

GLASILO
OBČINE
RAVNE NA
KOROŠKEM

Ravenski 29/24 razgledi

**Investicije in projekti 2024
v Občini Ravne na Koroškem**

Praznovanje občinskega praznika s podelitvijo priznanj

Intervju z Robijem Jamnikom

INVESTICIJE IN PROJEKTI V OBČINI RAVNE

Sanacije v letu 2024	4
Občinska celostna prometna strategija	8
Doživljajski park narave Uršlja gora	9
Obnova objektov Stara železarna/ <i>štauharija</i>	10
Dobrodošel, Center starejših KO-RA!	12
Odprtje novih blokov Vrata Javornika	13
Odpri je MPIK4, novi mrežni podjetniški inkubator za nove poslovne začetke	14
Luč sveta je ugledal Trimček Gušti	15
Občinski praznik Občine Ravne na Koroškem s podelitvijo občinskih odličij v letu 2024	16
Županov tradicionalni sprejem najmlajših Ravenčank in Ravenčanov	17
Uspeh ravenških šolarjev in dijakov v letu 2024	18
Tradicionalno srečanje župana dr. Tomaža Rožena z upokojenci	19
Ekipe Občine Ravne na Koroškem je na letošnjem OnkoManu že tradicionalno hodila za dober namen	19
Dvajset let v EU: pridobitev, izzivi in priložnosti za prihodnost Slovenije	20

GOSPODARSTVO

Zavezani trajnosti, povezani v skupnosti	21
--	----

KRAJEVNE, ČETRTNE IN VAŠKE SKUPNOSTI

Četrtna skupnost Javornik - Šance v letu 2024	22
Naša četrtna skupnost Trg v letu 2024	23

JAVNI ZAVODI IN SKLAD

Hitro, hitro vozijo gasilci	23
Zvestoba Prežih	24
OŠ Koroški jeklarji – delavni, ustvarjalni, razigrani ...	25
Gimnazija Ravne v letu 2024	26
Skupaj lahko dosežemo več: vabljeni k učenju!	27
Delovanje Kompetenčnega centra za lahko branje v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika	28
Za Bike park Poseka v letu 2024 rekordna sezona	28
Rejniški tabor 2024	29
Aktualni izzivi Varstveno-delovnega centra Ravne	30
Utrip ljubiteljske kulture na Ravnah: kratek sprehod skozi leto 2024	31

DRUŠTVA, KLUBI IN ORGANIZACIJE

Zakaj sem član Društva upokojencev?	33
Srečanje članov Medgeneracijskega društva Lučka Koroška v letu 2024	34
Jesen v našem društvu	35
Društvo Sožitje Mežiške doline v letu 2024	35
Realnost mladostnikov se spreminja. Ali nam jim uspe slediti?	36
Novi člani PGD Kotlje – ključni steber našega prostovoljstva	37
Razmišljanje o novem kulturnem domu in kulturi v našem kraju	38
Kjer koli že, ostajam Korošica	39
Koroški simfoniki	39
Koroška podružnica Združenja multiple skleroze Slovenije v letu 2024	40
Ekskurzija Združenja borcev za vrednote NOB Mežiške doline	41
Na Ravnah na Koroškem simpozij v počastitev Maistrovega leta	43

Slovo Ivana Žagarja	45
Ozara Ravne	46
Tudi v letu 2024 ohranjamo humanost živo	46
Europe Direct Koroška v letu 2024	47

OBLETNICE, JUBILEJI, PRIZNANJA

Petinsedemdeset let dela Koroškega filatelističnega društva	48
FVR 60 - omizje ob 60. obletnici	
Forme vive na Ravnah na Koroškem	49
Petdeset let Mladinskega doma v Strojnski Reki	51
Petdeset let kluba zdravljenih alkoholikov na Ravnah na Koroškem	53
Podjetje ALP Peca praznuje 30 let	55
Trideset let oratorija na Ravnah	56
Koroški mladinski kulturni center Kompleks praznuje 20 let delovanja	57
20. Festival slovenskega jazza je združil tradicijo, mladost in umetnost	58
Letos smo v Koroškem medgeneracijskem centru praznovali 10 let	60
Alojz Krivograd - Futy	61
Alojz Krivograd - Futy: Iskal sem življenje, našel sem smrt	63

ZDRAVJE

November, mesec preprečevanja zasvojenosti: starši kot temelj zdrave družbe	64
Namigi za zdravje: demenca kot tiha epidemija današnjega časa	65

ŠPORT

Za odbojkarji Fužinarja še ena izjemna sezona	67
Izvrstni dosežki igralcev namiznega tenisa tudi v letu 2024	68
Številne kolajne in naslovi za člane Kolesarskega kluba Ravne na Koroškem	69
Gimnastičarji ŠD Partizan Ravne od vztrajnosti do državnih prvakov	70
Zaključek športne kariere za Gregorja Vezonika	71
Odnesel me je snežni plaz	72

KULTURA

Intervju z Robijem Jamnikom	74
Ustvarjalci s srcem	77
Prijaznost je moja izbira	78
Fotografija na naslovnici: Zala Lesjak	79
Ko je tisti dan sonce pobožalo moj obraz	80
Moniki Plestenjak v slovo	81

DOMOZNANSTVO

Iz Vorančevih knjig do ljudi	82
Ob 140. obletnici rojstva Jakoba Špicarja (1884–1970)	83
Spomini <i>dobrskega</i> dekleta – III. del	84
Triperesna <i>det'lca</i> – I. del	85
Lepi spomini ostanejo za vedno	87

ZABAVA

Skozi Blažev objektiv	88
Križanka	89

RAVENSKI RAZGLEDI | Glasilo Občine Ravne na Koroškem | Leto 2024, številka 29

Izdajateljica: Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, zanjo: Aljaž Verhovnik, direktor | Uredniški odbor: Aljaž Verhovnik, dr. Manja Miklavc, mag. Andreja Čibron Kodrin, Danica Hudrap [Za verodostojnost prispevkov odgovarjajo avtorji.] | Odgovorna urednica: dr. Manja Miklavc | Jezikovni pregled: mag. Andreja Čibron Kodrin [Oglasi niso lektorirani.] | Reklamni oglasi in trženje: Danica Hudrap (danica.hudrap@ravne.si), tel. 051 269 582 oziroma (02) 82 16 013 | Fotografija na naslovnici: Zala Lesjak | Oblikovanje: Sans, Andrej Knez | Tisk: MALEX d. o. o. | Tiskano v nakladi 4.800 izvodov. Glasilo je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 750. | Ravne na Koroškem, december 2024

Zelo nas veseli, da toliko prispevkov na naš naslov (razgledi@knjiznica-ravne.si) hiti. Če je prispevkov preveč, si zaradi omejenega prostora pridržujemo pravico do izbora. Najlepše se vam zahvaljujemo za dosedanje sodelovanje, želimo si, da sledi bogato nadaljevanje. Spoštovane Ravenčanke in cenjeni Ravenčani, naj občinsko glasilo še naprej živi med nami. – Uredniški odbor

Spoštovane bralke in cenjeni bralci Ravenskih razgledov!

Foto: Nika Hödl

Leto 2024 bo kmalu za nami. Leto, v katerem smo na Ravnah na Koroškem začeli obširno poplavno obnovo naše občine. V letu 2023 nas je namreč zadela največja naravna nesreča doslej, zato smo se bili primorani premišljeno in smelo lotiti obnove plazov, občinskih cest, kulturne dediščine, vodovoda, Kulturnega centra, Osnovne šole Koroški jeklarji in druge poškodovane infrastrukture. Pri tem naj poudarim naklonjenost in pripravljenost države, ki nam je priskočila na pomoč ter nam strokovno in finančno pomaga pri obnovi. Letos spremljamo šele začetek obnove in gradbenih del, občina pa bo veliko gradbišče tudi v letu 2025.

Veseli me, da se utrip in življenje v naši občini nista niti malo upočasnila, niti v iztekajočem se letu. Vsi, ki pri nas živite in ustvarjate, ste svoje neprecenljivo delo uspešno nadaljevali ter tako naredili občino živo in zanimivo. Zahvaljujem se vam za obilico prireditev, obletnic, športnih uspehov in drugih pridobitev v letu 2024! Kultura, šport, humanitarne dejavnosti in medgeneracijsko druženje so pri nas na zelo visoki ravni, ki nam jo lahko mnogi zavidajo. Na veliko področjih smo najboljši v državi, kar razkrivajo tudi Ravenski razgledi.

Na Ravnah nas jezijo previsoke cene toplotnega ogrevanja, ki so se zgodile izven pristojnosti ukrepanja občine, v glavnem kot posledica bistveno višjih cen plina na svetovnih trgih. Preko Agencije RS za energijo, ki je regulator tega področja, smo skušali doseči nižje cene, toda smo bili pri tem, žal, neuspešni. V letu 2025 se napovedujejo nižje cene, nato pa v letu 2026 še nižje. Prav je, da se ve, da občina nima vpliva – ne na višje niti na nižje cene, razen z izvajanjem posrednega pritiska, in ne z odločanjem. Imamo pa pripravljena sredstva za socialne denarne pomoči tudi za blaženje energetske draginje.

Od leta 2024 se bomo poslovali kot skupnost, ki je na začetku novega vala pridobitev. Poleg poplavalne obnove

nas čakajo drzni in zahtevni projekti. Med slednje prištevam vzpostavitev Zelenega mesta Ravne, to je projekta, ki bo izdatno pripomogel k lepšemu in prijaznejšemu mestnemu jedru. »Krona obnove mestnega jedra« bo čudovit, nov Kulturni center, ki bo nadomestil poplavljenega, in bo svetla točka naše kulture v prihodnosti. Nato sledi vzpostavitev Urbanih vrtov Pigl, kjer bomo razvili nov prostor vrtičkarstva, druženja in dogajanja. Mesto mora imeti stik z naravo in načrtovana prenova Pigla bo pomenila prav to za naš Javornik. Na področju športa načrtujemo prenovo Mestnega stadiona za nogomet in atletiko. Nogomet, kot šport, ki razveseljuje največje število ljudi in privablja največje število mladih, mora imeti izpolnjene boljše pogoje, kot jih lahko zagotavljamo sedaj. To velja tudi za atletiko na Ravnah, kot kraljico športa. Hkrati pa snujemo novo Športno dvorano pri Osnovni šoli Prežihovega Voranca, ki bo skupaj z obstoječo dvorano bistveno razširila vadbene površine in omogočila tudi boljše pogoje za koncertno in družabno dogajanje pri nas. Nastaja tudi načrt za bistveno prenovo Mladinskega doma Strojnska Reka, ki bo temu delu občine omogočila nov razvoj in novo kakovost življenja. Nadaljnjih pridobitev in krepitev naše občine ne bo manjkalo.

Ne smemo pozabiti na cestno infrastrukturo, ki jo dejansko uporabljamo vsi. V okviru poplavalne obnove, sanacije plazov in ukrepov proti podnebnim spremembam načrtujemo obširno prenovo cest. Nekaj tega ste lahko videli na Zelen Bregu, v Strojnski Reki, Podgori ter na Javorniku že letos. Prihodnje leto pa sledijo prenove glavne ceste skozi Zelen Breg proti Strojni, ceste od Koroškega Selovca do Brdinj, cest na Javorniku, na Šancah ter na Čečovju, ceste na Navrški Vrh, ceste proti Naravskim ledinam, proti Podkraju in drugih. Država (Ministrstvo za naravne vire in prostor RS) pa pripravlja sanacije in urejanje naših vodotokov.

Ko seštejemo občinske in državne obnove, moramo priznati, da je pred nami veliko pomembnih investicij. Obenem v letu 2025 zasebniki načrtujejo gradnjo novih stanovanjskih blokov v Dobbi vasi in Kotljah. Načrtujeta se gradnja hotela Rimski vrelec ter obnova območja Ivarčkega jezera. Da ne pozabim omeniti, obuditi nameravamo tudi naselje Čečovje – jug.

Veliko je utemeljenih razlogov, da v letu 2025 vstopamo polni optimizma, razvojno naravnanih načrtov in investicijskega delovanja na vseh področjih. Vsega se ne da narediti naenkrat, zato z majhnimi koraki napredujemo boljši prihodnosti naproti.

V letu 2025 vsem želim – naj bo uspešno leto. Leto, polno zdravja za vas in vaše bližnje. Naj vas vodita pozitivna energija in iskanje osebnega zadovoljstva. Kot skupnost lahko napredujemo le, če soustvarjamo pogoje za dobro življenje, ki ga seveda vsak od nas vidi po svoje, v skupni želji po neprecenljivem občutku varnosti, zdravja, sreče, zadovoljstva in blaginje, vsaj do te mere, da lahko uresničujemo svoje potrebe in želje.

SREČNO IN ZDRAVO LETO 2025!

**Vaš župan
dr. Tomaž Rožen**

Sanacije v letu 2024

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Na spletni strani Občine Ravne na Koroškem smo za lažjo in boljšo informiranost o poteku projektov vzpostavili spletni pregledovalnik delovišč/gradbišč, s katerim lahko občanke in občani kadar koli preverite, kaj se pri določenem projektu dogaja in v kateri fazi so obnovitvena/rekonstrukcijska dela.

Projekti v občini so na zemljevidu označeni z ikonami in barvami. Ikone, obarvane z zeleno, so že zaključeni projekti, rumeno so označena dela v gradbeni fazi, rdeča pa so v pripravi. S klikom na posamezno ikono bralec najde več informacij o investiciji ter nekaj fotografij z lokacije.

V nadaljevanju je poudarjenih 10 največjih sanacij po neurju 2023, ki jih v Občini Ravne na Koroškem izvajamo in usklajujemo v skladu s smernicami in priporočili Državne tehnične pisarne.

Zemljevid
najdete
tudi, če
sledite
QR-kodi:

1. SANACIJA KULTURNEGA CENTRA/DOMA (ID 1243415)

V približno enem letu po podpisu pogodbe o sofinanciranju z Ministrstvom za naravne vire in prostor RS je Občina Ravne na Koroškem, kot edina med vsemi občinami, ki so utrpeli škodo v neurju avgusta 2023, pripravila vso potrebno dokumentacijo za postavitev nadomestnega objekta javnega značaja – Kulturnega centra Ravne na Koroškem. V letu dni je bila pripravljena vsa potrebna dokumentacija, septembra 2024 je bila podpisana pogodba z izbranim izvajalcem. Uradni začetek del na projektu je nastopil 24. septembra. Dela (sprva rušitvena) smo začeli 26. septembra. Prva faza del pomeni rušitev objekta, izvedena je bila v dobrih dveh tednih, tej sledi faza izvedbe novogradnje, za katero je Občina Ravne na Koroškem uspešno pridobila gradbeno dovoljenje v avgustu 2024.

Vrednost GOI del sklenjene pogodbe: 5.557.128,06 evra
Predviden rok izvedbe: 30. november 2026

2. SANACIJA LC 350121 DOBRIJE–KOROŠKI SELOVEC–BRDINJE (ID 1244919)

Dela na LC 350121 Dobrije–Koroški Selovec–Brdinje vključujejo sanacijo petih plazov, enega premostitvenega objekta na Brdinjah ter rekonstrukcijo cestne trase med Dobrijami in Brdinjami. Potekata urejanje voziščne konstrukcije in odvodnjavanje v sklopu celostne ureditve lokalne ceste, ki bo sanirana z asfaltno prevleko. Ob izvajanju gradbenih del se je pokazala potreba po mno-

gih dodatnih delih, to so: oporni zidovi; ureditev večjega prepusta v prvi serpentini; pri Tresku dokončanje kabelske kanalizacije za elektriko; kamnit oporni zid v dolžini skoraj 300 m; dodatne geomehanske raziskave (vrtine) in dokumentacija PZI za drugo serpentino (zaradi posedanja ceste); preprojektiranje nad objektom Koroški Selovec 14a; na Brdinjah izgradnja nadomestnega mostu.

Vrednost GOI del sklenjene pogodbe: 5.155.568,89 evra
Predviden rok izvedbe: 30. november 2025

3. SANACIJA OSNOVNE ŠOLE (OŠ) KOROŠKI JEKLARJI (ID 1229963)

V juliju 2024 so se začela sanacijska dela na OŠ Koroški jeklarji. Največji del sanacije so menjava strešne kritine ter krovna dela nad celotnim objektom. V notranjosti so bila izvedena vsa elektro, strojna in montažna dela (armstrong, mavčne plošče); dela se po fazah nadaljujejo z izvedbo polic in delno zunanega ovoja stavbe/fasado.

Vrednost GOI del sklenjene pogodbe: 1.955.867,81 evra
Predviden rok izvedbe: 30. november 2025

4. SANACIJA DOLINSKEGA VODOVODA (ID 1445126)

V okviru sanacij po poplavih Občina Ravne na Koroškem izvaja projekt Sanacija dolinskega vodovoda (faza I), in sicer po predhodno izvedenem pridobivanju razpolagalnih pravic. Od lokacije Skakalnice, pri meji z Občino Prevalje, vse do Šanc na Ravnah na Koroškem bo zamenjan salonični distribucijski vod za pitno vodo. V fazi II se načrtuje tudi sanacija distribucijskega voda za pitno vodo na dveh odsekih: med Podgoro in Ravnami na Koroškem ter od izvira Šumc do Senčne vasi v Mežici. Občina Ravne na Koroškem je namreč večinski lastnik dolinskega vodovoda. Ocenjena investicijska vrednost faze II: 4.700.000 evrov z DDV

Vrednost GOI del sklenjene pogodbe: 1.938.524,50 evra
Predviden rok izvedbe: 30. november 2025

5. SANACIJA CEST V NASELJU JAVORNIK (ID 1445504)

V naselju Javornik poteka sanacija javnih površin: cest, dovoznih cest ter parkirišč. Izvedba bo potekala v več sklopih/fazah. V okviru obstoječih javnih površin bodo izvedeni utrjevanje terena ter stabilizacija in obnova vozniških površin. Poplavna varnost se je izboljšala z izvedbo ponikalnih polj in ureditvijo meteorne kanalizacije.

Vrednost GOI del sklenjene pogodbe: 1.679.092,57 evra

Predviden rok izvedbe: 30. november 2025

6. SANACIJA MOSTU DOBRIJE (ID 1351047)

Pri projektu Izgradnja novega mostu na Dobrihah so se pripravljala dela začela v juliju. Prevideni sta izgradnja novega mostu in nova cestnoprometna ureditev z desnim zavijalcem. Občina Ravne na Koroškem bo uredila regulacijo reke Meže v dolžini 80 metrov desno- in levobrežno. Ko bo v uporabo predan novi most, bodo stekla dela za

odstranitev starega. V okviru gradbenih del so bili postavljeni potrebni piloti in kamnita zložba v reki Meži, izdelani so bili oporniki in opravljena so bila zemeljska dela za novo cesto.

Vrednost GOI del sklenjene pogodbe: 1.931.747,95 evra

Predviden rok izvedbe: 30. november 2025

7. SANACIJA LC 350171 CESTA PODPEČNIK-IVARČKO JEZERO-KOČA (ID 1245015)

Osmega julija 2024 so se na lokalni cesti Podpečnik-Ivarčko jezero-koča, na odseku med Rimskim vrelcem in Ivarčkim jezerom, začela gradbena dela za izvedbo sanacije vozišča. V okviru projekta Sanacija ceste Podpečnik-Ivarčko-koča se dela izvajajo na več odsekih: odsek 1 zajema sanacijo vozišča in pripadajočih elementov na relaciji Rimski vrelce-Ivarčko jezero, in sicer s celovito ureditvijo pešpoti ob lokalni cesti. Odsek 2 pomeni ureditev od lokacije rojstne hiše Prežihovega Voranca do občinske meje z Občino Slovenj Gradec. Na tem odseku so predvidene vodnogospodarske ureditve z asfaltžo vozišča. Na odseku med stanovanjskimi objekti Podgora 5 in 7b se je sprožil zemeljski plaz – tu se dela intenzivno odvijajo zaradi nujne stabilizacije terena in ureditve odvodnjavanja. Dela se bodo zaključila z ureditvijo vozišča v asfaltni izvedbi. V sklopu gradbenih del so bile izvedene tudi pilotna stena ter globoke drenaže na lokaciji Podpečnik.

Vrednost GOI del sklenjene pogodbe: 2.025.251,38 evra

Predviden rok izvedbe: 30. maj 2025

8. JP 850901 KRIŽIŠČE LIPOVNIK–POGOREVC (ID 1227916)

V sklopu projekta JP850901, Križišče Lipovnik–Pogorevc, je bilo skupno saniranih kar ducat usadov s celotno ureditvijo vozišča, in sicer v dolžini približno 2,1 km in z izvedbo vseh potrebnih posegov za preprečitev morebitne ponovne škode. Pri izvedbi gradbenih del je bilo po predlogu občanov vključenih več prepustov in izvedenih nekaj premikov obstoječih.

Vrednost GOI del sklenjene pogodbe: 1.471.344,80 evra
Projekt je zaključen.

9. LC 350131 RAVNE–ZADNJI DINAR–STROJNA (ID 1244214)

Sanacija ceste na odseku od gostišča Brigita do odcepa za stanovanjsko hišo Strojna 2b poteka. Doslej je bilo na navedenem odseku položenega približno 2 km novega asfalta. Vzporedno s sanacijo cestišča, stabilizacijo terena in širitvijo ceste se izvaja tudi ureditev hudournika Zelenbreški potok, da se povečata protipoplavna in protiplazovna varnost na območju. Dela na drugem odseku, in sicer od Zadnjega dinarja naprej, so končana, prvi odsek med Mladinskim domom in gostiščem Brigita bo izveden po investiciji Lipovnik–Pogorevc; investicijska vrednost se bo povečala zaradi vključitve tretjega odseka. Gre za ureditev lokalne ceste LC350131, izgradnjo meteorne kanalizacije in izvedbo nove krone opornega zidu.

Vrednost GOI del sklenjene pogodbe: 1.538.782,42 evra
Predviden rok izvedbe: 30. november 2024

10. SANACIJA JP 850421 CESTA CENTER RAVNE I, »PLAZ DOM« (ID 1245946)

Sanacija plazu nad novim centrom starejših KO-RA in povezovalne ceste JP 850421 Cesta center Ravne I, »plaz Dom« je zaključena.

Sanacija plazu nad novim centrom starejših KO-RA je bila nujna zaradi varovanja vodohrana na Javorniku – Piglu in varnosti doma KO-RA. Treba je bilo zagotoviti stabilizacijo terena, izvedbo kamnitih zložb in menjavo komunalnih vodov do zajetja Pigl ter izvesti celotno rekonstrukcijo terena za dolgoročno protiplazovno varnost. Hkrati je bila urejena in z asfaltno prevleko zaključena povezovalna cesta od centra Ravne I do doma starostnikov. Zaradi varovalnega pasu Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije so bila sočasno izvedena arheološka izkopavanja. Nameščene bodo še varovalne ograje na podpornem zidu in izvedena bo končna zasaditev terena.

Vrednost GOI del sklenjene pogodbe: 470.072,75 evra

Predviden rok izvedbe: 31. oktober 2024; dela že zaključena v predvidenem roku s končno investicijsko vrednostjo 467.114,52 evra

Občinska celostna prometna strategija

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Občina Ravne na Koroškem nadaljuje pripravo nove Občinske celostne prometne strategije (OCPS), za katero je pridobila sredstva Ministrstva za okolje, podnebje in energijo RS. OCPS je strateški dokument, namenjen načrtovanju in upravljanju prometa ter mobilnosti na območju občine.

Namen strategije je izboljšati kakovost življenja prebivalcev, povečati prometno varnost, zmanjšati negativne vplive prometa na okolje in spodbujati trajnostno mobilnost. Dokument vključuje analizo trenutnega stanja, določitev dolgoročnih ciljev in ukrepov ter načrt njihovega izvajanja.

Strategija je temelj za pridobivanje evropskih nepovratnih sredstev, ki bodo namenjena financiranju ukrepov trajnostne mobilnosti. Cilji teh ukrepov so: dvig kakovosti življenja z zmanjšanjem uporabe osebnih vozil; spodbujanje uporabe javnega prevoza in nemotoriziranih načinov potovanja; zmanjšanje emisij, hrupa in prometnih obremenitev in podobno.

Občanke in občane vabimo k sodelovanju pri oblikovanju vizije in ciljev strategije. Na portalu občinske celostne prometne strategije (<https://lgcss.si/cps-obcine/ravne-na-koroskem>) lahko oddate konkretne prometne in mobilnostne izzive ter predloge na spletnem zemljevidu. Vaše mnenje je ključno za oblikovanje prihodnjih prometnih rešitev, ki bodo zadovoljile potrebe vseh prebivalcev.

Doživljajski park narave Uršlja gora

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Občina Ravne na Koroškem je uspešno kandidirala na javnem razpisu za sofinanciranje vlaganj v javno in skupno turistično infrastrukturo in naravne znamenitosti v turističnih destinacijah. Skladno s sprejeto strategijo trajnostnega turizma v Občini Ravne na Koroškem smo v okviru razpisa podprli turistični razvoj območja pod Uršljo goro. Cilj je, da se sedaj razpršena turistična ponudba poveže v celovito in zaokroženo turistično območje, ki bo bolj prepoznavno in konkurenčno v širši turistični ponudbi Koroške.

REPUBLIKA SLOVENIA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

NAČRT ZA
OKREVANJE
IN ODPORNOST

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU

Celostno povezana turistična ponudba pod Uršljo goro. Obstoječe območje pod Uršljo goro ima izjemen potencial za trajnostni turistični razvoj, predvsem na segmentih pohodništva, kolesarjenja, aktivnega preživljanja časa v naravi ter drugih oblik outdoor turizma. Ima tudi velik potencial za razvoj turistične ponudbe kulturne dediščine podeželja in kulture z navezavo na Prežihovega Voranca ter arheološko dediščino Turških šanc. S projektom, pod krovnim imenom Doživljajski park narave Uršlja gora, želimo povezati sedaj razpršeno turistično ponudbo v celovito in zaokroženo turistično območje ter s tem okrepiti konkurenčnost turizma in prispevati h kakovostnejši doživljajski izkušnji obiskovalcev.

Kaj vse zajema projekt? Skupna vrednost projekta je 299.000 evrov z DDV, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (MGTS) ga sofinancira s 156.852,44 evra, drugo prispeva občina. Aktivnosti že intenzivno potekajo, projekt se bo zaključil jeseni 2025.

Občina ima z MGTS sklenjeno pogodbo o dodelitvi sredstev za izvedbo ukrepa Mehanizma za okrevanje in odpornost (ukrep Preoblikovanje slovenskega turizma ter investicije v infrastrukturo na področju turizma in kulturne dediščine na stebru C3, komponenta K11).

Investicija med drugim zajema:

- Postavitev usmerjevalnih tabel in panoramskega zemljevida
- Umestitev novih informacijskih turističnih tabel ter digitalnih prikazovalnikov
- Digitalno interpretacijo naravne in kulturne dediščine
- Nadgradnjo Vorančeve poti z interpretacijskimi tablami
- Postavitev motoričnega parka na Šrotneku
- Ureditev gozdne ploščadi za piknik na Šrotneku
- Ureditev Turških šanc za možnost dostopa in ogleda
- Označitev nove turistične poti v Podgori: »Pot vode in zdravilnih energij«
- Ureditev območja Prežihovega »Pekla« za kulturna doživetja
- Vzpostavitev učno-interpretacijskih točk naravne dediščine v bližini Rimskega vreleca
- Vzpostavitev nove Picikl postaje v bližini Ivarčkega jezera (trajnostna mobilnost)
- Ureditev turističnih lokacij z novo urbano opremo

- Ureditev sanitarij v skednju ob spominskem muzeju Prežihovega Voranca
- Pridobitev okoljskega znaka Slovenia Green za Občino Ravne na Koroškem

Bogata naravna in kulturna dediščina, na katero smo lahko ponosni. Domačini smo lahko ponosni na Uršljo goro in vse posebnosti, ki nam jih ponujata narava in dediščina, vse od naravne mineralne vode Rimski vrelec, Ivarčkega jezera pod goro, Prežihove dediščine do Turških šanc in prečudovite narave.

Ste vedeli?

- Da je Uršlja gora sestavni del čezmejnega UNESCO Geoparka Karavanke?
- Da je površje Uršlje gore evidentirano kot naravna vrednota državnega pomena?
- Da na območju pod Uršljo goro najdemo nahajališče približno 55 milijonov let starih kamnin?
- Da številni fosilni ostanki foraminifer dokazujejo, da je bilo nekoč na območju Kotelj in Podgore morje?
- Da lahko Vorančevo pot prehodite v krajši ali daljši različici? Ste se že kdaj podali po njej?
- Da je velika lipa ob cerkvi sv. Mohorja in Fortunata uvrščena med naravne vrednote državnega pomena?
- Da se je protiturška dolinska pregrada Turških šanc na Preškem vrhu razprostirala v dolžini štirih kilometrov in da gre za primer ene bolje ohranjenih obrambnih struktur iz tega časa v Sloveniji?

Obnova objektov Stara železarna/štauharija

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Občina Ravne na Koroškem je uspešno kandidirala na javnem razpisu za sofinanciranje projektov trajnostne obnove in oživljanja kulturnih spomenikov v lasti občin ter vključevanja kulturnih doživetij v slovenski turizem iz sredstev za izvajanje nacionalnega Načrta za okrevanje in odpornost (oznaka JR-NOO-KS 2022-25), ki ga je objavilo Ministrstvo za kulturo RS.

Projekt bo trajal v letih 2022–2025, skupna vrednost je 1.632.691,63 evra z DDV. Višina celotnih upravičenih stroškov projekta je ocenjena na 1.299.849,70 evra. Ministrstvo v skladu s pogodbo sofinancira upravičene stroške v skupnem deležu 96 odstotkov, največ do višine 1.248.106,09 evra.

- Glavna namena projekta sta investirati v obnovo in razvoj vsebin na muzejskem območju Stara železarna ter vzpostaviti večnamenski prostor kreativnosti, znanj in doživetij na osnovi bogate kulturne dediščine železarstva in jeklarstva ter z njima povezane delavske kulture na Ravnah in širše v Mežiški dolini, da postane središče razvoja lokalnih potencialov Raven in širše regije.
- Z opustitvijo intenzivne proizvodnje v stari krčilni kovačnici ter v sosednjih najstarejših objektih ravenske železarne so se sprostile površine oziroma objekti, ki so pomemben del stavbne in tehniške dediščine železarske tradicije. Celotno območje, ki vključuje tudi star laboratorij in delavski stanovanjski objekt, tako imenovani personal, je železarna podarila v last in upravljanje občini.
- Objekti na območju Stare železarne so v slovenskem in širšem čezmejnem prostoru unikat z izjemnim potencialom za razvoj v večnamenski sodobni urbani prostor za prebivalce in obiskovalce Raven na Koroškem.

Vizualizacija: Muzejsko območje Ravne na Koroškem – Stara železarna (EŠD 7752)

Ideja obnove je, da ostanejo vsi objekti avtentično ohranjeni ter da z minimalnimi posegi vzpostavimo pogoje za kakovostno delovanje muzeja in oblikovanje urbanega kreativnega prostora v laboratoriju.

Vizualizacija vstopa v laboratorij

REPUBLIKA SLOVENIA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO,
TURIZEM IN ŠPORT

NAČRT ZA
OKREVANJE
IN ODPORNOST

Financira
Evropska unija
NextGenerationEU

Obnova laboratorija – notranjost

Obnova laboratorija – zunanost

Dela pri obnovi krčilne kovačnice/štauharije

V skladu z namenom in vizijo razvoja območja Stara železarna so specifični cilji projekta: vzpostaviti fizično infrastrukturo za nadaljnji razvoj območja; z obnovo in ureditvijo pomožnih prostorov krčilne kovačnice in pohodnih površin krčilne kovačnice, s postavitvijo muzejske razstave in digitalizacijo, z obnovo laboratorija za restavratorske namene in ureditvijo prostorov za obiskovalce, okolice celotnega območja ter pročelja štauharije; razviti turistične produkte, da se poveča obisk in podaljša bivanje obiskovalcev v občini Ravne na Koroškem; izoblikovati program aktivnosti za izobraževanje in ozaveščanje o dediščini Stare železarne; izvesti dejavnosti trženja in promoci-

je območja; vzpostaviti sodelovanje lokalnih, nacionalnih in mednarodnih deležnikov pri oblikovanju in izvajanju vsebin na območju Stara železarna ter okrepiti njihovo znanje in kompetence za dolgoročni strateški razvoj območja.

Glavne projektne aktivnosti so namenjene investicijam v obnovo in opremo objektov na muzejskem območju Stara železarna, kar bo omogočilo nadaljnji razvoj območja in njegovo vključitev v turistično ponudbo Raven in Mežiške doline ter vzpostavilo prostor za kulturne, kreativne, izobraževalne in podjetniške dejavnosti lokalnega okolja.

Drugi, manjši sklop projekta je namenjen razvoju vsebin za povečevanje

prepoznavnosti kulturnega spomenika Stara železarna ter širšega območja občine in regije. Z nadgradnjo muzejskih vsebin ter pripravo unikatnih turističnih produktov in doživetij bo projekt obogatil turistično ponudbo doline. Z nadgradnjo obstoječih in razvojem novih izobraževalnih vsebin ter ozaveščanjem o kulturni dediščini železarstva in jeklarstva bo projekt pripomogel k prepoznavanju prednosti ohranjanja kulturne dediščine, in sicer z vidika boljšega razumevanja sedanjosti in tudi z vidika potenciala kulturne dediščine za spodbujanje lokalnega razvoja na osnovi lokalnih potencialov.

Dobrodošel, Center starejših KO-RA!

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Na Ravnah na Koroškem je 16. maja potekalo slovesno odprtje Centra starejših KO-RA in prenovljenega Dvorca Javornik. Dogodka so se med drugimi udeležili Klemen Jerinc, vodja Sektorja za upravljanje izvajalskih organizacij, Direktorat za starejše, dolgotrajno oskrbo in deinstitucionalizacijo; minister za kohezijo in regionalni razvoj dr. Aleksander Jevšek; poslanec državnega zbora RS Janez Cigler Kralj; poslanka Alenka Helbl in ravenski župan dr. Tomaž Rožen.

Zbrane so nagovorili minister dr. Aleksander Jevšek, Klemen Jerinc iz direktorata, župan dr. Tomaž Rožen, arhitektka Maruša Zorec, direktorica Koroškega doma starostnikov Črneče Katja Pavlinič Šoba in vodja centra KO-RA Maja Pučelj Brunec.

Center KO-RA uresničuje celosten model izvajanja storitev v slovenskem prostoru in v regiji, ki sledi vsem trem ključnim ciljem Resolucije o nacionalnem programu na področju socialnega varstva: zmanjševanje tveganja revščine in povečevanje socialne vključenosti; dostopnost in krepitev kakovosti in razvoja na področju socialnega varstva; redno izobraževanje in usposabljanje za laični in strokovni kader. Center obsega institucionalno varstvo, začasne namestitve, dnevno varstvo, pomoč na domu in v prihodnje tudi socialni servis.

Del te investicije, ki vključuje značilnosti gradnje s smernicami NEB (novi evropski bauhaus) ter prostorske rešitve in uporabljene materiale, kot jih narekuje uspešna praksa domov 5. generacije v EU, je tudi izjemno zahtevna

prenova Dvorca Javornik, pomembnega objekta kulturne dediščine na Koroškem. Na lokaciji centra starejših KO-RA so tudi odkrili najstarejše naselbinsko območje v Koroški regiji in najstarejše proso v Sloveniji iz 14. stoletja. To odkritje ima izjemen pomen.

Projektiranje Dvorca Javornik in Centra starejših KO-RA je delo priznane slovenske arhitektke Maruše Zorec, ki je v maju 2024 prejela prestižno medaljo Heinricha Tessenowa za arhitekturo.

V programu ob odprtju so sodelovali izjemen solist, zmagovalec šova Slovenija ima talent Domen Kljun, mlada pevka Atena, saksofonist Grega Šteharnek ter moderatorka Janja Širnik.

Centra starejših KO-RA na tej imenitni lokaciji smo, v pričakovanju vseh prihodnjih dogodkov in srečanj, iskreno veseli in vsem deležnikom projekta s ponosom izrekamo iskrene čestitke!

Odprtje novih blokov Vrata Javornika

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Petnajstega maja je potekalo uradno odprtje objekta Vrata Javornika na Ravnah na Koroškem, ki zagotavlja tudi 35 novih javnih najemnih stanovanj.

“

Veseli smo, da Stanovanjski sklad RS v tem trenutku pospešeno gradi javna najemna stanovanja po vsej Sloveniji. Izvajamo kar 8 projektov po državi. Tako vsem regijam posvečamo enako pozornost, kar dokazuje tudi 35 novih neprofitnih stanovanj na Ravnah na Koroškem. Zahvala gre sodelovanju in trdemu delu vseh udeležencev v tem procesu.

Mag. Črtomir Remec,
direktor

“

Vse se začne z ustreznimi prostorskimi akti, ker je treba pripraviti stavbna zemljišča. V tem trenutku smo aktivni na kar nekaj lokacijah v občini, da bi lahko v prihodnjem letu ali dveh začeli gradnjo stanovanjskih blokov.

Dr. Tomaž Rožen, župan

Odprtja so se udeležili minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac, župan dr. Tomaž Rožen in direktor Stanovanjskega sklada RS mag. Črtomir Remec. Stanovanjski sklad RS sofinancira projekt v vrednosti malo več kot 4 milijone evrov iz EU, iz sredstev Mehanizma za okrevanje in odpornost.

Objekt Vrata Javornika je projektiran kot energijsko učinkovit (razred A2) in omogoča bivalno ugodje ob nizkih obratovalnih stroških. Objekt je zasnovan z etažnostjo K + P + 6 z ravno streho, v katerem je 35 javnih najemnih stanovanj s pripadajočimi parkirnimi mesti

na terenu. Shrambe so zagotovljene v kleti objekta. Ob objektu bodo urejeni pripadajoča zunanja ureditev in priključki na vso potrebno/razpoložljivo gospodarsko javno infrastrukturo. Parkirišče blokov bo aktivno ozelenjeno z »urbanim gozdom« visokega avtohtonega drevja – javorjev, ki izhajajo iz imena območja (Javornik). Poti pešcev bodo višinsko in z materialom ločene od povoznih površin in opremljene z urbano opremo, kot so klopi, koši in razsvetljava. Zagotovljene bodo tudi pokrite zunanje kolesarnice.

“

Sodelovanje Stanovanjskega sklada RS in Ministrstva za solidarno prihodnost je uspešno. Pred nami je 35 novih javnih najemnih stanovanj. Majhne številke in vztrajnost nas bodo pripeljale do uspeha. Želim vam, da bi bilo dvorišče tukaj vedno polno smeha in življenja. Vse pozivam k vztrajnosti in sodelovanju v teh negotovih časih.

Simon Maljevac,
minister

Odprt je MPIK4, novi mrežni podjetniški inkubator za nove poslovne začetke

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

REPUBLIKA SLOVENIA
MINISTRSTVO ZA KOHEZIJO IN REGIONALNI RAVNANJE

Krajevni praznik, 12. oktober, smo letos obeležili sredi našega mesta. Praznovali smo ga z več pomembnimi dogodki in s kopico sodelujočih, v pravem medgeneracijskem prepletu.

Pred dvema letoma smo na ta praznik odprli novo, sodobno enoto Vrtca Ravne – Solzice, ki že razveseljuje naše najmlajše, letos nam je s skupnimi močmi uspelo vzpostaviti nov temelj za mlade podjetnike in podjetnice, ki bodo pisali poslovno prihodnost našega mesta.

Z obnovo stavbe nekdanjega SDK je bilo revitaliziranih 847,8 m² neto površin, od tega bo 430 m² prostorov za MPIK4, torej nove inkubirance, drugo so pomožni prostori (sejne sobe, arhiv, čajne kuhinje, hodniki, stopnišče ...). Mrežni podjetniški inkubator MPIK4 Ravne zagotavlja dodatno prostorsko infrastrukturo Mrežnega podjetniškega inkubatorja Koroška, s čimer bo pripomogel k izboljšanju podpornega okolja za razvoj podjetništva, krepitev podjetništva in podjetniške kulture v regiji, pomeni podporo ustvarjanju delovnih mest ter povečanju sto-

pnje preživetja novonastalih podjetij, spodbujanju rasti in razvoja podjetij.

Obnova objekta je bila zaključena julija letos, slovesno odprtje sta v imenu vodje in upravljavca MPIK4 – RRA Koroška pospremila Jure Knez iz RRA ter župan dr. Tomaž Rožen: *Odprtje MPIK4 je pomemben mejnik za našo lokalno skupnost. To ni le revitalizirana stara stavba, ki je zadnje čase kazila center našega mesta, ampak z novimi vsebinami pomeni prostor priložnosti, inovacij in rasti. Z veseljem lahko povem, da smo v zadnjih letih opazili izjemen potencial našega kraja za razvoj podjetništva. Naša skupnost je polna talentiranih posameznikov, ustvarjalnih umov in ambicioznih podjetnikov, ki si zaslužijo podporo, da uresničijo svoje ideje. Ta inkubator bo platforma za izmenjavo znanja, izkušenj in virov, ki so ključni za uspeh. Mrežni podjetniški inkubator bo omogočil povezovanje*

med podjetniki, mentorji in investitorji, zato verjamem, da bo igral ključno vlogo pri spodbujanju lokalnega gospodarstva. Z usposabljanji, delavnicami in dostopom do virov bomo z RRA Koroška mladim podjetnikom pomagali razviti potrebne spretnosti in znanja za uspeh v današnjem konkurenčnem svetu. Želimo si, da naš inkubator postane središče inovacij, v katerem se bodo razvijale ideje, ki bodo oblikovale boljšo prihodnost naše skupnosti. Vsem, ki so prispevali k uresničitvi tega projekta, se iskreno zahvaljujem in se veselim vseh zgodb o uspehu, ki jih bomo pisali skupaj.

Mrežni podjetniški inkubator Koroška MPIK4 je s 909.054,18 evra sofinanciralo Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj RS, preostanek je bil krit iz proračuna občine. Celotna investicija je vredna 1.219.341,18 evra.

Luč sveta je ugledal Trimček Gušti

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Na Ravnah na Koroškem je 17. oktobra potekal poseben dogodek, na katerem smo v uporabo slovesno predali prenovljeno in modernizirano trim stezo, poimenovano *Plac za vse generacije*.

Idejo je podprlo podjetje Lidl Slovenija v sklopu pobude Lidl za vitalno Slovenijo. Vse slovenske občine je povabilo k oddaji predlogov za donacijsko (so)financiranje lokalnih infrastrukturnih projektov, ki spodbujajo in krepijo gibanje ter zdrav življenjski slog lokalnega prebivalstva. Na povabilo se je odzvala skoraj tretjina vseh slovenskih občin, skupno so prejeli več kot 80 predlogov projektov. Med izbranimi predlogi je bil tudi projekt Trim steza – *Plac za vse generacije* Občine Ravne na Koroškem. Projekt je Lidl Slovenija podprl s 65.000 evri (kolikor je bila vrednost projekta). Izvajalci so bili podjetja Prizma Les, JKP Ravne na Koroškem in ELES; trim stezo so vsebinsko ponovno vzpostavili Mladinski svet Ravne, Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) in Občina Ravne na Koroškem.

Tako je svoj dom dobil Trimček Gušti, ki ga je oživila Kaja Vreš. Krasijo ga svedrasti lasje – žareči jekleni ostružki iz Železarne Ravne, jeklena volja in lipov list, simboli našega kraja. Vabi nas, da se mu pridružimo na poti gibanja, miganja in igranja. Ime ponosno nosi po nekdanjem imenu trga Guštanj. Nagovarja nas, da obiščemo koticke oziroma, kot jim pravimo po koroško, *plac*: *plac* za gibalno ovirane, *plac* za starejše, *plac* za migat, *plac* za dušo, *plac* za špilat, *plac* za najmlajše in *plac* ljubezni.

Občinski praznik Občine Ravne na Koroškem s podelitvijo občinskih odličij v letu 2024

Besedilo: Občina Ravne na Koroškem | Foto: Fotobeležnica

V četrtek, 11. aprila, je na predvečer občinskega praznika v razstavišču Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne potekala slovesna seja s podelitvijo občinskih odličij. Z njo smo počastili občinski praznik, ob obletnici pridobitve mestnih pravic in preimenovanju trga Guštanj v mesto Ravne na Koroškem.

Uspehi vseh nagrajencev so s ponosom zapisani našemu mestu in njegovi prihodnosti, za kar se jim zahvaljujemo in jim iskreno čestitamo.

Glavna namena slavnostne seje sta praznovanje občinskega praznika in poklon občinskim nagrajencem, ki so vsak na svoj način zaznamovali naš čas in prostor.

Ob letošnjem prazniku je bila **NAGRADA OBČINE** podeljena **Robertu (Robiju) JAMNIKU** za življenjsko delo na področju programa jazza ter ustvarjanje na kulturnem, izobraževalnem in glasbenem področju, kar je trajen prispevek k razvoju občine, pomemben za delo in življenje v njej ter za njen ugled.

Veliko plaketo Občine Ravne na Koroškem je prejelo Čebelarstvo društvo Ravne na Koroškem, veliko Prežihovo plaketo mag. Irena ODER, plaketo Občine Ravne na Koroškem Matej PEČOVNIK, Prežihovo plaketo zasedba Hedera Vento in Klančnikovo plaketo Jure DRETNIK.

Ob tem slovesnem dogajanju je župan Občine Ravne na Koroškem dr. Tomaž Rožen s ponosom poudaril: *Ob praznovanju občinskega praznika želim izraziti iskreno zahvalo vsem nagrajencem občine za njihov neprecenljiv prispevek k razvoju in blaginji naše skupnosti. Vaše delo in predanost sta vir navdiha za nas vse, saj z nepopustljivim trudom vsak dan ustvarjate boljšo prihodnost za našo občino. Vaše delo ne le izboljšuje kakovost življenja v naši občini, temveč tudi krepi povezave in skupnostni duh med nami. Vaše predanost, požrtvovalnost in strokovnost so ključni dejavniki, ki omogočajo napredek in rast našega kraja. Zahvaljujem se vam za vaš trud in neprecenljivo delo, saj ste vir ponosa za nas vse. Hvala vam, da ste del naše skupnosti in da s svojim delom ustvarjate pozitivno spremembo.*

Slavnostni govornik je bil podžupan Občine Ravne na Koroškem, Andrej Erjavec, ki je ob sklepu nagovora dejal: *Dovolite, da se zahvalim za uspešno delovanje društvom in klubom z različnih področij. V občini imamo izjemne gasilke in gasilce ter približno 100 raznolikih društvenih dejavnosti, ki vsaka po svoje skrbi in ohranja svoje interesno področje ter bogati naš prostor. Na stotine vas je, ki bi si zaslužili posebne omembe, zato vas prosim, da opozorite in opozarjate na te ljudi in jih tudi predlagate za občinska priznanja in nagrade v prihodnjih letih.*

Ob obeležbi letošnjega občinskega praznika je ob 20-letnici EU zbrane nagovorila občinska svetnica Mojca Erjavec. Predsednik čezmejnega Karavanke UNESCO Globalnega Geoparka dr. Tomaž Rožen je ob tej priložnosti z direktorjem EZTS Geopark Karavanke Geraldnom Hartmannom podelil izobraževalne certifikate Karavanke UNESCO Globalni Geopark izobraževalni center. Prejele so jih Osnovna šola (OŠ) Prežihovega Voranca, OŠ Koroški Jeklarji, OŠ Juričevega Drejčka in Vrtec Ravne na Koroškem. Namen izobraževalnih certifikatov je, da bi se otroci še bolj zavedali lokalnih geoloških, naravnih in kulturnih posebnosti ter izkoristili priložnosti, ki jih ponujajo. S slednjimi Geopark Karavanke podpira in pomaga izobraževalnim centrom pri izvajanju aktivnosti Geoparka, med drugim z izobraževanjem učiteljev in vzgojiteljev.

V kulturnem programu je sodeloval Koroški godalni kvartet, člani katerega so priznani koroški profesorji in člani Simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Kvartet deluje pod okriljem Društva glasbenikov Europea, ki ima status društva v javnem interesu Ministrstva za kulturo RS.

Županov tradicionalni sprejem najmlajših Ravenčank in Ravenčanov

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Štiriindvajsetega avgusta se je v Grajskem parku na Ravnah odvijal županov sprejem novorojenčkov, rojenih od 1. avgusta 2023 do 31. julija 2024.

Rojstvo otroka je za starše in vse najbližje najlepši dogodek v življenju. Prihoda novih občank in občanov se veseli tudi naša lokalna skupnost, zato je bil na pobudo župana dr. Tomaža Rožena in pod njegovim pokroviteljstvom leta 2021 organiziran prvi slavnostni sprejem za naše najmlajše. Letos smo se z najmlajšimi srečali že četrtič. V vseh teh letih smo izobesili 388 imen in pozdravili prav toliko otrok.

Od 1. avgusta 2023 do 31. decembra 2023 se je rodilo 23 otrok (10 dečkov in 13 deklic), letos, do 31. julija 2024, pa 51 (29 dečkov in 22 deklic), s stalnim prebivališčem na Ravnah na Koroškem. Občina ob rojstvu otroka slehernemu nameni 200 evrov enkratne denarne pomoči, ki jo starši pridobijo na podlagi vloge na spletni strani ali na sedežu občine, do pol leta po rojstvu otroka.

Na dogodku se je zbralo lepo število mladih družin, novorojenčkov (odetih v občinsko darilo ob dogodku – vsak je prejel unikatno majico z imenom v roza ali modri barvi) ter njihovih sestrice in bratcev. Župan dr. Tomaž Rožen jim je izrekel toplo dobrodošlico. Otroci so se zabavali ob

raziskovanju parka, med gasilci in policisti, v vožnji z gasilsko lestvijo in zorbing žogo, v frizerskem salonu, ob poslikavi obraza, se okrepčali v Karavani okusov, spoznavali mnoge športne panoge ter se zabavali na napihljivih igralih.

V znak dobrodošlice in trajnega spomina na rojstvo sokrajanov je župan zasadil drevo, na katerih so imena novorojenčkov, rojenih do 31. julija letošnjega leta. Lani posajeno lipo z letnico 2023 smo dopolnili z imeni novorojenčkov od 1. avgusta 2023 do 31. decembra 2023. V tem projektu smo že uredili in namenu predali Park novorojenčkov, posadili že štiri lipe, ki jih je strokovno izbrala in jim mesto našla arboristka parka mag. Tanja Grmovšek, poskrbeli smo tudi za urbano opremo tega dela parka s klopco za dojenje ter se vključili v projekt Dojenju prijazno mesto. Vljudno prosimo za pazljivo ravnanje ob obisku in ogledu dreves, sploh novozasajenega, saj so drevesa v rani dobi rasti posebno občutljiva. Prihodnje leto bomo imena na lipi letošnjih novorojenčkov dopolnili in za rojene v letu 2025 zasadili novo drevo.

Vsem družinam se zahvaljujemo za obisk, sodelovanje in druženje ter jim želimo veliko zdravja, nasmejanih in srečnih trenutkov ... Z željo, da bodo Ravne na Koroškem rastle z njimi, po njihovi podobi.

Uspeh ravenskih šolarjev in dijakov v letu 2024

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

V avli Srednje šole Ravne na Koroškem je letos potekal sprejem s slavnostno podelitvijo zlatih petic učenkam in učencem Osnovne šole (OŠ) Koroški jeklarji, OŠ Prežihovega Voranca ter Glasbene šole Ravne, ki so vsa leta šolanja dosegali najboljši uspeh. Slovesnosti sta potekali tudi ob podelitvi spričeval poklicne in splošne mature.

Zlate petice je tistim, ki so v devetih letih šolanja dosegali najboljši učni uspeh, ponosno vročil župan dr. Tomaž Rožen. Čestital je tudi njihovim staršem, učiteljem ter ravnateljem šol, ki so prav tako prispevali k odličnemu in izjemnemu uspehu. Uspeh je vedno rezultat trdega dela in vztrajnosti – letos si je zlato petico prigaralo kar 34 učenk in učencev.

Iz leta v leto najjavljamo, da smo lahko Ravenčani ponosni na mladino, ki z odliko opravi osnovnošolsko izobraževanje, v spomin na ta izjemen prvi osebni dosežek jim župan vsako leto podeli spominske zlate petice Zlatarstva Pečnik. Letos sta zlati petici prejeli učenki Glasbene šole Ravne, 18 učenk in učencev OŠ Koroški jeklarji ter 14 učenk in učencev OŠ Prežihovega Voranca. Iskrene čestitke in uspešno naprej na poti do odličnosti!

Četrtega julija je na Srednji šoli Ravne potekala slovesnost ob podelitvi spričeval poklicne mature ter priznanj šole. Na svečani

podelitvi, posebnem dogodku za maturante in maturantke ter še posebno za njihove ponesne starše, je v odsotnosti ravnatelja Zdravka Pavlekovića zbrane pozdravila pomočnica ravnatelja Jerneja Rebernik Herman. Na dogodku, ki ga je vodil maturant Jan Gros in ga je glasbeno obarvala dijakinja Zala Črešnik, so sodelovali županja mag. Romana Lesjak, župan dr. Matic Tasič in župan dr. Tomaž Rožen. Od 110 maturantov so maturo v spomladanskem roku uspešno opravili 104 dijaki in dijakinje. Kar 6 jih je osvojilo vseh možnih 22 točk, zato jim je ravenski župan podelil zlato petico.

Šolanje s 100-odstotnim uspehom je zaključila tudi že 76. generacija maturantk in maturantov Gimnazije Ravne na Koroškem. Slovesna podelitev spričeval, ki so se je udeležili tudi župan dr. Tomaž Rožen, županja mag. Romana Lesjak in župan dr. Matic Tasič, je potekala 11. julija v Grajskem parku. Zbrane je nagovoril ravnatelj OE / direktor Šolskega centra Ravne Dragomir Benko, v imenu županov Mežiške doline pa je starše in maturante nagovoril dr. Tomaž Rožen. V spomladanskem delu mature so k slednji pristopili 103 dijaki in dijakinje gimnazije ter 13 dijakinj smeri farmaceutski tehnik. Največ, to je 30 točk in več, so prejeli štirje maturanti Gimnazije Ravne, ki so s tem postali zlati maturanti. Kot veli tradicija, jim je ravenski župan podelil posebno spominsko plaketo in zlato petico.

Tradicionalno srečanje župana dr. Tomaža Rožena z upokojenci

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Zadnji dan letošnjih že 22. Ravenskih dnevov je bil namenjen dolgoletnemu tradicionalnemu srečanju ravenskega župana dr. Tomaža Rožena z upokojenkami in upokojenci.

Na srečanju so najuspešnejšim tekmovalcem številnih športnih tekmovanj, ki so se v organizaciji Društva upokojencev (DU) Ravne na Koroškem odvijala v okolici njegovih prostorov, podelili priznanja in medalje.

Med projekti v občini je tudi Koroški medgeneracijski center (KMC), namenjen starejši, srednji in mlajši generaciji. Omogoča druženje z vrstniki in drugimi generacijami, pridobivanje novih znanj, poznanstev, raznih novih informacij in nasvetov ter tudi pomoč. Delovanje in vse, kar se pri njih dogaja, je predstavila vodja KMC Uršula Vezonik. Zbrane sta pozdravila tudi predsednik DU Ravne Avgust Jurc ter direktor Zavoda za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Dejan Pandel.

Prijetno opoldne so soustvarili harmonikarji Kulturnega društva Prežihov Voranc pod vodstvom Alena Rožaja ter mladi glasbenici Nina Valtl in Neja Anželak pod mentorstvom prof. Maje Očepek. Predstavilo se je Društvo diabetikov Mežiške doline, člani so v šotoru izvajali meritve krvnega sladkorja. Na stojnici so se predstavili še ekipa KMC, klekljarice sekcije Lipa Ravne ter Kmetija Dvornik z domačimi dobrotami. Za prijetno druženje, veselo razpoloženje in zabavo je poskrbel Ansambel Zeme.

Ekipa Občine Ravne na Koroškem je na letošnjem OnkoManu že tradicionalno hodila za dober namen

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Slovensko onkološko društvo za moške OnkoMan s predsednikom Matejem Pečovnikom in Občina Ravne na Koroškem sta letos že petič organizirala odmeven športno-dobrodelni projekt Krog življenja 2024.

S Krogom življenja, ki ga simbolično ponazarja 24 ur neprestane hoje ali teka v Grajskem parku, opozarjamo na težave Koroške regije glede obolevnosti prebivalstva za rakom. Poleg zbiranja sredstev za pomoč pri nakupu naprav za rehabilitacijo onkoloških bolnikov želimo z njim ozaveščati širšo javnost, podpirati zdrav življenjski slog, opozarjati na dejavnike tveganja ter predajati sporočilo, da smo tukaj drug za drugega.

Dvodnevno dogajanje je v našo občino privabilo veliko število mladih in starih, iz celotne Mežiške doline in od drugod. V 24 urah, med drugim tudi v izjemno slabih vremenskih razmerah (močan dež, blato, luže ...), smo skupno prehodili 5.539 krogov. Med 13 prijavljenimi ekipami, ki so hodile za dober namen, je bila že drugič ekipa Občine Ravne na Koroškem pod vodstvom dr. Tomaža Rožena, ki so jo sestavljali zaposleni v občinski upravi ter občinske

svetnice in svetniki. Letos smo prispevali 165 krogov, kar pomeni 132 km!

Župan in vodja občinske ekipe je ob koncu dogodka poudaril: *Najprej se z globokim spoštovanjem in zahvalo obračam na pobudnika, Mateja Pečovnika, ter društvo OnkoMan, ki v naši občini vsako leto dvigujeta ozaveščenost o raku prostate in delujeta v dobro skupnosti na poti do zdravja. Njihova predanost nam kaže, kaj vse je mogoče doseči, ko si (spet) zdrav, in nam pomaga lažje premagovati vse vrste izzivov. Zahvaljujem se tudi celotni občinski ekipi, ki je s svojim trudom dokazala, da za dober namen in za naš kraj nič ni pretežko. Ob tej priložnosti želim vsem bolnikom poslati naše dobre misli in jim izkazati podporo. Hvala vsem ekipam in sodelujočim, da smo ponovno združili moči in skupaj ustvarili pozitiven in spodbuden dogodek.*

Sredstva, zbrana s pomočjo sponzorjev in donatorjev, bodo namenjena ozaveščevalnim aktivnostim.

Ekipo občine so sestavljali: župan dr. Tomaž Rožen, podžupan Andrej Erjavec, svetnice in svetniki občinskega sveta: Mojca Erjavec, Aljaž Verhovnik, Tomaž Sedar, Katja Vravnik, Metka Apohal, Meta Pešl Šater, Damjan Zih, Mateja Hovnik, Ivan Škratek, Franci Breznik in člani občinske uprave: Irena Došen, Urška Klemen, Tadej Ošlovnik, Janja Širnik, Janja Blatnik, dr. Tjaša Laznik, Vojko Belaj, Anita Potočnik Slivnik, Darja Čepin ter mnogi podporniki in somišljeniki (Tatjana Zih, Mojca Ramšak, Ferida Haznadar ...). Na pobudo občinske svetnice Neve Šimenc je v parku v sklopu letošnjega Kroga življenja potekala tudi meritev krvnega sladkorja in krvnega tlaka v izvedbi Društva diabetikov Mežiške doline.

Srčna hvala vsem, ki prispevate k tej pomembni pobudi ter pokazate solidarnost in sočutje do tistih, ki se borijo s to boleznijo. Na svidenje prihodnje leto!

Dvajset let v EU: pridobitve, izzivi in priložnosti za prihodnost Slovenije

Besedilo: Mojca Erjavec, svetnica Občine Ravne na Koroškem | Foto: osebni arhiv Mojce Erjavec

Kljub dosežkom Slovenija še naprej išče rešitve za izboljšanje ključnih javnih sistemov ter močnejšo vlogo v evropskem prostoru.

Slovenija je v Evropsko unijo (EU) vstopila leta 2004, kar je bil pomemben mejnik za državo. Pridružitev nam je prinesla gospodarske koristi – med drugim se je BDP več kot podvojil, izboljšali sta se tudi dostopnost do interneta in stopnja izobrazbe. Kljub napredku ostajajo izzivi, kot sta visoka birokracija ter neučinkovitost na področju zdravstva, pokojnin in izobraževanja, kar vpliva na kakovost življenja prebivalcev. Čeprav je kupna moč Slovencev narasla, je tveganje revščine ostalo skoraj enako, cene življenjskih potrebščin so narasle za 62 odstotkov, kar je nekoliko nad povprečjem EU.

Pomembno je izboljšati učinkovitost slovenskih javnih sistemov, kar zahteva podporo EU, sodelovanje in politično aktivnost v Bruslju. Slovenija ima priložnost, da bolje uveljavi interese v EU, kjer se sprejme večina zakonov, ki vplivajo na državo. Pri tem je ključno razumevanje pomena evropske perspektive.

Evropska sredstva bi lahko olajšala finančne stiske slovenskih gospodinj-

stev, zlasti srednjega sloja. Treba je poskrbeti za bolj konkurenčne plače in podporo zaposlenim v sektorjih z velikim pomanjkanjem kadra, kot je zdravstvo, ter zagotoviti priložnosti za poklicni napredek. V časih kriz lahko z evropskimi sredstvi ublažimo socialne posledice. Politika – tudi na lokalni ravni – naj postane orodje za resnično izboljšanje življenjskih razmer.

Dejstvo, da se Občina Ravne na Koroškem pojavlja med občinami z najslabšo dostopnostjo osebnih zdravnikov na prebivalca, nam ne more biti v ponos. Po drugi strani pa lahko Ravne pokažejo razmeroma visoko uspešnost črpanja evropskih sredstev – primeri iz zadnjih let so Center starejših KO-RA, novi vrtec, Stara železarna in poplavalna sanacija. Tudi lokalni politiki imajo priložnost, da aktivno prispevajo k evropskemu prostoru z inovativnimi rešitvami, ki bodo izboljšale prihodnost regije in države.

Zavezani trajnosti, povezani v skupnosti

Besedilo: Skupina SIJ | Foto: arhiv Skupine SIJ

Trajnost, ki smo ji zavezani v Skupini SIJ, uresničujemo s projekti, ki temeljijo na recikliranem jeklu, krožnem gospodarstvu, inovacijah in tesnem sodelovanju z lokalno skupnostjo. Z uspešno pridobitvijo certifikata ResponsibleSteel, prve globalne pobude za standardizacijo in certifikacijo odgovornih trajnostnih praks v jeklarstvu, smo potrdili pozicijo med najbolj trajnostno usmerjenimi proizvajalci jekla na svetu. V tem duhu smo v letu 2024 z našimi ravenskimi podjetji SIJ Metal Ravne, SIJ Ravne Systems in SIJ ZIP Center uresničili številne trajnostne aktivnosti v lokalni skupnosti.

Po poplavih je Skupina SIJ pomagala s prostovoljskim delom in donacijami, vključno z 10.000 evri za obnovo Grajskega parka.

Skupaj z otroki OŠ Juričevega Drejkča smo ustvarjali izdelke iz odrahljenih vezalk in krepili jeklene vezi med nami.

POVEZANI V SKUPNOSTI

Zaposleni Skupine SIJ smo v okviru 5. Dneva sodelovanja z lokalno skupnostjo pomagali urediti čebelnjak pri Srednji šoli Ravne in ustvarjali trajnostne izdelke z otroki OŠ Juričevega Drejkča ter uporabniki VDC Ravne. Skupnosti na Koroškem so zaposleni podarili 205 ur prostovoljnega dela. Po lanskim ujmah je Skupina SIJ lokalnim skupnostim pomagala s prostovoljskim delom in donacijami, vključno z 10.000 evri za odpravljanje posledic naravne nesreče v Grajskem parku, ki so ga dopolnili z 31 novimi drevesi. Tam se je na junijskem dogodku Sijev dan zbralo skoraj 4.500 zaposlenih in njihovih družin.

INOVATIVNI ZA TRAJNOST

Na razpisu Gospodarske zbornice Slovenije za najboljše inovacije sta SIJ Metal Ravne in SIJ Ravne Systems prejela zlato regionalni

nagradi. SIJ Ravne Systems je avtomatiziral brušenje z nadgradnjo brusilnega stroja, SIJ Metal Ravne pa je razvil superzlitino za nuklearne reaktorje, za kar je prejel zlato nacionalno priznanje.

NOVI OLIMPIJSKI ŠPORT: SKRB ZA PRIHODNOST

V olimpijskem letu smo poudarjali pomembnost ponovne uporabe materialov s trajnostno zapestnico jeklene volje. Iz nerjavnega jekla in recikliranih vezalk so uporabniki varstveno-delovnih centrov (med njimi iz SIJ ZIP Centra in VDC Ravne na Koroškem) izdelali 13.500 zapestnic. Te so prejeli slovenski športniki, ki so se udeležili OI v Parizu, zaposleni v Skupini SIJ in nosilci slovenske bakle, ki je potovala po Sloveniji, širila vrednote olimpizma in jekleno voljo ter povezovala skupnosti, tudi na Ravnah na Koroškem.

Kaj o nas meni lokalna skupnost?

V letu 2023 smo prvič izvedli raziskavo, s katero smo predstavnike lokalne skupnosti prosili, da ocenijo naše komuniciranje ter vpliv na družbeno in naravno okolje. Na Ravnah se je odzvalo 41 odstotkov povabljenih. Pri tem so se kot relevantne za skupnost izkazale naslednje teme: poslovanje in zaposlovanje lokalnega prebivalstva, varstvo okolja in podpora družbenim aktivnostim.

Četrtna skupnost Javornik - Šance v letu 2024

Besedilo: Nataša Vauče, podpredsednica ČS Javornik - Šance | Foto: arhiv ČS Javornik - Šance

Delovanje najmanjših enot organizirane lokalne skupnosti – četrtnih skupnosti (ČS) – je za prebivalce večkrat nejasno. Kakšne oziroma katere so v resnici pristojnosti ČS? Ali samo »kuhajo golaž«, kot jim nekateri očitajo, ali pa je rezultat njihovega dela viden tudi v izboljšanju življenja lokalne skupnosti zaradi različnih projektov in akcij? ČS gre pripisati zasluge za različna mala dela, ki so potrebna v skupnosti, saj ima pobuda večjo težo, če do župana s sprejetim sklepom pride svet ČS kot pa posameznik. S tem se reši marsikatera težava, ki se zdi sprva nerešljiva.

Člani sveta ČS Javornik - Šance vam ob prihajajočih praznikih želimo, da bi se imeli lepo v družbi tistih, ki jih imate najraje, v novem letu pa veliko osebnih in poslovnih uspehov.

ČS Javornik - Šance je poleg upoštevanja rednih pobud stanovalcev in odpravljanja raznih manjših nepravilnosti v naseljih s sredstvi iz participativnega proračuna urenila dodatno otroško igrišče na Javorniku in Šancah, AED pri Sparu, vključno z nadstreškom, nove oglasne table, dodatne klopi v naseljih, dodatno javno razsvetljavo in avtobusno postajališče pri Mercatorju, posadili so drevesa, obnovili ograje ...

Zaradi nekontrolirane črne gradnje »vrtnih ut« na Piglu in vse nesnage, ki tam nastaja zaradi nepravilnega odlaganja raznih

odpadkov, se ČS trudi, da se Pigl enotno uredi predvsem za vrtičkarje. ČS vedno znova opozarja Komunalno podjetje Ravne na slabo čiščenje naselja Javornik. ČS se trudi tudi za ureditev optike in cestne infrastrukture na Šancah, za boljšo okrasitev naselja med novoletnimi prazniki in še in še. V decembru smo ponovno organizirali miklavževanje.

Za vsa vprašanja in pobude stanovalcev je na Javorniku pri Mercatorju postavljen poštni nabiralnik, zapisniki sej sveta ČS in odgovori na točke zapisnika pa so vidni na FB-strani ČS ali na oglasni deski pri Fleku.

Naša četrtna skupnost Trg v letu 2024

Besedilo: Maja Ocepek, predsednica ČS Trg

Tudi letos smo v četrtni skupnosti (ČS) Trg izvedli vrsto pobud za prijetnejšo in čistejšo okolico ter krepitev medsebojne povezanosti.

V skupni čistilni akciji smo očistili javne površine in oza-veščali okolje z akcijo Ker sem tvoj, počisti za meno. Naše sporočilo je jasno – odgovornost za čisto okolico nosimo vsi.

Na Partizanski cesti smo izvedli tradicionalno prireditev Rpičev zos, ki je s kulinaričnimi dobrotami in druženjem popestrila našo skupnost.

V prazničnem decembru nas bo obiskal Božiček na ulici, na šolah pa bomo s smehom poskrbeli za veselje brez pokanja petard.

Iz participativnega proračuna smo uredili nova igrala, postavili ograjo na igrišču, uredili del terase okoli cerkve-nega obzidja, posadili drevesa, postavili klopi in uredili poligon v pasjem parku.

Obiskali smo krajanke, ki jih je lani prizadela poplava, ter jim ponudili podporo in pomoč. Predsednica in člani sveta ČS Trg vam želimo prijetne praznične dni.

JAVNI ZAVODI

Hitro, hitro vozijo gasilci

Besedilo: Iveta Kuserbanj Gradišek | Foto: arhiv Vrtca Ravne na Koroškem

Oktober je že tradicionalno mesec požarne varnosti. To je čas, ko se v Vrtcu Ravne na Koroškem pogovarjamo o požaru, njegovih vzrokih in preprečevanju, posebno o uspešni evakuaciji.

Odnos do varnosti se oblikuje v času učenja in odraščanja naših najmlajših, zato smo s ciljem, da bi znali v nepredvidljivih situacijah ukrepati pravilno, hitro in zbrano, v vseh treh enotah vrtca izvedli nenapovedano vajo evakuacije. Le če nas »požar« preseneti, lahko ocenimo, kako se na nevarnost odzovemo zaposleni in otroci.

V naši največji enoti Solzice smo obsežno vajo izvedli s pomočjo gasilcev Koroškega gasilskega zavoda in policista s Policijske postaje Ravne. Gost dim se je vil s terase, oglasil se je alarm in vaja se je začela. Zaposleni smo odreagirali zbrano in zaradi dobrega poznavanja požarnega reda, evakuacijskih poti in postopkov odzivanja smo se v kratkem času rešili na zbirno mesto, od koder smo opazovali hiter prihod ekipe gasilcev in policista. Miren odziv

zaposlenih v takšnih situacijah dobro vpliva na otroke, ki so brez strahu sledili navodilom strokovnih delavk.

Po končani vaji so gasilci otroke seznanili s svojo opremo, ravnanjem v določenih nesrečah in navodili, kako skrbeti za svojo varnost. Tudi policist je otrokom povedal vse, kar je treba vedeti in znati, ko se zgodijo požar in podobne nesreče.

Dobro sodelovanje z okoljem in institucijami je izjemnega pomena. Vsem, ki so nam ta dan pomagali, se iskreno zahvaljujemo. Pokazali so nam, da se lahko nanje zanesemo, in nam vzbudili občutek varnosti. Z njihovo pomočjo so otroci doživeli dragoceno izkušnjo, ki se jim bo zagotovo vtisnila v spomin.

Zvestoba Prežihu

Besedilo: Vanja Benko | Foto: arhiv OŠ Prežihovega Voranca

Ravenski prežihovci ostajamo zvesti Prežihu, saj se naša šola imenuje po njem. Sama sem že od malega z dušo in s srcem povezana s pisateljem in to šolo, ki ji pravim »moja šola«.

Osem let sem bila osnovnošolka – prežihovka (1968–1976), 37 let učiteljica na šoli – prežihovka (1987–2024), skupno prežihovka 45 let; 27 let mentorica šolskega glasila Samorastnik (izhaja od leta 1959 in ima ime po Prežihovi noveli), 12 let mentorica časopisa (mesečnika) Samorastnik ozi-

roma Samorastniški utrip (2012–2024). Povezani smo z rojstvom Prežihove bralne značke (1960/61), prve bralne značke v Sloveniji.

Od leta 1970 potekajo v drugi polovici maja srečanja šol s Prežihovim imenom (pet jih imamo v Sloveniji, dve sta od leta 1983 v Italiji). Redno sodelu-

jemo na različnih natečajih in lokalnih prireditvah. Vse povezujemo z domačo koroško besedo in našim pisateljem.

Maja smo sodelovali na 10. Festivalu solzic in se skozi otroške oči z besedo, s pesmijo in plesom spomnili Prežiha. Zaključno prireditev Osrečuj in bodi srečen smo imeli 4. junija 2024. Prav v tem času se je menjalo vodstvo šole.

Kdo je skozi zgodovino povezan z vodenjem OŠ Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem? Prvi ravnatelj (šola so 17. aprila 1967 poimenovali po Prežihu) je bil Ivan Janko, upravno-tehnična vodja je bila Stana Horjak, za njima sta šolo vodila ravnatelj Franc Volentar (1978/79–1992) in pomočnik Jože Kamnik (1977–1997), nato je ravnateljstvo prevzel Stanislav Osojnik (1992–2019), pomočnica je bila Veronika Kotnik (1997–2019). Po njeni upokojitvi sta mandatno obdobje petih let zasedli ravnateljica Bojana Verdinek (2019–2024) in pomočnica Simona Uranc. Prvega junija 2024 je šola dobila novega ravnatelja Gregorja Čuka in novo pomočnico Jasno Bezjak Završnik.

Novo vodstvo se zaveda, da je pred njimi odgovorna pot, in obljublja, da bodo kot prežihovci še naprej spleтали vezi prijateljstva ter negovali Prežihovo dediščino. Moja zaobljuba je, da bom kot slavistka in slovenistka ostala zvesta Prežihu, njegovi pisani besedi, koroškemu narečju, vsem prežihovcem, ki sem jih dolga leta spoznavala, poučevala, vzgajala ... Vsem, ki so bili moji sodelavci, postali moji prijatelji in mi mnogi dobresedno zlezli pod kožo. Zahvaljujem se vsem zaposlenim na »Prežihovi šoli« (od začetkov do danes), vsem prežihovcem in njihovim staršem, vsem županom in osebju, ki so vsa leta v okviru lokalne skupnosti, društev in organizacij sodelovali z nami, da smo ponosni nase in na naše rezultate.

OŠ Koroški jeklarji – delavni, ustvarjalni, razigrani ...

Besedilo: Lotka Velički | Foto: arhiv OŠ Koroški jeklarji

Komaj se je končalo, pa se je spet začelo. Šolsko leto namreč. Prav je, da pogledamo v drugo polovico lanskega šolskega leta.

Januarja smo se polni energije vrnili v šolo. Učenci so se trudili za še zadnje ocene v prvem redovalnem obdobju. Ob bližajočem se kulturnem prazniku smo na šoli pripravili kratko kulturno prireditev, ki je bila stkana iz petja, deklamacij in igranja na kitaro. Posvetili smo jo velikanu slovenskega pesništva, Francetu Prešernu. Po uvodnem delu je na oder stopil pisatelj, prevajalec, komik in reper Boštjan Gorenc - Pižama ter na duhovit način predstavil literarno ustvarjanje in pomen branja. Učenci na razredni stopnji so še pred tem prisluhnili in se od srca nasmejali pisatelju Primožu Suhodolčanu.

Do konca šolskega leta so nas učenci razveseljevali z odličnimi uvrstitvami na različnih športnih tekmovanjih in tekmovanjih iz znanja, ki jih ni bilo malo. Sodelovali smo pri številnih projektih, učenci so bili pri njih še posebno aktivni. Radi imamo kulturo. Pod vodstvom odličnih mentorice so učenci pripravili več kulturnih prireditev in razstav za učence in delavce šole, sodelovali so tudi na prireditvah izven šole. Vedno smo se odzvali vabilom Občine Ravne na Koroškem in ZKŠTM.

Najbolj zanimivo je bilo na dnevih dejavnosti: športnih dnevih, naravoslovnih, tehniških in kulturnih dnevih. Posebna doživetja so bili zimska in poletna šola v naravi ter bivanje v centru šolskih in obšolskih dejavnosti.

Šolsko leto smo zaključili s kulturno prireditvijo Pod svobodnim soncem in kulturnim dnevom, ko smo si v telo-

vadnici šole ogledali kulturno prireditev ob dnevu državnosti. Počitnice so prehitro minile in že se je začelo šolsko leto za 36 nadobudnih prvošolcev na matični šoli ter za kar 25 na Podružnični osnovni šoli (POŠ) Kotlje.

Prvi šolski dnevi so bili zanimivi in delovni. Jazz Ravne nas spet ni razočaral, saj so si šestošolci lahko ogledali zanimivo glasbeno prireditev. Konec septembra vsako leto praznujemo evropski dan jezikov, posvetili smo mu s kulturno prireditvijo.

Ob dnevu starejših, 1. oktobra, so četrtošolci obiskali stanovalce doma starejših KO-RA in jim dan popestrili s kulturnim programom. Oktober je tudi mesec požarne varnosti, zato so bili učenci naše POŠ povabljeni v Gasilski dom Kotlje. Prijazni gasilci so nam predstavili svoje pomembno delo, spoznali smo njihovo opremo in postopke gašenja. Četrtega oktobra je bil svetovni dan živali. Na ta dan se vsako leto spomnimo, koliko jih je zavrženih. Pridružili smo se akciji zbiranja hrane za njih. Letošnji Teden otroka, ki ga praznujemo že 70. leto zapored, je potekal od 7. do 13. oktobra. Z osrednjo temo Otrok, nepopisan list nas je spomnil, kako pomembno je, da otrokom omogočimo pogoje za srečno otroštvo.

Učence razredne stopnje je obiskala Maša Ferme in jih navdušila s spretnostjo vrtenja obročev. V Tehnoparku Celje so se učenci, ki obiskujejo različne izbirne predmete, udeležili zanimivih delavnic. Skozi interaktivne aktiv-

nosti so raziskovali področja znanosti, tehnologije in inovacij ter preizkusili različne eksperimente in tehnološke naprave. Učenci, ki obiskujejo izbirna predmeta gledališki in literarni klub, so obiskali Trst. Potepanje po mestu so začeli na trgu Unita, ki velja za srce mesta, in si ogledali najpomembnejše stavbe.

Tik pred jesenskimi počitnicami so si naši najmlajši v počastitev dneva reformacije ogledali glasbeno obarvano različico ljudske pravljice *Mojca Pokrajculja*, ki so jo pripravili učenci 7. razreda v okviru gledališkega krožka. Ob dnevu reformacije sta sedmošolki obiskali učence od 6. do 9. razreda in jim predstavili zgodbo o reformatorjih.

Na Eko dan smo spoznavali svet ekoloških izdelkov. Obiskala sta nas predstavnika občine. Učenci so izvedeli, kako z izbiro takšnih izdelkov prispevamo k zdravju, ohranjanju narave in trajnostnemu razvoju.

Do konca koledarskega leta ni več daleč, čaka pa nas še veliko prijetnih dejavnosti – ustvarjalne delavnice in praznična tržnica ter tudi tiste, manj zanimive, ki pritičejo šoli, učenju. Vse bomo zmogli in opravili, saj se že veselimo najlepšega časa v letu – čarobnega veselega decembra.

V tem prispevku je opisan le delček naših dejavnosti in uspehov, zato vas ponovno vabimo, da obiščete našo spletno stran <https://oskj.splet.arnes.si/>.

Gimnazija Ravne v letu 2024

Besedilo: Natalija Pečovnik | Foto: arhiv Gimnazije Ravne

Gimnazija Ravne na Koroškem se ponaša z dolgoletno tradicijo izobraževanja, nudi obsežen in pester izbor vsebin, ki dijakom omogočajo pridobitev širokega znanja in veščin. Dolgoletni ravnatelj šole, Dragomir Benko, je v uvodniku letošnjega Letopisa zapisal, da je naloga naše šole kot splošnoizobraževalne institucije prenašanje vednosti s posameznih predmetnih področij, še bolj pa je njena naloga notranje oblikovanje (mišljenja) mladih ljudi. V nasprotnem primeru postanejo dijaki miselno otopeli. Zato mora gimnazija dijake učiti misliti: dijakov ne sme nositi, temveč voditi, da bodo nekoč, ko bodo odrasli, hodili sami od sebe.

Iztekaajoče se leto je bilo za nas zelo pestro in razgibano, predvsem pa zelo uspešno. Pohvalimo se lahko s številnimi neverjetnimi dosežki naših dijakov. Kar težko je izbrati tiste, ki so bolj navdušili. Pa vendar. Kar štirje so se uvrstili na mednarodne olimpijade iz tekmovanj v znanju: Zala Špoljar Slivnik je postala državna prvakinja v znanju iz geografije in je zastopala Slovenijo na geografski olimpijadi na Irskem; Žan Pustoslemšek se je udeležil kar dveh olimpijad – iz informatike, ki je potekala v Egiptu, in srednjeevropske olimpijade v računalništvu, ki je bila na Češkem; Tine Rožen se je udeležil fizikalne olimpijade v Gruziji; Nace Hranjec pa je bil na 65. mednarodni matematični olimpijadi v Angliji. Vsi naši olimpijci so se odrezali odlično, še posebno Nace Hranjec, ki je domov prinesel srebrno medaljo in postal najuspešnejši slovenski udeleženec.

Seveda ne moremo mimo izjemnega rezultata, ki so ga dosegli letošnji maturantje. Uspeh na letošnjem spomladanskem roku splošne in poklicne

mature je bil izvrsten, skoraj neverjeten, v gimnazijskem in farmacevtskem programu oziroma na splošni in poklicni maturi je bil stoodstoten. Ta rezultat nas uvršča med najboljše gimnazije v Sloveniji. Posebno ponosni smo na naše zlate maturante: Joša Kadiša, Lovra Petriča, Žana Pustoslemška in Tineta Rožena.

Tudi na drugih tekmovanjih z različnih področij so naši dijaki blesteli in prinašali domov zlata odličja – iz logike, matematike, fizike, računalništva, filozofije in nemščine. Navduševali so nas tudi športniki. Po dolgih letih smo znova postali državni prvaki v odbojki za fante. Imamo pa tudi tri državne prvakinja: Ana Vita Verneker je postala državna prvakinja v krosu in uličnem teku, Polona Horvat v namiznem tenisu in Lucija Potnik v teku na 100 m.

Že vrsto let smo vključeni v razne projekte, ki spodbujajo aktivno učenje in sodelovanje med dijaki. Naša gimnazija je ena od 15 šol in vrtcev v Sloveniji, ki so prejeli znak šole eT-winning za obdobje 2023–2024. Naziv dokazuje, da v ta projekt pristopa na

ravni celotne institucije in kakovostno delo na daljavo vključuje v pedagoško delo. Za projektni dan ob evropskem dnevu jezikov smo prejeli priznanje za odličen prispevek na pedagoškem forumu Zavoda RS za šolstvo, na katerem smo predstavili naš lanski projektni dan Jezik povezuje. V okviru projekta Farma – izziv – Pogumno novim farmacevtskim izzivom naproti so štiri dijakinja farmacevtskega oddelka opravljale delovno prakso v Seville in pridobile neprecenljive izkušnje s področja farmacije. Projekta so se udeležile tudi tri profesorice ter so v okviru sledenja na delovnem mestu obiskale tamkajšnje srednje šole in podjetja.

Naša šola je nosilka gibanja Mladi raziskovalci Koroške že 30 let. Tudi letos smo organizirali regijsko tekmovanje oziroma srečanje avtorjev raziskovalnih nalog s koroških osnovnih in srednjih šol. Prav je, da mladi raziskujejo, prepoznajo probleme in iščejo različne rešitve. Tega v našem šolskem prostoru primanjkuje, zato nas še bolj veseli, da se mladi odločajo za tak način pridobivanja novih znanj in veščin. Seveda smo tudi ustvarjali, raziskovali, razvijali, prebirali, fotografirali še tisoč in eno stvar, znotraj in izven pouka. To raznolikost in kakovost so prepoznali tudi osnovnošolci, saj smo letos po dolgem času vpisali za en oddelek več dijakov.

Prihodnje leto bomo praznovali 80-letnico delovanja in želimo si, da šola še naprej ponosno sledi ciljem in nalogam, ki so si jih ob njenem začetku zamislili takratni očetje šole: **»Odstriti zastore sive vsakdanjosti in odpreti duhovne širjave Korošcem, da noben talent ne usahne in da strne koroško identiteto.«**

Skupaj lahko dosežemo več: vabljeni k učenju!

Besedilo: Petra Penec | Foto: arhiv LURA

Vsak posameznik, ki si prizadeva za znanje, hkrati prispeva k napredku celotne skupnosti. Vlaganje v učenje je zagotovo ena najpomembnejših naložb, ki jih lahko naredimo – zase in za druge. Ko razumemo pomen znanja, nas to navdihuje, da postanemo boljša različica sebe in pomagamo graditi svet, v katerem bo omogočeno dostojno živeti tudi našim zanamcem. Pri tem imajo pomembno vlogo tudi ljudske univerze, ki z dostopnostjo in prilagodljivostjo že desetletja omogočajo, da znanje resnično (p)ostaja moč, ki nas povezuje in bogati. Vlaganje v razvoj in podporo ljudskim univerzam je zato naložba v bolj izobraženo, vključujočo in strpno skupnost.

Osrednja prireditev Tednov vseživljenjskega učenja 2024 (Kolektiv LURA z županom Občine Ravne na Koroškem dr. Tomažem Roženom in letošnjim ambasadorjem vseživljenjskega učenja Petrom Kordežem)

Letošnjo jesen je Ljudska univerza Ravne na Koroškem (LURA) praznovala 65-letnico delovanja. Skozi desetletja obstoja se je nenehno razvijala ter svoje programe prilagajala potrebam časa. Mnogi starejši jo še danes imenujejo Delavska univerza. To kaže na njeno dobro prepoznavnost v preteklih obdobjih. Tudi LURA, kot jo imenujemo danes, je usmerjena v izvajanje programov, ki ustrezajo trenutnim potrebam ljudi. Najpogostejše so povezani z izzivi digitalizacije, globalizacije in zelenega prehoda. Dober obisk večine programov je vsekakor odlična spodbuda za nadaljnje delo.

Med številnimi letošnjimi novostmi velja poudariti, da je LURA postala članica Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje (UTŽO) in odslej ponuja dodatne zanimive vsebine za starejše. Aktualna je tudi vzpostavitev

sodelovanja s Centrom za slovenščino kot drugi in tuji jezik. Ker v okviru programa Začetna integracija priseljencev že nekaj let izvajamo obsežne tečaje učenja slovenščine, smo ponudbo letos nadgradili še z možnostjo opravljanja izpitov iz znanja slovenščine na osnovni ravni. Smo namreč edini izvajalec za Koroško regijo.

Učenje je pot, po kateri hodimo in rastemo. Ne le zase, temveč tudi za druge. Ko z znanjem pomagamo drug drugemu, gradimo prihodnost, ki temelji na strpnosti, razumevanju in dobrih medosebnih odnosih. Samo tako lahko skupaj ustvarjamo svet, v katerem vsak korak naprej pomeni boljši jutri za vse nas.

Delovanje Kompetenčnega centra za lahko branje v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika

Besedilo: Branka Mrdenović | Foto: arhiv KOKR

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne (KOKR) je januarja 2022 pridobila status »kompetenčnega centra za lahko branje«. V tem času smo dosegli veliko ciljev, ki smo si jih zadali ob prijavi.

Eden vidnejših dosežkov je prejeta nagrada Zveze splošnih knjižnic za najboljšo storitev, imenovano »osebni knjižničar«. To je posebna storitev, namenjena ranljivim ciljnim skupinam. Z njo smo želeli izboljšati dostopnost knjižnice ter povečati obisk in izposajo v zbirki Berem zlahka. Povezali smo se z lokalno skupnostjo in opolnomočili posameznike iz ranljivih ciljnih skupin.

Razlog za vzpostavitev nove, posebne in prilagojene storitve je, da smo pri nekaterih uporabnikih zaznali zadržke pri samostojnem obisku knjižnice in strah pred neznanim. Nekateri uporabniki iz ranljivih ciljnih skupin imajo potrebo po osebni stiku s knjižničarjem, po razumljivejših informacijah in tudi po dostavi knjig na dom. Osebam iz ranljivih ciljnih skupin omogočamo tudi prostovoljsko delo v knjižnici. Na ta način uporabniki krepijo socialne spretnosti in se radi vračajo v knjižnico, knjižnica pa si zagotovi nove redne uporabnike. Ob izvajanju te storitve smo ugotovili, da je ta ključno orodje za povezovanje z ranljivimi ciljnimi skupinami.

Več o dejavnostih kompetenčnega centra najdete na spletni strani <https://www.knjiznica-ravne.si/>, na e-poštnem naslovu kompetencni.center@knjiznica-ravne.si in telefonski številki (02) 870 54 20.

Za Bike park Poseka v letu 2024 rekordna sezona

Besedilo: Saša Jelen | Foto: arhiv ZKŠTM

Bike park Poseka je pridobil prenovljene in nove traile in tudi v sezoni 2024 doživel rekordni obisk.

Bike park Poseka, priljubljena destinacija za ljubitelje gorskega kolesarjenja, je v letu 2024 doživel rekordno sezono, ki bo park še trdneje zasidrila med pomembnejše MTB-točke v Sloveniji. S številom obiskovalcev in kar 25 tisoč opravljenimi spusti po progah smo zabeležili zgodovinski mejnik, ki park postavlja na zemljevid vodilnih športnih destinacij in dokazuje, da se trud mlade, zagnane ekipe obrestuje.

Letošnja sezona je postregla s številnimi novostmi. Ekipa BattCrew je prenovila priljubljeno progo Šnel Pepi Flow, ki navdušuje kolesarje vseh starosti in ravni.

Prenovili so tudi druge proge ter jim dodali nove elemente, ki so se izkazali za zelo priljubljene. V bike parku so med sezono dodali še nov trail, Singletrack Črnice, zasnovan in zgrajen v sodelovanju s predanimi prostovoljci, ki podpirajo razvoj lokalne gorskokolesarske scene.

Sezona 2024 je bila tudi sezona dogodkov, saj je Bike park Poseka organiziral številne MTB-dogodke in tekmovanja, na katerih so gostili tudi znane obraze gorskega kolesarstva. Omembe vredno je, da park vsako leto privablja vse več tujih obiskovalcev, ki se zaradi posebne kolesarske izkušnje vračajo na Ravne na Koroškem.

Ob velikem uspehu je vodja ekipe Bike parka Poseka Doris Brajnik dejala: *Rekordno število obiskovalcev in pozitivni odzivi so močna potrditev, da smo na pravi poti. Naš cilj je bil ustvariti prostor, v katerem se ljubitelji adrenalina počutijo domače in so del skupnosti, ki ceni naravo, šport in dober vibe. Ravno leto 2024 je prelomno za to, saj nam je to vizijo uspelo uresničiti. S konstantnim vlaganjem v izboljšave prog in organizacijo dogodkov želimo biti park, ki nenehno raste, se razvija in obiskovalcem nudi čim več adrenalinskega doživetja.*

Ekipa že načrtuje nadaljnje nadgradnje za sezono 2025, ki bo obiskovalcem ponudila nove trase, prilagojene različnim ravnem kolesarjev, in še več dogodkov, ki povezujejo MTB- skupnost vseh generacij.

Proge so, kljub zaprtju žičnice, še vedno odprte in se lahko po njih vozite. V tem primeru lahko podprete delo ekipe in kupite PiciklPasoš, ki velja kot letna vinjeta za uporabo bike parka izven obratovalnega časa žičnice. Cena PiciklPasoša je 15 evrov, kupite ga lahko v baru DTK, ki je v bližini bike parka. Za več informacij o novostih in prihajajočih dogodkih obiščite našo spletno stran ali spremljajte profile Bike park Poseka na družbenih omrežjih.

Rejniški tabor 2024

Besedilo: Dragica Mazej

Center za socialno delo (CSD) Koroška, enota Ravne na Koroškem, je avgusta v Počitniškem domu Spoturja v Fiesi organiziral štiridnevni tabor za otroke in mladostnike, ki so v rejniških družinah na Koroškem.

Cilji tabora so bili: strokovna in čustvena opora otrokom in rejnikom; učenje oziroma pridobivanje novih socialnih veščin za življenje; doseganje večje samozavesti otrok in mladostnikov; ustvarjanje ugodnih družinskih klim; razvijanje pozitivnih družinskih vrednot; razreševanje dilem in stisk, s katerimi se srečujejo; ustvarjanje prijateljskih vezi in izmenjava medsebojnih izkušenj.

Rejniškega tabora se je udeležilo 29 udeležencev, starih 5–74 let. Vsebina tabora je bila zelo pestra, od plavanja do športnih in družabnih aktivnosti ter ogledov znamenitosti in muzejev (Piran, soline, Park vojaške zgodovine Pivka). Doživeli smo še veliko drugih, lepih trenutkov.

Odpreti srce, prisluhniti drugim in videti stisko bližnjega so v sodobnem svetu pogosto spregledane vrline. A med nami so ljudje, ki s svojimi plemenitimi dejanji najdejo pot do sočloveka.

V imenu CSD Koroška, enote Ravne na Koroškem, ter v imenu rejencev in rejnikov se Občini Ravne na Koroškem zahvaljujem za sofinanciranje in podporo programu. Z vašo pomočjo smo marsikateremu rejencu in rejniku pričarali nasmeh na obraz.

Aktualni izzivi Varstveno-delovnega centra Ravne

Besedilo: Marjeta L. Hohnjec Zvonar | Foto: arhiv VDC Ravne

Naš Varstveno-delovni center (VDC) Ravne trenutno omogoča varstvo in delo pod posebnimi pogoji odraslim osebam z zmerno in težjo motnjo, s prebivališčem v Koroški regiji. Največ uporabnikov je iz Občine Ravne na Koroškem in okoliških krajev. Že več kot 30 let delujemo v okviru Centra za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem (CUDV Črna). Prostore imamo na območju ravenske železarne, natančneje na Haldi.

CUDV Črna je vključen v pilotni projekt deinstitucionalizacije, za katero je velik del sredstev prispevala Evropska unija. S prilivom uporabnikov, ki so se preselili v nove stanovanjske enote, se je število uporabnikov povečalo in doseglo približno 60 oseb. Povprečna starost uporabnikov, ki koristijo naše storitve vodenja, dela in varstva, se je precej zvišala. Med njimi so težko in težje gibalno ovirani, nekaterim so se poleg osnovne težave (motnje v duševnem razvoju) dodatno pojavile pridružene bolezni, zaradi katerih morajo biti zagotovljene ustrezne varstveno-negovalne storitve ter prilagojene delovne in prostorske razmere.

Delavci se zavedajo odgovornosti do uporabnikov, predani so svojemu poslanstvu tudi pri skrbi za njihovo ustrezno zaposlitev, kar je iz leta v leto težji izziv. Pred kratkim je za krmilo vodenja VDC Ravne z velikim entuziazmom in smelo vizijo poprijela prof. Mihaela Knez. Takoj se je močno angažirala pri iskanju novih kooperantskih del in s strokovnimi delavci, delovnimi inštruktorji, varuhinjami in drugimi delavci v VDC zasnovala smel razvojni načrt dela – od razvoja programa lastnih izdelkov do druge ponudbe, ki bo prispevala k vsestranskemu razvoju uporabnikov, vzdrževala in bogatila njihovo kakovost življenja in jim pomagala pri čim večji samostojnosti in samoodlo-

čanju o lastnem življenju. To vizijo je na kratko povzela z besedami: *Naloga zaposlenih v VDC Ravne je uporabnikom priskrbeti delo, ki ga lahko izvajajo pod posebnimi pogoji. Naš cilj je, da spodbudimo njihovo ustvarjalnost, jim omogočimo samopotrjevanje in občutek koristnosti v okolju, predvsem pa, da dosežejo čim večjo samostojnost v okviru svojih sposobnosti in zmožnosti. Imam pa eno željo: te cilje uresničevati v lepih, primernejših prostorih ter v okolici, ki bo uporabnikom prijazna in varna.*

V VDC Ravne smo v zadnjih letih naredili velik preboj pri iskanju integrativnih zaposlitev uporabnikom, ki imajo za tako delo zanimanje in potenciale. Mag. Jelka Kos je opisala izkušnjo v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika (KOK): »Mire in Janeza ob začetku dela pri nas nismo znali pritegniti, potem pa smo s skupnim načrtovanjem dela in s sprotim spoznavanjem njunih interesov ustvarili zanju zanimivo delovno situacijo.« Petra Makuc, nekdanja sodelavka KOK in sedanja vodja šolske knjižnice na Srednji šoli Ravne, dodaja: »Z uporabniki VDC Ravne smo dolga leta sodelovali pri bralni znački za odrasle – v lahkem branju. Od letos z uporabniki skupaj beremo in delamo lahko branje. Z veseljem spremljam željo sodelujočih po srečevanju in opažam napredek pri razvijanju bralne kulture.«

Kolektivu trgovine Interdiskont Ravne so se pri delu pridružili kar trije naši uporabniki: Mira Rožej, Benjamin Volker in Damjan Naraločnik. Vtise o delu z njimi je podelila Vanja Mezner: »Kot sodelavci vaših uporabnikov podpiramo integrativne zaposlitve, saj omogočajo osebam s posebnimi potrebami vključitev v delovno okolje ter prispevajo k njihovi samostojnosti in družbeni vključenosti.« Naš uporabnik Poldi Horvat, ki dvakrat na teden dela v Graplasu, ki ima svoje prostore na Haldi, in pri prevozniku Kamot na Prevaljah, je navdušen nad delom. Dijana Mamuza, ki dela v cvetličarni na Barbari, je z veselim nasmeškom na obrazu povedala: »V službo rada hodim. Vsi so prijazni.« Eva Mikeln dela v sprejemni pisarni na Občini Ravne na Koroškem.

Z osebnimi stiki in izkušnjami, ki jih pridobivajo naši uporabniki, delodajalci in vi, občani in občanke Raven, se na najboljši možen način srečajo različni, še nepoznani svetovi. Naši uporabniki premorejo tudi talente, ki prijetno presenetijo ali celo osupnejo marsikoga, zato jih lahko srečate tudi kot soustvarjalce na kulturnem in športnem področju. Prispevek zaključujem z vtisi iz pogovora z ravnateljem Srednje šole Ravne Zdravkom Pavlekovičem. Ko sem se mu zahvalila za lepo sodelovanje z njihovo šolo, sva takoj našla skupni jezik. Ja, še veliko možnosti se nam odpira za sodelovanje, in ena od takih je tudi prostovoljstvo. Pridružite se nam!

Utrip ljubiteljske kulture na Ravnah: kratek sprehod skozi leto 2024

Besedilo: Manja Gerold, vodja JSKD OI Ravne | Foto: arhiv JSKD OI Ravne

Javni sklad za kulturne dejavnosti (JSKD), območna izpostava (OI) Ravne, pokriva območje štirih občin Mežiške doline, med njimi tudi Ravne na Koroškem. Na srečanjih, ki jih pripravljamo, so letos sodelovala tudi tukajšnja kulturna društva ter osnovne šole.

Leto smo začeli s srečanjem predstavnikov kulturnih društev, na katerem smo govorili o načrtih društev, rezultatih, obletnicah ter problemih in izzivih, s katerimi se soočajo pri delovanju.

57. srečanje odraslih pevskih zasedb Od Pliberka do Traberka je potekalo na štirih lokacijah na Koroškem na obeh straneh slovensko-avstrijske meje. To je najstarejša čezmejna pevska revija v Sloveniji, ki ima velik kulturni pomen in poudarek na medsebojnem sodelovanju pevskih zborov iz avstrijske in slovenske Koroške. Prijavljenih je bilo 28 zborov, zapelo je več kot 400 pevk in pevcev, predstavili so se tudi štirje zbori z Raven. Nastopili so: ŽVS Deteljica, ŽPZ Solzice, ŽPZ Korošice ter MePZ Rožmarin.

Na Srečanju odraslih folklornih skupin Koroške se je predstavila tudi folklorna sku-

pina Kulturnega društva (KD) Prežihov Voranc, ki deluje od leta 1947. Na Območnem srečanju otroških folklornih skupin Koroške so nastopili tudi mladi plesalci in plesalke folklora z Osnovne šole (OŠ) Koroški jeklarji ter Podružnične osnovne šole (POŠ) Kotlje. Da se za ohranjanje glasbene kulturne dediščine na Ravnah ni treba bati, so dokazali tudi mlade pevke in pevci z OŠ Prežihovega Voranca, OŠ Koroški jeklarji ter POŠ Kotlje, ki so sodelovali na 59. srečanju otroških in mladinskih pevskih zborov Naše pesmi naj donijo.

Na Linhartovem srečanju gledaliških skupin so s predstavo Poroka čistilke Marije sodelovali člani igralske skupine KD Kotlje. Erika Breznik je za upodobitev čistilke Marije prejela regijsko nagrado za posebno igralsko stvaritev.

Pod okriljem JSKD je potekala vseslovenska akcija Tedni ljubiteljske kulture, ki je vsako leto namenjena podpori ustvarjalcev in promociji ljubiteljske kulture po vsej Sloveniji in v zamejstvu.

Druga polovica leta je minila v znamenju seminarjev, ki jih pripravljamo za različna področja ljubiteljske kulture. Med drugim smo v Kotljah izvedli dvodnevni seminar za odrasle folklorne skupine, v OŠ Prežihovega Voranca pa gledališko delavnico za mentorje osnovnošolskih gledaliških skupin. Sodelujemo tudi pri organizaciji drugih kulturnih dogodkov.

Informacije so na voljo na spletni strani JSKD ter na Facebook in Instagram profilu OI Ravne.

Zakaj sem član Društva upokojencev?

Besedilo: Avgust Jurc, predsednik Društva upokojencev Ravne na Koroškem

Foto: arhiv Društva upokojencev Ravne na Koroškem

V Društvu upokojencev (DU) Ravne na Koroškem smo predani skrbi za lepši vsakdan naših članov. Lepše, polnejše in bolj zdravo življenje članov društva je naše poslanstvo, ki ga spremlja moto: »Povezani in aktivni smo močnejši.« Članstvo v društvu je priložnost za izpolnitev želja in potreb, najsibo na področjih izobraževanja, zabave, petja, športa, rekreacije, pohodništva, kulture, izletništva in letovanja ali zgolj prijetnega druženja z enakomislečimi.

V letu, ki se izteka, smo v sodelovanju z Ljudsko univerzo Ravne ponovno začeli jezikovne in digitalne delavnice. S pomočjo ZKŠTM smo članom poleti omogočili brezplačno plavanje v letnem bazenu, pozimi pa pridobili še en dodaten termin za zimski bazen. Dobro sodelujemo tudi z županom in Občino Ravne na Koroškem. Člani društva smo preko programov, kot sta Prostofer in Starejši za sta-

rejše, predvsem prostovoljci, ki delamo dobro zase in za druge v lokalni skupnosti.

Pri nas se najde nekaj za vsakogar, zato vas vabimo v našo družbo. Dogajanjem v našem društvu lahko sledite na našem FB-profilu DU Ravne na Koroškem in na naših oglasnih tablah. V času uradnih ur se lahko oglasite v društveni pisarni Ob Suhi 23 ali pokličete na tel. (02) 821 55 26.

ZDENKA LESKOVŠEK

Društvu upokojencev sem se pridružila takoj po upokojitvi, leta 2005. Vse od takrat sem aktivna športnica, predvsem na področju balinanja in pikada. Članstvo v društvu mi pomeni veliko, saj tu najdem prijatelje in istočasno skrbim za dobro fizično kondicijo. Če mi bo le zdravje dobro služilo, bom te aktivnosti nadaljevala še naprej.

ALOJZ JANEŽIČ

Odebeljeni dve desetletji koristim samo del obilice ponujenih dogodkov, predvsem pa danosti v društvu. Zato, prijatelji, stanovski kolega (velja za oba spola), dovolj oklevanja, pridi, pridruži se! Vesela presenečenja so dokazano doživeta poleti in pozimi, kar nam opazno priznavajo tudi »občinarji«. Ko boš postal »naš« in z nami, se boš za vsak odložen dan spraševal: »Le zakaj sem tako dolgo odlašal?«

AVGUST PODOJSTERŠEK IN JOŽE KRAJGER

Avgust Podojsteršek in Jože Krajger v društvu že vrsto let igrata pikado in balinata ter sta odlična na tekmovanjih z drugimi društvi upokojencev.

Srečanje članov Medgeneracijskega društva Lučka Koroška v letu 2024

Besedilo: Ivan Rus | Foto: arhiv Medgeneracijskega društva Lučka Koroška

Star človek si najbolj želi, da bi tudi zanj imeli čas. Da bi ga imeli čas poslušati, da bi imeli čas iti z njim na kratek sprehod, da bi imeli čas z njim preživeti tih večer. Upravičena želja. A pomagamo si sami. Čas je naš.

Včasih smo morda bili njegovi sužnji v vihuri dela, dolžnosti, nalog. Zdaj pa smo mi gospodarji časa. Koliko ljudi komaj čaka na starost, da imajo končno čas za tisto, kar so si vse življenje želeli! Zaslužkarsko delo jih je povsem osvojilo. Pa ni bilo časa za toliko stvari, za katere so že prej imeli veselje. Ti ljudje so se že od mladosti pripravljali na starost. Še pred upokojitvijo so si že načrtno pripravljali vse potrebno, da bodo, takoj ko bodo rešeni službe, lahko začeli čas izkoriščati po svoje.

Po invalidski upokojitvi mi je uspelo, da sem začel delati tisto, kar me je kar nekaj časa preganjalo. »Ivan, začni pisati, da bodo lahko tvoji vnuki ponosni nate. Saj v sorodstvu ni koga, ki bi kaj napisal.« Zanimale so me tudi rožice. Uspelo mi je, da sem pisal, obenem pa skrbel za vrt, ki mi ga je odstopila žena. Oboje mi je uspelo. Za pisanje sem prejel Bernikerjevo plaketo, za ocvetličeno pa leta 2020 plaketo. Res sem ponosen. Kako je starim ljudem čas dragocen. Saj mnogi res nimajo časa, da bi se postarali. Zakaj bi tega ne mogli reči vsi?!

V četrtek, 17. oktobra, je bilo v Domu starejših Na Fari na Prevaljah srečanje skupin starih ljudi za samopomoč Medgeneracijskega društva Lučka. Uvodoma je spregovorila predsednica društva Petra Jamnik Kobolt in vse prisotne pristrčno pozdravila. Program srečanja je bil prepleten s sodelovanjem treh generacij, s čimer smo dokazali, da se ne imenujemo kar tako Medgeneracijsko društvo Lučka. Tri prijateljice, Neja, Mina in Ema, so s plesom odprle srečanje. Direktorica Doma starejših Na Fari, Helena Bezjak Burjak, je lansko leto povabila, da se lahko srečanja brezplačno izvajajo v domskih prostorih, kar smo sprejeli z odprtim srcem. Tak lep ambient, prijazno osebo in pozitivna energija. Kuharice so se izkazale z dobro enolončnico in rolado, članice pa so spekle nekaj slaščic.

Mlada Eva Ivartnik je na flavto zaigrala prečudovito pesem Slovenija, od kod lepote tvoje. V nadaljevanju je Petra prebrala, kako lepo je Prežihov Voranc v črtici *Ajdovo strnišče* opisal naravo v jesenskem času: *Kadar žanjejo ajdo in je vreme lepo in sončno, se razlijejo po polju najlepše barve, kar*

jih premore jesenska narava. Res je, da so polja nekam otožna, ker že vsa polna rast zamira, toda vsa ta zamišljena otožnost, ki zastira polja, gozdove, hribovje in globače, je tako lepa, da človekovo srce nehote prisluhne čudnim, daljnim mislim. V tem času se preliva v ozračju nešteto prelepih barv – barve orumenelega drevja, rjavih njiv, zelenih smrekovih gozdov, rdečkastih macesnovih in bukovih pobočij bližnjih gora, barve temačnih lok in globač, ki se zlivajo v tisto prečudno, mirno jesensko barvitost, katere skoraj ni mogoče opisati. In koder sejejo jesensko ajdo, se ji pridruži še barva ajdovih zorečih, ali še močnejša, že požetih njiv s svojim temno rdečkastim, skoraj vijoličastim odsevom ter daje jesenski podobi šele tisti pravi, globoki občuteni izraz poslavljajočega se življenja.

Ema, Petrina hčerka, je recitirala pesem, Eva pa je zaigrala še eno pesem na flavto. Tri deklace so vsaka posebej zapele še izbrane pesmi. Vsa čast deklacam, nobene treme ni bilo. Tako so mladi predali štafeto starejšim. V nadaljevanju so se predstavili še člani in članice skupin za samopomoč, povezanih v društvo Lučka. Dve skupini, Solzice in Klasje, sta manjkali, zato ju je predstavila Petra. Po vrsti so se predstavile skupine iz Črne na Koroškem, Mežice, s Prevalj, Raven in iz Pameč (Vrtnice). Voditeljica Danica je prebrala moj prispevek in je bil dobro sprejet. Na koncu sta se predstavili še skupini *Sreča* in *Jesen* iz Dovž. Petra se je iskreno zahvalila vsem, ki so popestrili to lepo jesensko srečanje skupin starih ljudi, povezanih v društvo. Hvala Petri, da je organizirala prevoz z avtobusom podjetja Kamot, in hvala šoferju! Naj povem, da smo ena velika srečna družina. Tudi tokrat smo preživeli lep jesenski popoldan.

Jesen v našem društvu

Besedilo: Marijana Sterkuš | Foto: arhiv Koroškega društva za osteoporozo Ravne

Članice in člani Koroškega društva za osteoporozo Ravne smo jesenske aktivnosti začeli že v septembru. Prvi teden smo letovali na Pagu, otoku v srednji Dalmaciji pod obronki Velebita.

Pričakalo nas je poletno vreme z visokimi temperaturami. Odlična nastanitev, malo odmaknjena od mesta Pag, nam je omogočala privlačne animacijske možnosti. Za dodatek pa še dobra hrana, živa glasba in prijazni animatorki Relaxa, tako da je bil to čisto zares spomina vreden dopust.

Oktober se začne naša jesenska terapevtska telovadba pod vodstvom diplomiranih fizioterapevtk. Letos se je že ustaljenim štirinajstim pridružila še petnajsta skupina, četrta na Prevaljah. Pridobitev novih članov nam dokazuje, da v društvu dobro delamo in skrbimo za člane predvsem pri izvajanju preventivnih ukrepov.

Vsi si želimo življenja brez osteoporoze, upoštevajoč geslo letošnjega svetovnega dne osteoporoze: Recimo NE krhkim kostem.

Društvo Sožitje Mežiške doline v letu 2024

Besedilo: Milena Verhnjak, predsednica Društva Sožitje Mežiške doline | Foto: arhiv Društva Sožitje Mežiške doline

Leto, ki se počasi končuje, je bilo v našem društvu pestro, obarvano z različnimi projekti. Vse naše tedenske dejavnosti (telovadba, atletika, plavanje, srečanja mlajših in srečanja skupin za starše) so potekale redno vse leto.

Pevci našega zbora Mlada srca so letos praznovali 30-letnico delovanja. Jubilej so obeležili z intenzivnimi pevskimi vajami v tako imenovani vikend obliki. Bivali so v Domu sv. Jožefa v Celju. Za zaključek vaj smo se sprehodili še ob Šmartinskem jezeru. Težko je ob takšnih dogodkih opisati navdušenje naših članov z motnjo v razvoju. Toliko veselja in zadovoljstva nam vedno znova daje voljo in moč za nove dejavnosti.

V začetku maja smo bili gostitelji regijskih iger Specialne olimpijade Slovenije za celjsko-koroško regijo. Na ravenškem stadionu smo gostili več kot 300 športnikov in njihovih spremljevalcev. Organizacija je bila zahtevna finančno in organizacijsko. Naj se zahvalim vsem štirim občinam Mežiške doline, ki so projekt tudi finančno podprle. Iskrena hvala ZKŠTM, vse njihove prostore smo lahko uporabljali brezplačno.

V jesenskem času smo začeli zbirati donacijska sredstva za novejši kombi. V društvu imamo že 14 let svoj kombi, s katerim lahko člane prepeljemo na različne dejavnosti. Žal obstoječe vozilo skoraj ni več vozno. Ker s kandidaturo za sredstva v okviru fundacije FIHO nismo bili uspešni, smo se odločili sredstva zbrati z donacijami. Vsem, ki ste se na našo prošnjo že odzvali, iskrena hvala. Hkrati pa

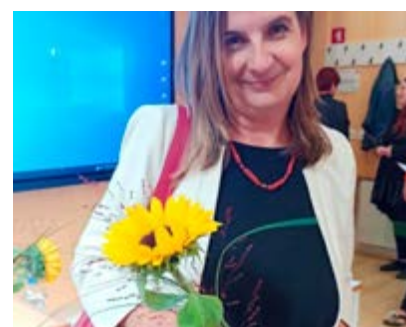
naprošam vse tiste, ki boste našo prošnjo še prejeli, da se odzovete. Vsak vaš prispevek je dragocen.

Hvala izvršnemu odboru društva, prostovoljcem in vsem, ki naše delovanje podpirate na tak ali drugačen način.

Realnost mladostnikov se spreminja. Ali nam jim uspe slediti?

Besedilo: Goran Đurić | Foto: arhiv Društva Projekt Človek

Regijski sprejemni center Koroške, Društvo Projekt Človek, je na Ravnah na Koroškem 26. septembra pripravil strokovni posvet Realnost mladostnikov se spreminja. Ali nam jim uspe slediti? Pri delu z mladimi se namreč soočamo z novimi izzivi.

Svet se hitro razvija, odnosi in vrednote se spreminjajo, mladostniki pa so ujeti na sredi in plavajo, kolikor najbolje znajo. Njihova realnost se hitro spreminja, odrasli se sprašujemo, koliko nam jim uspe slediti. Strokovni posvet je s pozdravnim nagovorom odprla predsednica Društva Projekt Človek, mag. Suzana Puntar, ki je najprej poudarila vprašanje, ali realnost mladih razumemo, sprejemamo in podpiramo. Iz omenjenega društva sta vsebini podala še Urška Peterca, ki je predstavila program

za otroke in mladostnike Društva Projekt Človek, Goran Đurić je dodal predstavitev Regijskega sprejemnega centra Koroške in programa za mlade Križišče. O tem, zakaj so dobri odnosi zelo pomembni za naše dobro počutje, je v prispevku Izbiram odnos govorila Dubravka Hrovatič, psihoterapevtka, supervizorka in asistentka na Fakulteti za socialno delo. Za dobro počutje nas je Maja Ocepek, profesorica glasbe, popeljala v krajše sproščanje z zvokom. Sledil je prispevek Biti danes mlad ... avtorice Jerneje Lorber,

regijske koordinatorice za duševno zdravje (Program MIRA, Nacionalni inštitut za javno zdravje). Posvet je zaključila dr. Katarina Kompan Erzar iz Študijsko-raziskovalnega centra za družino; govorila je o starševski nemoči in izgorelosti, ki je najbolj vezana na odsotnost socialne podpore in je bolj prisotna v bolj individualiziranih družbah, v katerih je več poudarka na storilnosti. Na podlagi prispevkov s posveta lahko zaključimo, da je delo z družinami zelo zahtevno, a hkrati zelo plemenito poslanstvo.

Novi člani PGD Kotlje – ključni steber našega prostovoljstva

Besedilo: člani PGD Kotlje | Foto: arhiv PGD Kotlje

V času, ko se podnebje spreminja in narava ne popušča, sta prostovoljstvo ter delovanje gasilstva še posebno pomembna.

Novi gasilci v PGD Kotlje, 15. junij 2024

Petnajstega junija je v Kotljah potekal zaključni izpit na tečaju za operativnega gasilca, ki ga je organizirala Gasilska zveza Mežiške doline (GZMD). S ponosom sporočamo, da

je med devetindvajsetimi uspešnimi kandidati tudi enajst gasilk in gasilcev iz Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Kotlje. Čestitamo našim novim članom!

V PGD Kotlje verjamemo, da so novi člani ključnega pomena za našo skupnost in naše delovanje. Vsak novi član prinaša sveže ideje, energijo ter motivacijo, ki so potrebne za nadaljnji razvoj in uspešno delovanje našega društva. Gasilske enote, ki temeljijo na prostovoljstvu, se pogosto prve odzovejo na izredne situacije, ki jih povzročajo vedno bolj pogosti vremenski ekstremi. Naši gasilci so usposobljeni za hitro in učinkovito posredovanje, z novimi člani v naših vrstah pa se povečuje tudi naša sposobnost, da se spoprijemamo z izzivi, ki jih prinaša spreminjajoče se okolje.

PGD Kotlje se ponaša z izjemnim številom mladih članov, ki so naša prihodnost. Letos je aktivnih kar 29 pionirk in pionirjev v starosti 6–11 let, ki jih vodi mentorica mladine Urška Bricman. Izjemno uspešni so bili tudi na tekmah: pionirke so se, tako kot starejši gasilci, uvrstile na državno gasilsko tekmovanje 2025! Poleti je mladina uživala na gasilskem polnem taboru GZMD na Obretanovem, kjer se je družilo 60 udeležencev iz PGD Črna, PGD Prevalje in PGD Ravne na Koroškem ter 18 iz PGD Kotlje. Med jesenskimi počitnicami smo v PGD Kotlje, že drugo leto zapored, izvedli pravo čarovniško praznovanje. Kar 22 otrok je prenočilo v našem gasilskem domu, kjer smo jim pripravili pravo, nepozabno dogodivščino Halloween.

V juniju smo organizirali izjemno gasilsko veselico, na kateri ste nas v velikem številu razveselili z obiskom. Tudi v prihodnje ne popuščamo in vas že sedaj vabimo na veliko vrtno veselico s srečelovom, ki bo 21. junija 2025.

Razmišljanje o novem kulturnem domu in kulturi v našem kraju

Besedilo: Tatjana Šumnik

Med vožnjo proti Izoli, kjer bomo imeli folklorniki intenzivne vaje, razmišljamo o kulturi v našem kraju. Kje je vzrok, da se nam ne pridruži še kakšna plesalka oziroma plesalec? Zakaj se kljub harmonikarski sekciji v društvu, glasbeni šoli in zasebni glasbeni šoli nihče ne ojunači, da bi igral tudi pri folklori?

Ko sva s Petrom pred leti vabila k vpi-su srednješolce, ni bilo odziva! Kako sva bila razočarana! Čez nekaj let nam je načrte prekrizala korona. Ko smo že začeli vaditi, je Meža pritekla s tako močjo, da je zalila in uničila naš kulturni dom. Pa ne samo dom! Uničila nam je vse, kar smo imeli pospravljeno in lepo urejeno v kletnih prostorih: fotografije, priznanja, dokumentacijo in noše, ki so jih vrnili plesalke in plesalci, ko so nehali plesati v skupini. To so bile delovne in *ovsetne* noše. Meža je naplavila toliko mulja v kovček od harmonike, da so fantje, ki so pomagali prazniti in čistiti našo sobico in sploh kulturni dom, morali kovček razbiti, da so ga sploh lahko premaknili. In kaj je bilo v njem? Harmonika. S pomočjo fantov jo je Irena (predsednica društva) izkopala iz tiste mokre zemlje in jo prav previdno nesla na travo, da bi se odtekla. Harmonika ni vzdržala. V zraku je razpadla na tri dele, 30 cm od trave. Saj ni besed, ki bi opisale naše razočaranje in žalost. Mislili smo, da se bodo vsaj noše odtekle, potem pa jih bomo peljali v čistilnico. Tam pa jih niso sprejeli, saj so bile sešite iz različnih materialov, ki jih njihovi pralni stroji ne bi mogli očistiti. Razpadle bi. Čevlji? Polni mulja in razpadajoči. Trlica? Na enem koncu sesekljana. Irena, Majda, Peter in jaz smo se odločili, da vse zavržemo. S težkim srcem smo gledali za avtom s prikolico, ki je odpeljal noše, čevlje, klobuke, harmoniko ... Kdo je takrat pomislil, da moramo vse popisati in fotografirati? Nihče se ni spomnil, da bi fotografiral tudi vse mladeniče, ki so z lopatami odstranjevali mulj in vodo iz kletnih prostorov kulturnega

doma. Nekaj dni pozneje sem izvedela, da je ena »pametnjakovička« komentirala naše delo z besedami: »Zakaj pa niste uporabili kirherja?« Hja, po bitki je lahko biti general ali po toči zvoniti je prepozno ali pa ... no, saj bi lahko prišla pomagat, ali ne?! V tem kaosu tudi »kirher« ne bi pomagal! Jezna sem bila na vse radovedneže, ki so se sprehajali mimo nas z rokami v žepih. Ja, tudi takšni so med nami!

Podrli so kulturni dom. Naš drugi dom, prostor, v katerem smo doživeli marsikaj lepega, kjer so se na (sicer dotrajanem) odru vsako leto večkrat pokazale vse sekcije Kulturnega društva (KD) Prežihov Voranc. Dvorana je bila vedno polna gledalcev. Kdo si je prišel ogledat te nastope? So bili to samo sorodniki in prijatelji nastopajočih? Ne, prišli so tudi tisti, ki imajo radi takšna dogajanja, to se pravi kulturo. Tisti, ki se po takšnih nastopih domov vračajo bogatejši. Tisti, ki po prireditvah pomislijo: Kako so nastopajoči to naredili dobro! Dodajo morda še kakšno pripombo, kako bi lahko bilo še bolje. In se pogovarjajo o prireditvi. Predstava je zato živa še nekaj časa in ne utone v pozabo.

Nov kulturni dom? Seveda sem za. Upam in želim si, da bi bilo v njem dovolj prostora za delovanje vseh sekcij. Da bi bilo tako toplo, kot je v Društvu upokojencev (DU) Ravne na Koroškem, ki je folklorni skupini in harmonikarjem brezplačno ponudilo prostor za vaje. Posledično me zanima, kam gre denar, ki je namenjen za delovanje kulturnega doma, če tega ni več. Ali povračilo za stroške elektrike in ogrevanja le nakažejo DU? Ali bo dovolj prostora za vaje okteta in pevk?

Na občnem zboru KD Prežihov Voranc je predsednik okteta Peter povedal, da jih vabijo v Slovenj Gradec. Kaj??? Naš oktet, ki deluje že približno 75 let, da bi vadil in prepeval v Slovenj Gradcu? Niti pomisliti nočem na to. Ravenska kakovost in ponos! So tudi za to kriva finančna sredstva? Ali bo dovolj prostora za vaje dramske skupine? Ne vem, kje vadijo sedaj, a njihove predstave žanjejo same pohvale in priznanja. Ali imajo kulise varno spravljene v suhem prostoru ali jih igralci shranjujejo kar doma? Ali bo dovolj prostora za hrambo noš, kulis in notnega materiala? Ali bomo lahko na stene obesili priznanja in fotografije, ki nam jih je uspelo rešiti iz poplavljenega kulturnega doma? Med njimi je tudi fotografija folklorne skupine, ki je nastala leta 1949, ko je skupina delovala že dve leti. Torej bo folklorna skupina leta 2027 praznovala 80 let obstoja. Ena najstarejših skupin v Sloveniji, če že ne najstarejša! Bilo bi prelepo, če bi na prvi prireditvi v novem kulturnem domu plesalci in plesalke folklorne skupine praznovali 80 let obstoja folklorne skupine KD Prežihov Voranc z Raven na Koroškem.

Kjer koli že, ostajam Korošica

Besedilo: Barbara Žvirc, predsednica KD literatov Mežiške doline | Foto: osebni arhiv Irene Pajnik Beguš

KD literatov Mežiške doline vam tokrat predstavlja članico Ireno Pajnik Beguš.

Irena Pajnik Beguš živi in dela v Ljubljani od svojega osemnajstega leta. Je naša članica in članica Vrhniške literarne skupine. Od leta 2013 objavlja na pesniškem portalu Pesem.si. Uspešno sodeluje na literarnih razpisih, delavnicah in mesečnih poetičnih srečanjih Šentjakobsko je poezija.

Irena zapiše o sebi: **Kjer se Meža konča, moje je srce doma.**

In res, prav tam, kjer se Meža izlije v Dravo, so tekli tudi moje otroštvo in mladostniška leta. Nekje v mivki so ostali odtisi mojih stopal, ki so rasla in odšla drugam. A, kar je bilo posajeno vame s koroško besedo, je ostalo kot seme za rast v vse oblike življenja, ki so mi bile dane. Ta semena nemalokrat rastejo tudi v pesmi in zgodbe, ki se pretakajo v pisano besedo, s katero bi želela dati svetu več svetlobe.

Objavljati sem začela pozno, triimensko in celodnevno delo medicinske sestre ter velika družina, vse to me je

terjalo zase. Šele ko so otroci odrasli, je bilo dovolj časa tudi za drugačne aktivnosti.

V desetih letih je izšlo mojih šest samostojnih pesniških zbirk in šest romanov. Letos sta me zaustavila bolezen in naporno zdravljenje, čeprav ob boljših dnevih spet pride moč za ustvarjanje. Lanska zmagovalna zbirka pesmi na razpisu Kresnice se je letos porodila v knjigo poezije z naslovom Za vse Ane na vmesnih postajah, predstavljena

je bila tudi na Radiu 1 in na programu ARS Radia Slovenija. Še letos bo izšel kratek roman Hvala za vijolice. Prejela sem nagrado za Mentorjev feferon, s poezijo in prozo sem bila izbrana na državno srečanje V zavetju besede, zelo aktivna sem tudi na portalu Pesem.si; tam so v zbornik uvrstili devet mojih pesmi, od tega dve v koroškem narečju.

Ko sta me pred leti Lidija Polak in Ivana Čreslovnik povabili, da se pridružim Literatom Mežiške doline, sem bila počaščena in zelo vesela. Veliko mi je pomenilo, da me želijo sprejeti medse, kot da tam še čaka gnezdo za ptico selivko. Še zmeraj sem hvaležna, da sem lahko del te družine, kar tudi s ponosom vedno in povsod omenim, saj se veselim vsakega stika z rodnimi kraji.

Zdaj Meža ni več rjasto rjava kot v moji mladosti, a še zmeraj valovi kot nekdanj in za zmeraj bo šumela v meni ter prišepetavala koroško besedo. Kjer koli že, ostajam Korošica.

Koroški simfoniki

Besedilo: Đorđe Berak | Foto: arhiv Koroških simfonikov

Koroški simfoniki so kulturni predstavniki Koroške na področju klasične glasbe. Na Koroškem se lahko pohvalimo, da imamo simfonični orkester, ki združuje vse učence, dijake, študente, učitelje, profesorje in ljubitelje, delujoče doma in na avstrijskem Koroškem. Orkester od leta 2016 deluje pod okriljem Društva glasbenikov Europea in dirigentsko taktirko prof. Đorđa Beraka.

Društvu glasbenikov Europea je Ministrstvo za kulturo za njegove zasluge podelilo status društva v javnem interesu RS. Profesor Berak je idejni vodja orkestra, ki je s skupnimi močmi kolegov in vodstva Glasbene šole Ravne na Koroškem ustanovil zdaj že 75-članski orkester. Skupaj so naredili nekaj skoraj nemogočega in s tem pokazali, da glasbena šola in tamkajšnji učitelji vsa ta leta dvigajo raven glasbenega izobraževanja mladih na Koroškem. Orkester je že postal prepoznaven doma, z velikimi načrti snuje nove programe, ki jih bo predstavil v prihodnjem letu tudi v tujini.

V repertoarju orkestra Koroški simfoniki so skladbe klasičnih mojstrov ter filmska, operna, baletna in popularna glasba. Orkester letno izvede več koncertov, najbolj odmevna sta tradicionalna Opera noč v grajskem parku in Miklavžev koncert na Ravnah. Maja leta 2019 je orkester upravičil naziv kulturniki Koroške na velikem slovenjegraškem koncertu ob 65-letnici Štirih kovačev z Modrijani in an-

samblom družine Breznik; dogodek je posnela RTV Slovenija.

Na letošnjem dobrodelnem koncertu Lions kluba v Slovenj Gradcu smo v popolnoma nabiti dvorani ponovno dokazali, da imamo na Koroškem čut za kulturo in negujemo kulturo klasične glasbe, kar je danes v drugih koncih Slovenije skoraj pozabljeno. Junija letos smo izvedli že skoraj tradicionalen celovečerni koncert v večnamenski dvorani Kotlje, leto smo za-

ključili s tradicionalnim Miklavževim koncertom v športni dvorani Osnovne šole Prežihovega Voranca. Glasbeniki orkestra in koroška publika se že veselimo novih koncertov in z veseljem ugotavljamo, da ima simfonična glasba svoj prostor in tradicijo v našem kulturnem življenju. Koroški simfoniki so zapolnili dolgoletno praznino te zvrsti, odziv poslušalcev in entuziazem glasbenikov pa upravičuje vsako pomoč, ki jo orkester v prihodnje potrebuje in pričakuje.

Koroška podružnica Združenja multiple skleroze Slovenije v letu 2024

Besedilo: Tonja Ramšak | Foto: arhiv Koroške podružnice ZMSS

Multipla skleroza (MS) je neozdravljiva, kronična avtoimunska bolezen, kar pomeni, da imunski sistem napade osrednje živčevje (možgane, hrbtenjačo in vidna živca). Osrednji živčni sistem pošilja iz možganov v druge dele telesa sporočila, ki omogočajo premikanje, razmišljanje in uporabo čutov.

MS pri večini obolelih poteka v obliki zagonov in izboljšanje nevroloških simptomov. Sčasoma bolezen preide v napredujočo obliko, ko so prisotni pogostejši in močnejši zagoni, izboljšanja so dolgotrajna in se nikoli več ne regenerirajo. Stanje se samo slabša.

Oboleli imajo mnoge težave z vidom, mravljinčenjem in ohromelostjo, prihaja do težav s hojo, ravnotežjem in spastičnostjo, pojavijo se lahko bolečine, utrudljivost, motnje občutenja, kognitivne motnje, depresija ... V Sloveniji je obolelih z MS približno 3.000 ljudi, gre za drugi najpogostejši vzrok invalidnosti. V podporo obolelim so pred 51 leti ustanovili Združenje multiple skleroze Slovenije (ZMSS), ki preko podružnic deluje na območju celotne države.

Koroška podružnica samostojno deluje že 17 let, člani smo zadovoljni, saj se vse dejavnosti odvijajo v naši bližini. Nekoč so podružnice zajemale veliko večja območja,

Koroška je bila združena s Šaleško. Zaradi oddaljenosti naših članov posledično koristnosti delovanja podružnice niso bili deležni predvsem težje oboleli in invalidi. Odkar imamo prostore na Ravnah, podružnica deluje na lokalni in višji ravni. Izvajamo aktivnosti za krepitev zdravja. Vsi v združenju se trudimo in si nesebično pomagamo. Spodbujamo se pri fizičnih aktivnostih, saj oboleli na

tak način dlje časa ohranjajo samostojnost življenja. Pod vodstvom fizioterapevte je organizirana vadba, imajo možnost balinanja, plavanja ... Skrb namenjamo tudi socialnemu področju, saj si mnogi oboleli zaradi invalidnosti ne zmorejo sami urediti vse dokumentacije za pridobitev pripomočkov, pomagala in drugega za lažje premikanje in mobilnost. Pozorni smo na arhitektonske ovire, zaradi katerih imajo osebe na invalidskem vozičku otežen vstop oziroma je infrastruktura za njih nedostopna. Enkrat na mesec deluje delavnica za samopomoč. S pogovori, nasveti, vprašanji, pomočjo, zaupanjem in s pozitivno energijo si pomagamo prebroditi tudi najbolj temačne in boleče dni, tedne ... MS je kompleksna bolezen, saj obolelega spreminja fizično in psihično.

Člani Koroške podružnice se trudimo in smo prisotni na večini dogodkov, ki se izvajajo lokalno. Delovanje Koroške podružnice je strateškega pomena za obolele z MS in njihove svojce. Članom nudi vse potrebne informacije in tudi konkretne rešitve pri socialni neizključenosti, socialni in denarni pomoči ...

Pristni človeški odnosi ter skrb za odrinjene, obolele in invalidne bodo še naprej naše vodilo pri delu združenja. Samo povezani smo dovolj močni. Vsem, ki nam ob tem pomagajo, se najlepše zahvaljujemo in vas vabimo, da še naprej ostanete z nami.

Društvu invalidov Mežiške doline se za prostor, v katerem se srečujemo in delujemo, zahvaljujemo, prav tako vsem koroškim občinam za podporo za invalidske organizacije, vsem zasebnim podjetjem za donacije ter posameznikom predavateljem in strokovnjakom za izčrpne informacije in obrazložitve poučnih tem.

Ekskurzija Združenje borcev za vrednote NOB Mežiške doline: Muzej Velenje, spominska soba v Topolšici, Žlebnikova domačija v Zavodnju in Velenjska plaža

Besedilo: Stanislav Ovnič, predsednik Združenja borcev (ZB) za vrednote NOB Mežiške doline

Foto: arhiv ZB za vrednote NOB Mežiške doline

Na letošnjem občnem zboru društva so se člani med tremi predlogi za strokovno ekskurzijo odločili za obisk Velenja in okolice. Na tej poti so bili lansko pomlad že člani iz Kotelja, jeseni pa člani iz Mežice.

Ekskurzijo smo izvedli v petek, 21. junija 2024, saj so bili prevozniki zaradi ekskurzij ob koncu šolskega leta že zasedeni. Naš prvi postanek je bil pod velenjskim gradom. Po stopnicah smo se povzpeli do velikega parka z gradom, ki stoji nad mestom. Ker po cesti na grad lahko pelje le minibus, smo za starejše in tiste, ki težko hodijo, organizirali prevoz s taksijem. Naš najstarejši udeleženec, ki je pred dvema dnevoma praznoval 96. rojstni dan, se je kljub temu podal na grad peš, po stopnicah.

Na velenjskem gradu, ki je med najlepšimi renesančnimi gradovi v Sloveniji in je bil prvič omenjen leta 1270, imajo

več muzejskih zbirk. Z muzejskim vodjem smo si ogledali razstavo o izumrlih živalih, mastodontih, ki so pred tremi milijoni let živeli v močno poraščeni Šaleški dolini, saj so njihova okostja našli leta 1964 ob urejanju zemljišča prvega velenjskega jezera, ob nekdanji potopljeni oziroma ugreznjeni vasi Škale. Ogledali smo si zbirko umetniških slik iz obdobja med romantiko in barokom, iz časa od 12. do 17. stoletja, ter umetniško zbirko slik in skulptur Velenja iz 20. in 21. stoletja, dela sodobnih avtorjev. Zanimiva je tudi zbirka mask, obrednih predmetov in eksponatov iz Afrike, ki jih je leta 1971 Muzeju Velenje podaril češki kipar,

raziskovalec, popotnik in zbiratelj František Foit. Zakonca Foit sta po črnem kontinentu, Afriki, potovala skoraj četrto stoletje in nato živela v Velenju. Ogledali smo si še zbirko Šaleška dolina v času NOB v letih 1941–1945, v kateri so dali velik poudarek Karlu Destovniku - Kajuhu. Z gradu se nam je ponujal čudovit pogled na Velenje, Šaleško dolino ter okoliške gore in planine, ki so žarele v poletnem soncu.

Zatem smo se peljali v zdravilišče Topolšica. Ogledali smo si spominsko sobo 9. maj 1945 (vitrino), kjer sta 8. maja podpisala delno kapitulacijo nemške vojske general Aleksander Loehr in visok častnik partizanske vojske, polkovnik Ivan Dolničar. Premirje je bilo podpisano v menzi, zdravilišče je leta 1995 to mesto prestavilo na današnjo lokacijo. Spominsko sobo si lahko 24 ur dnevno ogledujemo tudi sami. Z muzejskim kustosom, zgodovinarjem, smo še nekaj časa razpravljali o dogodkih ob koncu 2. svetovne vojne.

Po sprehodu v zdraviliškem parku smo se odpeljali proti Slemenu in Žlebnikovi domačiji v Šentvidu pri Zavodnju, kjer je 22. februarja 1944 padel partizanski pesnik Karel Destovnik - Kajuh, borec 14. divizije. Kar nekaj kilometrov je ta domačija oddaljena iz Šoštanja. Po ovinkasti asfaltirani cesti smo se vozili sredi gozdov, travnikov, mimo raztresenih domačij. Naša članica Angelca nam je pokazala tudi domačijo, kjer je živela s starši kot dekle.

Ob stanovanjski hiši na Žlebnikovi domačiji je Občina Šoštanj 22. februarja 2020 odprla novozgrajen in večji Kajuhov spominski objekt z njegovim spominskim obeležjem, ga opremila s televizorjem in potrebno avdiovideo opremo, da si lahko obiskovalci, kadar pridejo, sami izberejo in ogledajo tematiko ter prisluhnejo predvajanim vsebinam iz Kajuhovega življenja oziroma poslušajo tudi izbor njegovih pesmi. Po ogledu videofilma o Kajuhovem življenju je naš obisk z recitalom pesmi popestrila naša članica. Predsednik je predstavil Kajuhovo življenje in stoto obletnico njegovega rojstva, ki smo jo v ZZB NOB Slovenije praznovali leta 2022, nato še leta 2023, ko je vlada to leto proglasila za Kajuhovo leto.

Februarja letos smo bili predstavniki združenja v Kulturnem domu v Velenju na spominski svečanosti ob 80. obletnici prihoda 14. divizije na Štajersko in v Velenje. Ob zaključku ogleda domačije smo pred objektom, ki je podoben zastekljenemu kozolcu, napravili še spominsko fotografijo. Morda se še kdaj srečamo tukaj, saj so spominske slovesnosti ob Kajuhovi prerani smrti vsako leto. Kajuh, član kulturniške skupine 14. divizije, je star komaj 22 let, žal, padel pod streli slovenskega kolaboranta.

Po dobrem in obilnem kosilu na turistični kmetiji, po domače Vodovnik, v bližini Šoštanja smo se popoldan odpeljali v Kajuhov spominski park v Šoštanj: tam smo se sprehodili, se ustavili ob Kajuhovem spomeniku in se tudi fotografirali. Po postanku, sprehodu in ogledu moderne, sodobne in živahne plaže velenjskega jezera smo se odpeljali proti domači Koroški, polni lepih vtisov in doživetij tega dne.

Na Ravnah na Koroškem simpozij v počastitev Maistrovega leta

Besedilo: Aljaž Verhovnik, tajnik Koroškega domoljubnega društva | Foto: arhiva Koroškega domoljubnega društva in KOKR

LETO GENERALA
RUDOLFA
MAISTRA

Koroško domoljubno društvo Franjo Malgaj (Koroško domoljubno društvo) je 3. decembra 2024 pripravilo Simpozij ob 150. obletnici rojstva Rudolfa Maistra in tudi 130. obletnici rojstva Franja Malgaja. S tem se je Koroško domoljubno društvo pridružilo organizaciji številnih dogodkov, ki so se zvrstili v okviru Maistrovega leta.

V imenu Koroškega domoljubnega društva je zaradi zadržanosti predsednika društva udeležence pozdravil društveni tajnik Aljaž Verhovnik, ki je tudi moderiral celoten potek simpozija. Poseben pozdrav je prisotnim namenila predsednica Zveze društev general Maister, mag. Lučka Lazarev Šerbec.

Vabilu na simpozij so se odzvali dobri poznavalci Rudolfa Maistra, njegove dediščine, bojev za severno mejo ter s tem povezanih zgodovinskih okoliščin. Z referati so se predstavili zgodovinar dr. Marjan Linasi, zgodovinarica in bibliotekarka dr. Vlasta Stavbar, zgodovinar dr. Danijel Grafenauer in priznani borec za narodnostne pra-

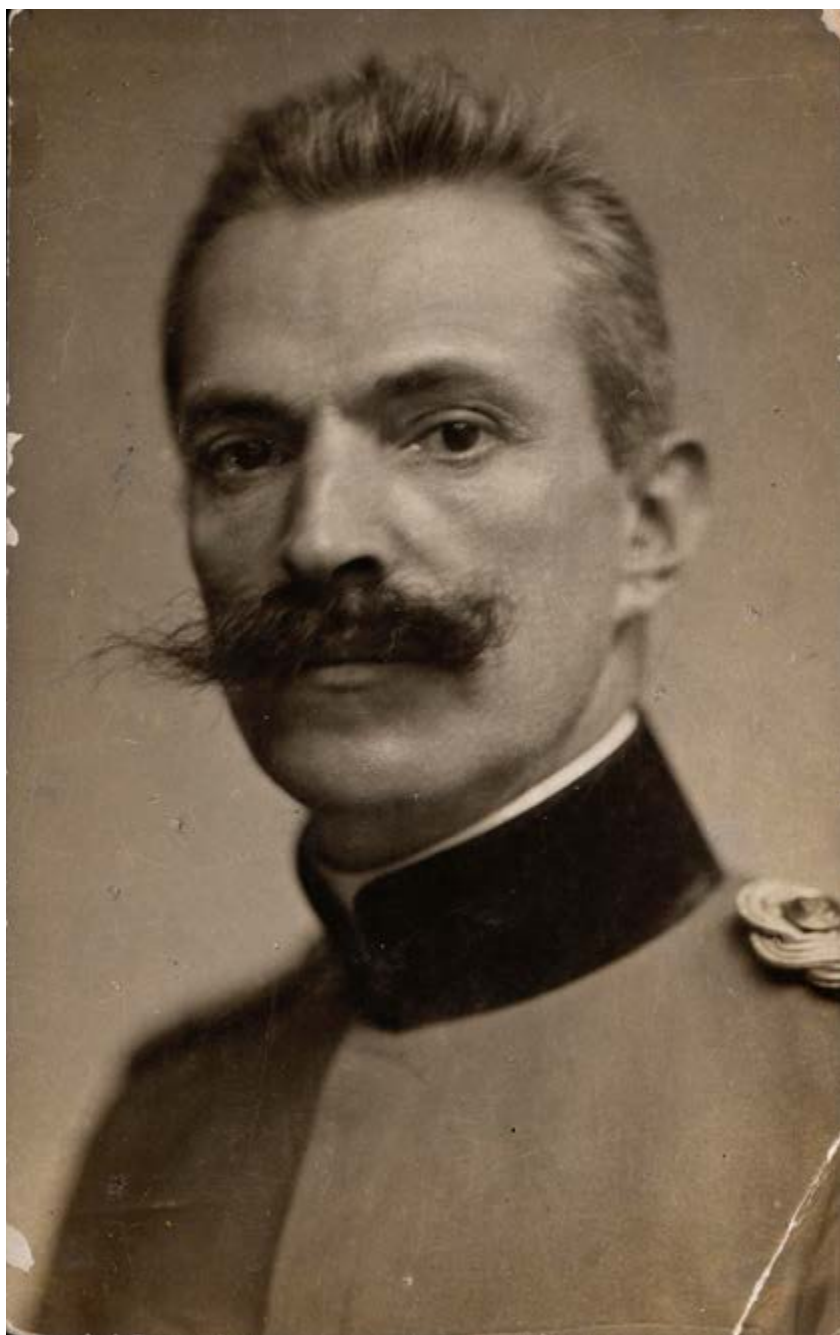
vice koroških Slovencev dr. Marjan Šturm.

Dr. Marjan Linasi je nedavno izdal monografijo z naslovom *Jugovzhodna Koroška 1918–1920*, s katero poskuša napraviti sintezo burnih dogajanj od prevrata do plebiscita na območju političnih okrajev Velikovec, Volšperk in Slovenj Gradec. Del teh vsebin je avtor

predstavil z referatom *Boj za Koroško na območju Mežiške doline*, pri čemer se je podrobneje dotaknil aktivnosti Franja Malgaja in borcev za severno mejo. Orisal je relacijo med generalom Maistrom in nadporočnikom Franjem Malgajem. Pri tem je predstavil tudi vlogo nekaterih drugih znanih koroških borcev za severno mejo, denimo dr. Franca Sušnika, in stališča Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca do koroškega plebiscita.

Zgodovinarica dr. Vlasta Stavbar, predstojnica Enot za domoznanstvo in posebne zbirke v Univerzitetni knjižnici Maribor, skrbnica Maistrove knjižnice, za katero se je s strokovnim delom zelo zavzela, da je ta postala kulturni spomenik državnega pomena, je predstavila referat *Rudolf Maister med domoljubnim poslanstvom, umetniškim navdihom in spominom*. V uvodnem delu je predstavila povezavo med Maistrom in Malgajem pri izdajanju glasila v Celju. V nadaljevanju se je posvetila nastanku in pomenu Maistrove knjižnice. Vojanov je namreč knjižnico sistematično dopolnjeval, po njegovi smrti pa so to nadaljevali Maistrovi sorodniki. Knjižnica je ohranjena kot celota. Pobuda za knjižnico je bila kot spomenik državnega pomena podana že daljnega leta 1956, pri čemer je kot vodja komisije, ki je pripravila utemeljitev, deloval Maistrov borec dr. Franc Sušnik, po katerem danes nosi ime Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika.

Zgodovinar dr. Danijel Grafenauer, ki raziskovalno delo opravlja v okviru Inštituta za narodnostna vprašanja, je predstavil referat *Posledice koroškega plebiscita leta 1920 za Slovence in čezmejne odnose*. Predstavitev je potekala ob prezentaciji arhivskih dokumentov in fotografskega gradiva. Avtor se je osredotočil na zgodovinske okoliščine, ki so posledice koroškega plebiscita, ter orisal nezaupanje med slovensko manjšino in Avstrijci na Koroškem. Pri tem je kronološko nanizal okoliščine ob in po plebiscitu, ki so botrovale tej situaciji. Avtor je predstavil tudi delo koroških migrantov, ki so se po plebiscitu povezali v posebno društvo. Pri tem je poudaril Klub koroških Slovencev ter osebe, ki so zaznamovale njegovo delo, med njimi prvega predsednika Julija Felaherja. Pomenljiv je citat dr. Sušnika, 14. oktobra 1928 na 1. zboru

Portret Rudolfa Maistra, Maribor: Fotografični zavod Makart

slovenskih koroških migrantov v Celju je izjavil: »Mi smo prvi in poslednji: koroških beguncev ne bo več ...«

Dr. Marjan Šturm, borec za pravice slovenske manjšine v Avstriji, je na primeru okoliščin, v katerih se je znašla njegova družina pred koroškim plebiscitom in po njem, predstavil položaj koroških Slovencev. Ob tem je poudaril, da se nobena vojna ne konča samo zato, ker orožje utihne. Ta za seboj pusti dediščino, travme in temne darove, ki živijo naprej kot skrivna bolezen v obrazih, zgodbah, stavkih in domišljijah ljudi. V tem duhu je v

sklopu referata razvil tezo o nujnosti tako imenovane konsenzualne rešitve vprašanja koroške manjšine, pri čemer morata obe strani iziti kot zmagovalni, in to v duhu sožitja.

Simpozij, ki je potekal v razstavišču Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika, je bil zelo dobro obiskan. Udeležile so se ga tudi organizirane skupine dijakov ravske gimnazije in srednje šole. Koroško domoljubno društvo Franjo Malgaj bo v prihodnjem letu izdalo še zbornik, v katerem bodo objavljeni referati s simpozija.

Slovo Ivana Žagarja

Besedilo: Peter Kordež | Foto: arhiv Koronarnega kluba Mežiške doline

Poslovil se je Ivan Žagar, ustanovitelj in prvi predsednik Koronarnega kluba Mežiške doline, ki je danes drugo največje in eno najaktivnejših društev v Zvezi koronarnih društev in klubov Slovenije (ZKDKS). Društvo je ustanovil s še 14 somišljeniki leta 2004 in vse odtlej to organizira vseživljenjsko rehabilitacijsko vadbo koronarnih bolnikov na svojem območju, s skoraj 600 člani in 12 vadbenimi skupinami. Letos praznuje društvo 20 let delovanja.

Ivan Žagar je med prvimi predsedniki v ZKDKS vzpostavil tesno sodelovanje s stroko – kardiologi v lokalni bolnišnici; od ustanovitve dalje je odlično sodeloval s strokovno vodjo društva, prim. Cirilo Slemenik Pušnik, dr. med. Vsa leta predsedovanja društvu ni skrbel samo za formalno obveščenost članov z lastnimi glasili društva, pač pa tudi za osebne stike s člani. S številnimi aktivnostmi je društvo postalo pomemben in nepogrešljiv tvorec sekundarne preventive srčnih bolnikov v Mežiški dolini. Ivan Žagar je s prim. Cirilo zaslužen tudi za ustanovitev Koronarnega kluba Mislinjske doline in Koronarnega kluba Dravske doline, s čimer je srčnim bolnikom Koroške omogočen celovit dostop do vseživljenjske rehabilitacije, če se le želijo vključiti in storiti nekaj zase.

Ivan Žagar je tvorno sodeloval tudi pri delu ZKDKS. Svojo osebno izkušnjo je povzel v knjigi in številnih drugih besedilih ter si na javnih predstavitvah po Sloveniji na ta način prizadeval za bolj zdrav način življenje koronarnih bolnikov.

Koronarni klub Mežiške doline je širše poznan po mreži javno dostopnih AED in usposabljanjih laikov za uporabo aparata, ki je tudi Ivanu pomagal rešiti življenje. Za mrežo javno dostopnih AED se je Ivan zavzemal od vsega začetka, kljub nasprotovanju nekaterih odgovornih, ki skrb zanjo še danes prepuščajo prostovoljstvu in dobri volji posameznikov. Ivan se je zavedal pomena teh aparatov in skrbi za njih, zato je močno podpiral prizadevanja strokovne skupine Koronarnega kluba Mežiške doline na tem področju. Z uporabo javno dostopnih AED so do danes na Koroškem rešili že 19 življenj. Mnogi široma po Sloveniji se zgledujejo po načinu dela na tem območju.

Ivan je odločno sledil svojim ciljem, in kar si je zadal, je tudi storil. Nikoli ni obljubljal tistega, česar ni bilo mogoče izpolniti. Če in kadar ni vedel dovolj, je poiskal strokovnjake in se s tematiko tudi sam seznanil. Vedno je stremel k dobremu sodelovanju, na vseh področjih. Njegova zapuščina je bogata. Nalaga nam odgovornost, da se po njegovem zgledu trudimo in jo negujemo še naprej, kajti »LE SKUPAJ SMO LAHKO ŠE BOLJŠI!«.

Ozara Ravne

Besedilo: Barbara Sušnik

Ozara Slovenija, nacionalno združenje za kakovost življenja, je humanitarna organizacija na področju socialnega varstva. Naše področje dela je duševno zdravje, pomoč ljudem, ki imajo težave v duševnem zdravju, so v duševni stiski, in njihovim svojcem.

Pisarna za informiranje in svetovanje, ki je poleg stanovanjskih skupin ter dnevnih centrov med nosilnimi programi, je na Ravnah na Koroškem na Prežihovi ulici 7 že od leta 2000. Poudarek je na terenskem delu, saj ljudje v času krize neradi zapuščajo svoje domove, varno okolje. Z našim delom »pokrivamo« koroške občine.

Napočil je čas, ko je treba razmisлити o tem, kaj ti je v življenju dano, da delaš. Nekomu pomeni to veselje, drugim kaj drugega. Meni je bil vsak dan dragocen, v službo sem hodila neizmerno rada, čutila sem, da je moje poslanstvo pomagati tistim, ki

me potrebujejo. Prihodnje leto bi bilo 25 let, odkar sem začela orati ledino pri Ozari.

Spominjam se začetkov. Delo z ljudmi, ki imajo težave v duševnem zdravju, ni lahko. Zgodbe nosiš večinoma kar s seboj. Sprašuješ se, ali si naredil dovolj, bi lahko še več ... Z nekaterimi se poznamo od začetka, z drugimi smo se spoznali letos. Doživeli smo ogromno, lepih in manj lepih zgodb je nešteto. Tudi spominov. Lepi ostanejo.

Družili smo se na terenu, v pisarni, na delavnicah, izletih, piknikih, izobraževalnih delavnicah. Učili smo

se drug od drugega, potrpežljivosti, vztrajnosti, poguma, volje, ljubezni. Sodelovanje v lokalnem okolju je prav tako nepopisno dragoceno. Nikoli nisem naletela na gluha ušesa, lepa beseda še vedno lepo mesto najde ...

Ne bom govorila o slovesu, ker se nerada poslavljam. Še se bomo srečevali na poteh, tudi kot prostovoljka bom še kdaj pomagala. *Penzija* je pač čas, ko imaš malo več prostora za hobije, za stvari, ki jih rad počneš, pa jih prej nisi utegnil. Želim, da ostanemo pozitivni, ljubeči, zdravi in aktivni, čim več v naravi, ki nam je k sreči dana.

Tudi v letu 2024 ohranjamo humanost živo

Besedilo: Magdalena Piko | Foto: arhiv OZ RK Mežiške doline

Rdeči križ je najstarejša humanitarna organizacija na svetu in v Sloveniji, kjer delujemo že 158 let. Smo tudi edina humanitarna organizacija, katere delovanje je urejeno z zakonom – Zakonom o Rdečem križu. Hkrati smo prvi pomočnik javnim oblastem.

Osnovno poslanstvo Rdečega križa (RK) Slovenije je s humanostjo izboljšati življenje ranljivih ljudi. Delujemo v skladu s sedmimi načeli: humanost, nepristranskost, nevtralnost, neodvisnost, prostovoljnost, enotnost in univerzalnost.

S humanostjo pri Območnem združenju (OZ) RK Mežiške doline pomagamo izboljšati življenja tistih, ki to nujno potrebujejo. Humanost je podpiranje človeškega dostojanstva, lajšanje trpljenja in pomoč ljudem v težkih razmerah. Vsaka oseba, ki jo srečamo, bije bitke, o katerih ne vemo ničesar. Zato bodimo prijazni, bodimo ljudje. Veliko storimo že s toplo besedo, pozornostjo in poslušanjem.

Letošnji slogan se glasi Ohranjamo humanost živo!, saj vidimo, da nekateri pozabljajo, kaj pomeni biti človek in sočlovek – pomagati drugemu tudi takrat, ko težava morda ni najbolj očitna in vidna.

V lokalnih okoljih spremljamo življenje ljudi ter aktivno reagiramo na stiske in nemoči, še posebno ranljivih skupin, kot so otroci in starejši. Zagotavljamo spoštovanje človeka in nagovarjamo ljudi, da delijo del svoje blažestane s tistimi, ki so se znašli v stiski in potrebujejo pomoč. V organizaciji in med ljudmi spodbujamo in gradimo čut za solidarnost in razumevanje različnih oblik stisk ljudi.

Na Ravnah na Koroškem že skoraj

50 let deluje OZ RK Mežiške doline. Po svojih najboljših močeh pomagamo občanom in občankam, ne le z materialnimi dobrinami, ampak tudi s pozornostjo in obiski na domovih, ki pomenijo ljudem veliko več kot le hrano, pomenijo, da jim tudi z lepo besedo, pogovorom pokažemo skrb za sočloveka. Včasih so dovolj le telefonski pogovor, lepa, srčna, dobra beseda in prijazna misel od nekoga, tako ljudje začutijo, da niso pozabljeni, osamljeni. Trudimo se, da opazimo človeka, njegovo stisko, človeka, ki ne tarna, ampak si želi in potrebuje le bližino in nekaj pozornosti.

V letu 2024 smo razdelili že skoraj 30 ton hrane, približno 500 prehranskih paketov in pakiranih pralnega praška ter za več kot 300.000 evrov vrednostnih kartic, dodatno smo obravnavali približno 50 vlog za pomoč poplavljenecem. Vsako leto omogočimo letovanje otrok v Zdravilišču Debeli rtič. Organiziramo tečaje in izpite s področja prve pomoči. Spodbujamo krvodajalce (letos je bilo že približno 500 odvzemov krvi), da darujejo kri in s tem rešujejo življenja.

OZ RK Mežiške doline si prizadeva, da bi v svoje vrste vključili tudi mlade, zato naše delo aktivneje predstavljamo na (osnovnih in srednjih) šolah ter s tem še dodatno krepimo humanitarnost mladih in jih vabimo, da se nam pridružijo kot prostovoljci.

Občine, podjetja in občani v Mežiški dolini s prispevki pomagajo, da aktivisti lahko uresničujemo program dela RK, za kar se iskreno zahvaljujemo.

Europe Direct Koroška v letu 2024

Besedilo: Nika Skudnik | Foto: arhiv Europe Direct Koroška

Informacijska točka Europe Direct Koroška, katere namen je informiranje državljanov na lokalni ravni o delovanju Evropske unije (EU), je tudi letos aktivno delovala na celotnem območju pod goro Peco.

Začetek letošnjega leta so zaznamovale evropske volitve. Udeležbo smo promovirali po srednjih šolah ter se »prvič z volivci« podali na Peco in tam poslušali predavanje o posledicah podnebnih sprememb. Skozi poletje so nas popeljali trije filmi v okviru festivala Filmski teden Evrope. Ob kavi smo razpravljali o pomembnih temah za različne ciljne skupine: od zaposlovanja in digitalizacije do okoljskih problematik. V Koroškem medgeneracijskem centru smo s starejšimi obnovili znanje o varnosti na internetu, z mladino pa na okrogli mizi Mladi obrazi stare celine analizirali, kaj pomeni članstvo v EU za mlade na Koroškem in kaj vse se je zgodilo v naši regiji od vstopa Slovenije v EU do danes. Še naprej se bomo pojavljali na različnih prireditvah in dogodkih. Vabljeni!

Če vas zanima kar koli glede EU, pridite v prostore podjetja ALP Peca na Prežihovi 17. Lahko nas kontaktirate na družbenih omrežjih in po elektronski pošti.

Petinsedemdeset let dela Koroškega filatelističnega društva

Besedilo: Izidor Jamnik | Foto: arhiv Koroškega filatelističnega društva

Začetek zbiranja filatelističnega materiala na Koroškem sega daleč v preteklost. Med drugim smo izbrskali, da so že v drugi številki filatelističnega časopisa Kolektor leta 1924 zapisali imena takrat aktivnih filatelistov na Koroškem, ki so bili povezani v »krožek« za menjavo poštних znamk.

Utrinek z rednega mesečnega srečanja – predavanje v društvenih prostorih

Nov mejnik za naše društvo je nastopil 9. avgusta 1949, ko se je v gostilni Cvitanič v Guštanju zbralo 42 koroških filatelistov na ustanovnem zboru. Novo društvo se je kot četrto včlanilo v tedanjo Filatelistično zvezo Slovenije (FZS).

Novo poglavje se je začelo v sedemdesetih letih, ko so zbiralci postali aktivnejši na področju razstavljanja kot tudi pri pripravi priložnostnih poštних žigov in dotiskov na kuvertah. Prvo samostojno razstavo so naši člani pripravili leta 1975 na Ravnah, v letu 1980 pa je sledila razstava, za katero so si člani sami izdelali vitrine – te še zdaj uporabljamo za promocije različnih filatelističnih dogodkov.

Mejnik za naše društvo, predvsem za člane iz Kotelj, je bilo ponovno odprtje pošte 2394 v Kotljah (4. april 1999). Tistega leta smo prvič pripravili »božični žig«, postal je tradicija. Letošnji bo že petindvajseti po vrsti.

Certifikat Evropske filatelistične zveze iz leta 2019

Uspeh članov in društva v letu 2016: vse tri barve priznanja FZS »Lovrenc Košir« in tri diplome

Promocijo društva smo v letu 2014 s skupnimi močmi in sponzorjem (SiTEAM) kronali s postavitvijo spletnega portala www.kfd.si ter dve leti pozneje FB-profila Filatelija.

Za opravljeno delo smo kot društvo in člani prejeli mnogo priznanj, med njimi poudarimo Evropsko filatelistično zvezo, ki nas je v letu 2019 nagradila s certifikatom za opravljeno delo in promocijo filatelije, in Občino Črna na Koroškem, ki nam je podelila občinsko plaketo.

Društvo in člani vsa leta skrbijo za promocijo filatelije, zbiranje, povezovanje in širjenje znanj. Marca 2010 smo pripravili prvo razstavo Maksi Ravne, ki od takrat tradicionalno vsaka štiri leta pripelje v naše okolje različne eksponate domačih in tujih zbirateljev. Vabljeni, da se nam pridružite.

FVR 60 – omizje ob 60. obletnici Forme vive na Ravnah na Koroškem

Historični ambient, več kot vreden zaščite

Besedilo: Aleksandra Čas | Foto: Fotofabrik (Lea Golob)

Poleti leta 1964 je potekal prvi Mednarodni simpozij kiparjev Forma viva Ravne na Koroškem (FVR) in postal del te edinstvene nacionalne likovne manifestacije Forma viva, ki ji strokovnjaki še danes priznavajo hiter odziv na vzor iz sosednje Avstrije, dobro organiziranost, presenetljivo kontinuiteto in visoko kakovost.

Ravne na Koroškem so se s kovino, kot odraz večstoletnega fužinarstva, pridružile prizoriščema v Kostanjevici na Krki, kjer so kiparji rezbarili iz hrastovega lesa Krakovskega gozda, in Seči nad Portorožem, kjer so klesali v kamen istrskih kamnolomov. Leta 1967 se jim je pridružil še Maribor z betonom, ki je odražal tamkajšnjo angažiranost gradbenih podjetij. Odtlej se je na Ravnah odvilo 9 kiparskih simpozijev, 37 avtorjev je ustvarilo 36 skulptur, osnovana je bila bogata stalna zbirka na prostem, danes umeščena v štiri koroške občine.

Za razliko od prvih dveh prizorišč so Ravne, podobno kot pozneje Maribor, skulpture umeščale v mesto in ne v prostor parkovnega tipa, kot je bila praksa dotlej. Lokacije za postavitev skulptur je premišljeno določil posebni umetniški svet Forme vive in ravenskega Zavoda za urbanizem, skulpture pa so dopolnjevale krajinsko arhitekturo na novo nastalih sosesk, sprva na Čečovju in Javorniku. S poznejšo razporeditvijo po celotnem mestu in širše se zbirka danes sooča s številnimi izzivi sodobnega urbanega prostora ter pravilnim načinom vzdrževanja, zato smo se v jubilejnem letu osredotočali na obnove skulptur in vzdrževanje njihove mikrolokacije, posebno pozornost smo želeli nameniti tudi širši problematiki stalne zbirke v javnem prostoru.

V ta namen smo v Koroškem pokrajinskem muzeju 17. oktobra izvedli interdisciplinarno angažirano omizje s strokovnjaki s področij arhitekture in urbanizma, konservatorstva in restavracije, gostili smo kolege z drugih prizorišč Forme vive, s kate-

Na interdisciplinarno zastopnem omizju je bilo poudarjeno, da je treba zbirko Forme vive nujno zaščititi, ne le zaradi njene identitete v kraju, temveč predvsem zaradi drznih urbanističnih posegov v mikrolokacijo skulptur.

rimi smo se osredotočili na skupno problematiko zbirke na prostem. S konstruktivno debato smo želeli nagovoriti tudi javnost kot aktivnega protagonista, ki ga spremembe v lokalnem okolju zadevajo v prvem planu. Ravenska in mariborska zbirka še vedno nista ustrezno zaščiteni in sta zato toliko bolj izpostavljeni vsakokratnim spremembam v prostorskem načrtovanju. Na Ravnah je bilo zaradi spremenjenega prometnega režima ali sprememb lastništva zemljišča nekaj skulptur prestavljenih na nove lokacije, pri nekaterih se je preveč poseglo v mikrolokacijo, večina je bila ob dobronamernih obnovah neustrezno pobarvana, za dvema se je celo izgubila vsaka sled. Tovrstnih anomalij si seveda ne želimo več, nastalo situacijo moramo strokovno popraviti, zato

smo se pred vsemi nadaljnjimi izzivi odločili za nujnost interdisciplinarne diskusije.

Občinska urbanistka Anita Potočnik Slivnik in arhitekt dr. Jure Kotnik sta poudarila zavedanje o pomembnosti zbirke FVR kot identitete kraja in opozorila na neusmiljenost problematike sodobnega urbanega prostora, kjer je vloga urbanistične stroke ob premoči različnih interesov v zadnjih desetletjih vidno upadla. Da se je s spremembo prostora spremenil tudi pomen zbirke v prostoru, je opozorila arhitektka doc. dr. Nika Grabar in Forma vivo označila za historični ambient, saj izvira iz specifičnega časa in preteklih okoliščin, zato se je treba vprašati o vrednotah teh prostorov danes. Tudi zakonodaja na ravni občinskih prostorskih

FORMA VIVA RAVNE

načrtov ni dobra popotnica, vendar lahko občina k temu pristopa z zavedanjem, da mora negovati kaj več kot samo ozko funkcionalnost prostora. Arhitektka prof. Maruša Zorec, ki se ukvarja s problematiko prenove stavbne dediščine, je opozorila, da z neko zbirko v javnem prostoru zavedamo ob enako problematiko kot pri arhitekturni dediščini – pre malo pazimo na širši kontekst prostora, v katerem objekti stojijo, zato izgublamo tudi pomembne vedute. Meni, da je nemalo skulptur *Forme vive* na Ravnah vrhunskih umetniških del, izgubljenih v kontekstu, saj jih omejujejo novogradnje in drugi posegi v neposredno bližino, zato je zaščita objektov ključnega pomena, saj vpli-

va na njihovo strokovnejšo obravnavo v prihodnje. Krajinska arhitektka dr. Ana Kučan, ki si prizadeva za kakovostno oblikovanje javnega prostora, je ob tem dodala, da je arhitektura pri nas postala popolnoma osredotočena na sam objekt, umanjkanje nekdanje dobro organiziranih urbanističnih služb pa toliko bolj vpliva na opisano stanje. Določene naloge ukinjenih urbanističnih zavodov so se na neki način prenesle na pleča spomeniške službe. Konservatorji ZVKD območne enote Maribor Svjetlana Kurelac, Vlasta Čobal Sedmak in Dean Damjanovič so poudarili nujnost zaščite zbirke na prostem, kar posledično omogoča tudi lažje konserviranje in restavriranje skulptur.

Omizje smo sklenili s skupnim ciljem, da se z ovrednotenjem problematike obstoječega stanja in z določitvijo vplivnega območja pripravi pravna podlaga, ki jo bodo urbanisti uporabili za pripravo prostorskega načrta, vsem deležnikom pa bo omogočila lažje delo in pregled nad dejanskim stanjem skulptur. Sklepna debata s kiparji je le še potrdila, da so kiparska druženja še vedno zelo zaželena oblika ustvarjanja, zato si bomo prizadevali za nadaljevanje organizacije simpozijev kiparjev ter aktivno promocijo in popularizacijo zbirke, ki je bila ob 50. obletnici leta 2014 zastavljena s projektom *Ravne, mesto Forme vive*.

Petdeset let Mladinskega doma v Strojnski Reki

Besedilo: Marija Dretnik | Foto: arhiv mladincev Strojnske Reke

Ob vznožju Tolstega vrha, Brinjeve gore in Zelen brega, ob potoku Strojnska reka, je pred 50 leti, 29. novembra 1974, svoja vrata odprl Mladinski dom. Pobudnica in gonilna sila te gradnje je bila Mojca Lorenci Potočnik, z njo pa tudi vsa reška mladina, ki je pogrešala prostore za druženje in pestre dejavnosti.

Najprej so od Gradisa kupili leseno barako, jo razstavili in postavili na mestu, kjer naj bi pozneje stal Mladinski dom. Od Kmetijske zadruge Prevalje so za 10 let dobili zemljišče v najem. Z ljudskimi igrami, ki so jih naštudirali in s katerimi so nastopali kar po senikih in kmetijah, so si prislužili nekaj denarja ter s pomočjo domačinov začeli graditi Mladinski dom. Predvsem udarniško, tudi ob pomoči Gradisa, ravske železarne ter tedanjih družbenopolitičnih organizacij. Domačini so prispevali les za ostrežje, pomagali so pri gradnji, železarna je prispevala staro zidno opeko, Stanovanjsko podjetje Ravne je podarilo strešno kritino, Gozdno gospodarstvo Dravograd pa gradbeni les.

Z ogromno prostovoljnega dela, dobre volje in močne želje so se uresničile dolgoletne sanje takratne mladine po lastnih prostorih, v katerih so nato desetletja potekale številne dejavnosti. Zgodovina tega doma je zelo pestra, stkana iz vzponov in padcev, ki pa so zaradi trdne odločenosti posameznikov in njihovega čuta odgovornosti do prejšnjih generacij pripeljali do tega, da se dom v Strojnski Reki bohoti še danes. Z izgradnjo doma se je z leti začela urejati tudi okolica. Odbojkarsko igrišče na lešu je postalo asfaltno, s koši za košarko, ob njem je zrastle igrišče za odbojko na mivki, v bližini pa otroško igrišče.

Dejavnosti, povezane z Mladinskim domom, so zelo pestre, s področja športa in kulture. Dom je povezoval

predvsem mlade, ob druženju je vzniknila marsikatera ideja po kakšni novi dejavnosti, ki pa so jo delavoljni, motivirani in akcij željni tudi uresničili. Skozi desetletja so se v domu vrstile gledališke predstave, vaje in koncerti pevskega zbora, različne prireditve, plesi, plesne vaje, lovske razstave, razna predavanja in še bi lahko naštevati. Danes v njem potekajo dejavnosti koronarnega kluba, prireditve za otroke, razna predavanja, vaje Koroških simfonikov, orkestra, ki deluje od leta 2016 pod okriljem Društva glasbenikov Europea s sedežem v Strojnski Reki, (gostujoče) gledališke predstave ... Krajanji smo bili ponosni tudi na našo knjižnico, ki je pred več kot 50 leti domovala na stari domačiji pri Hudopisku, potem pa dolga leta bogatila bralce v Mladinskem domu, dokler s 1. januarjem letos niso ukinili našega izposojevališča Koroške osrednje knjižnice.

Bogata je bila ves čas tudi športna dejavnost, najstarejša in največja naša ljubezen do odbojke, potem še odbojka na mivki, hokej, namizni tenis in pohodi, od katerih je še vedno aktualen vsakoletni pohod na Šteharikov vrh. Zunaj doma je v poletnih mesecih prav živahno, saj so igrišča za odbojko, košarko in nogomet dobro obiskana, prav tako tudi otroško igrišče ob domu.

Ob tako častitljivem jubileju našega doma velja posebej omeniti nekaj dejavnosti, ki imajo prav tako častitljivo zgodovino. V letu 2023 je minilo 60 let od začetkov odbojke v Strojnski Reki, ki se je začela leta 1963, z igriščem na lešu.

Gradnja doma

Navijači po tekmi za uvrstitev v II. SOL

Mladinski dom danes

Prva generacija mladincev

Nastopajoči za dan žena pri Knepsu

Devetindvajsetega novembra je bilo v Mladinskem domu še posebno praznično. V besedi in sliki smo preleteli 50 let zgodovine ter še dolgo v noč obujali spomine na pretekla športna, kulturna ter družabna doživetja ob in v našem domu, za katerega upamo, da ga glede na bogato vsebino čaka lepša, bolj funkcionalna fizična podoba.

Pohod na Peco

Ogled odbojbarske tekme na hlodih

Za odbojbarsko življenje v našem kraju lahko rečemo, da je bilo najbolj množično, uspešno in z najdaljšo tradicijo. Mladi rod naših odbojkarjev z odbojbarsko vnemo kar nadaljuje.

Samo leto za odbojko, torej 1964., se je začela gledališka dejavnost. Letos mineva 60 let od takrat, zadnja predstava je bila na oder postavljena leta 1989. Bilo je 25 aktivnih let gledališke skupine s 15 igrami; sprva so nastopali kar na kmetijah, pozneje v Mladinskem domu. Mešani pevski zbor Ludvika Viternika Strojnska Reka je bil ustanovljen leta 1994 in

je za svoje udejstvovanje prejel številna priznanja. Pevska tradicija se je prekinila leta 2023, a se je letos oblikoval kvintet Ludviki, ki daje upanje, da pevci še kdaj strnejo vrste. Že zelo dolgo tradicijo ima tudi praznovanje dneva žena. Najprej se je praznovalo na kmetiji Kneps, ko so organizacijo ter tudi sam program (igre, recitacije) izvedli takratni »mladinci«, z izgradnjo Mladinskega doma pa se praznovanje nadaljuje v njem.

Petdeset let kluba zdravljenih alkoholikov na Ravnah na Koroškem

Besedilo: Anka Pori, terapevtka v KZA

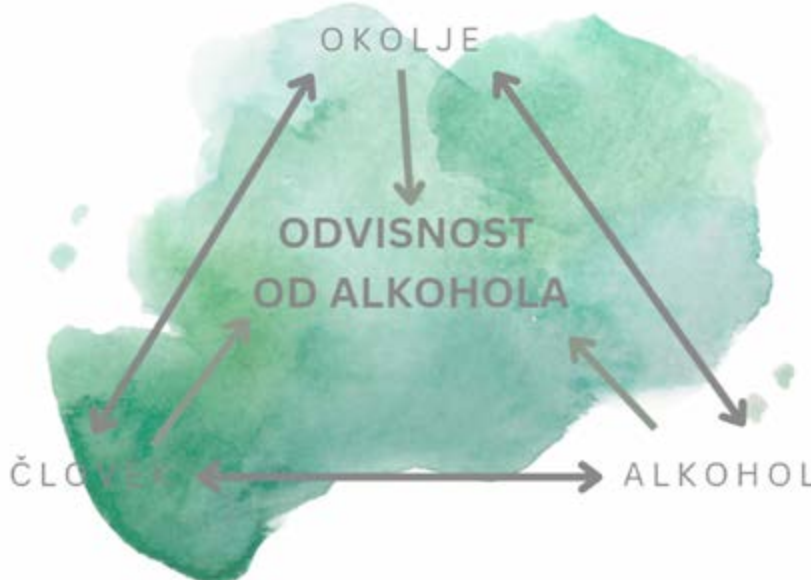
Prav je, da častitljive obletnice ozavestimo, jih počastimo in pogledamo, kaj sploh pomenijo, kaj nam sporočajo, o čem pripovedujejo. Marsikdo še ni slišal za klub zdravljenih alkoholikov, zato odstrimo tančico nevedenju.

Pri zdravljenju odvisnosti od alkohola poznamo tri faze zdravljenja, to so: motivacija za zdravljenje (svojci, delovna organizacija, center za socialno delo, osebni zdravnik, psihiater, medicina dela, prometa in športa, internist ...); zdravljenje (bolnišnično, dnevna bolnišnica, kombinacija obojega, ambulantno); rehabilitacija (klub zdravljenih alkoholikov, anonični alkoholiki).

Klub zdravljenih alkoholikov (KZA) pomeni pomoč v času rehabilitacije – ponovne usposobitve po zdravljenju (in ne samo po treznjenju) odvisnika. Po vsaki bolezni, poškodbi ali operaciji potrebuje človek nekaj časa za rehabilitacijo. Po zdravljenju odvisnosti od alkohola je ta precej dolga, daljša od rehabilitacije po zdravljenju večine obolenj in poškodb. Traja nekaj let.

V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja se je v Sloveniji in tudi na Hrvaškem (takrat smo bili povezani še v skupno državo) začelo zbuhati zavedanje, da je alkoholizem oziroma odvisnost od alkohola zelo pereč problem. Pilo se je povsod, na delovnih mestih, doma, po gostilnah, šoferji so pogosto vozili pijani ... Začele so se obravnave, zdravljenja, sprva bolj treznjenja odvisnikov. Kaj hitro pa je postalo jasno, da so le redki, ki potem tudi zmorejo vzdrževati abstinenco. Zelo hitro so se zapili nazaj, recidivirali. Zato je dr. Vladimir Hudolin pred več kot 50 leti svoj model zdravljenja odvisnosti od alkohola iz Hrvaške prenesel še v Slovenijo. Vsi, ki so svojo odvisnost od alkohola zdravili v bolnišnici ali ambulantno, so se po njegovih priporočilih začeli združevati v klubih zdravljenih alkoholikov, ki so se začeli ustanavljati širom po Sloveniji. Tudi na Koroškem.

V KZA sem terapevtka že 43 let. Zakaj je prijetno biti terapevt v KZA?

- Priča sem malim, vsakodnevnim čudežem. Vidim, kako se spreminjajo ljudje in odnosi med njimi, ki so se zdeli nespremenljivi.
- Srečna sem, ker izkušam, da ne velja reklo: »Pijanec se spreobrne, ko se v jamo zvrne.«
- Razveseljivo je spremljati napredovanje posameznika na vseh področjih: ko se začne pogovarjati; ko se začne samoizražati; ko izraža svoja čustva; ko stoji za svojimi besedami; ko vedno bolj izraža zadovoljstvo s seboj, z življenjem, v odnosih.
- Vedno ko smo priča zaljubljenosti, to ogreje tudi nas; občasno sem na KZA priča ponovni zaljubljenosti med partnerjema, ki sta bila pred tem že zelo oddaljena med seboj, tudi že ločena.
- Ob vsem tudi sama osebno zorim.

Sama odvisnost pa ni nikoli ozdravljena, ampak samo zazdravljena. Odvisnost od alkohola je namreč kompleksna bolezen. Dolga leta (desetletja) je nastajala, razžirala in se razvijala. Prizadeto ni samo telo, ampak tudi odvisnikova osebnost oziroma njegovo kognitivno in čustveno funkcioniranje. Prizadeti so odnosi v družini in širšem okolju. Prizadet je njegov odnos do dela. Predvsem pa je prizadet njegov odnos do samega sebe.

Na Koroškem je KZA začel delovati med prvimi v Sloveniji. Sprva ga je leta 1974 pod streho vzela takratna Socialistična zveza delovnega ljudstva (SZDL), prvi terapevt je bil zdravnik Šimunič, koterapevtka pa socialna delavka Fanika Korošec. Kmalu pa se je umestil v okvir zdravstva, kot dejavnost Zdravstvenega doma Ravne. Leta 1976 je terapevtsko delo prevzel psihiater Štefan Mihev in bil terapevt do leta 1990. Leta 1981 je v KZA kot terapevtka vstopila Anka Pori, psihologinja, in to delo opravlja še danes. Najprej je delo potekalo v eni skupini, potem v dveh skupinah, nato nekaj let v treh, sedaj spet v dveh. V letih 1995–2005 je eno od skupin KZA kot terapevtka vodila Mojca Breznikar, klinična psihologinja. Število skupin se prilagaja glede na potrebe (priliv zdravljenecv) in tudi glede na razpoložljivost terapevtov. Trenutno smo v dveh skupinah KZA štiri terapevtke (Dajana Vodnjov, Jin Sadovnik, Amadeja Lah in Anka Pori). Zdravljenci prihajajo iz vseh treh koroških dolin, zgornje

Dravske, Mislinjske in Mežiške doline, saj so le na Ravnah na Koroškem delujoče terapevtske skupine KZA. Približno v istem času je začel delovati tudi KZA v Dravogradu pod vodstvom zdravnika Franca Hebra in je deloval do njegove smrti.

KZA že 50 let deluje bolj ali manj podobno. Srečanja so enkrat na teden ob isti uri, na istem mestu in trajajo dve šolski uri (tudi v času korone so potekala preko telefona in potem preko Zooma). Rednost in točnost sta terapevtsko izjemnega pomena. Nekajkrat na leto so srečanja tudi neformalna, v obliki piknika, izleta, kulturne dejavnosti in druženja v gostišču.

Na skupini poteka pogovor o vsem (a ne o politiki, verskem prepričanju, športnih dosežkih ...), poudarjene so teme, ki so za posameznika aktualne – odnosi v partnerstvu, iskanje partnerja, odnosi z otroki in težave pri vzgoji, težave na delovnem mestu oziroma iskanje ustrezne službe, socialni odnosi izven družine ... Seveda tudi o težavah, povezanih z odvisnostjo od alkohola, o hrepenenju (ang. *cravingu*) po alkoholu, nikakor pa ne samo o tem.

Kako pa je z uspešnostjo zdravljenja? Je zdravljenje sploh smiselno? Pokazatelji uspešnosti zdravljenja so: abstinenca (najvidnejši in najlažje preverljiv pokazatelj); odnos do dela oziroma zaposlenost; odnos do lastnega telesa (bolezen oziroma zdravje); odnosi v družini (partnerski odnos, odnos z otroki); medsosedski odnosi, odnosi s sorodniki; družbena angažiranost ... Najpomembnejše pa je zadovoljstvo s seboj, ponovno prebujenje veselja do življenja. Stoodstotne uspešnosti zdravljenja ni. Mogoče je recidiv dejstvo in ga ne ignoriramo, pač pa ga obravnavamo z vso resnostjo. Pred leti smo izvedli interno mini raziskavo uspešnosti v naših klubih; pokazala se je dokaj visoka uspešnost – od 85- do 90-odstotna abstinenca (pod določenimi pogoji, seveda).

Podjetje ALP Peca praznuje 30 let

Besedilo: Barbara Ješovnik | Foto: arhiv ALP Peca

Pisalo se je davno leto 1994, pred 30 leti. Na malih zaslonih so začeli predvajati kultno serijo Prijatelji, v kinematografih se je vrtela romantična drama Forrest Gump. Sandra Bullock in Keanu Reeves sta se dve uri podila z ugrabljenim avtobusom v akcijskem filmu Hitrost. Glasbenik Kurt Cobain je storil samomor, le mesec prej se je v Kanadi rodil Justin Bieber. V Planici je Finec Toni Nieminen prvi poletel čez 200 m. V veselje je poletela Sunita Williams, ženska slovenskih korenin. Ustanovljena so bila podjetja Amazon, Kia Motors, Netscape, skupina NLB, Smart (avtomobili) ... V tej eminentni družbi pomembnih dogodkov se je v Črni na Koroškem rodil ALP Peca.

Peščica prijateljev je v zakajeni sobici, ob »hektolitrih« kave, debatirala, modrovala in sanjerala. Tako se rojevajo najboljše ideje. Skupinica naprednih, kreativnih in daljnovidnih vizionarjev je takrat razmišljala, kako »pobarvati Črno«. Šestnajstega novembra 1994 so na ustanovni skupščini ustanovili razvojno podjetje, ki je bilo v takratnem času, v takratnem lokalnem okolju potrebno in, kar je neverjetno, je enako potrebno še danes! Ideja »pobarvajmo Črno« je z leti prerasla v »pobarvajmo Mežiško dolino« in tako se je podjetje preselilo na Ravne na Koroškem.

Aktiviranje Lokalnih Potencialov – A. L. P. Peca je nevladna in neprofitna organizacija, ki skrbi za razvoj in je hkrati celovit servis za občane, podjetnike, podjetja, institucije in lokalne skupnosti. Usmerjeni smo v prepozna-

vanje in spodbujanje razvojnih priložnosti v domačem okolju. Zagotavljamo storitve na področjih podjetniškega svetovanja, projektnega vodenja, pridobivanja finančnih sredstev iz nacionalnih in EU-virov ter informiranja vseh ciljnih skupin prebivalcev. Naši najvidnejši dosežki, ki so aktualni in delujejo še danes, so postavitve Regionalne razvojne agencije (RRA) Koroška, ustanovitve javnega zavoda Koroško višje- in visokošolsko središče (KO VI VISA; danes Fakulteta za tehnologijo polimerov – FTPO) in vzpostavitev Svetovalne točke VEM (danes Slovenska poslovna točka – SPOT). Na sedežu podjetja je tudi informacijska točka Europe Direct Koroška, ena od sedmih v Sloveniji.

ALP Peca je vodilni partner LAS Mežiške doline, katerega zastopa v

upravnih in finančnih zadevah. Danes je v podjetju zaposlena ekipa šestih ljudi. Letos se v sodelovanju z Madžari, Romuni in Italijani (Erasmus+) izvaja projekt ENFORCE na temo čebelarjenja. Omeniti velja še projekta programa Interreg SI-AT, projekta manjših vrednosti, FahrRAD in Umetnost.KunST, ki sta bila uspešno izvedena junija in avgusta v čezmejnem sodelovanju s sosednjo Avstrijo. Letos se je zaključil projekt KOR-NET, namenjen mladim, v pripravi je že njegovo nadaljevanje.

Polni idej snujemo nove in nove projekte, ki bodo dodali kamenčke v mozaik življenja v celotni Mežiški dolini. Letos je podjetju ALP Peca Občina Črna na Koroškem podelila spominsko plaketo za 30 let uspešnega delovanja in njegov prispevek pri razvoju Mežiške doline.

Trideset let oratorija na Ravnah

Besedilo: Marija Prikeržnik

Oratorij je vzgojni počitniški program za otroke, ki ga pripravljajo mladi prostovoljci. Prihaja iz Italije. Začetnik je bil sv. Janez Bosko (1815–1888), ki se je v 19. stoletju začel intenzivno ukvarjati z novimi pastoralnimi prijemi. Kot duhovnik je iskal primeren vzgojno-pastoralni odgovor na veliko stisko množice mladih v Torinu. Nadaljeval in preoblikoval je idejo predhodnikov. Njegov Oratorij imamo za začetek in vzor sodobnega oratorija.

V Slovenijo je oratorij v obliki nedeljskega in vsakodnevne oratorija prišel s salezijanci v letu 1901. Druga svetovna vojna in po njej komunistični režim sta ga za dolgo obdobje zaustavila. Na pobudo salezijancev se je v letih 1988–1991 začel oratorij spet oživljati. Do danes se je razširil že v več kot 300 krajev po Sloveniji. Za nekaj dni ali tednov združuje med seboj otroke, mlade udeležence, animatorje in njihove voditelje.

Na Ravnah smo se sorazmerno zgodaj priključili vseslovenskemu projektu, ki je bil takrat še v zametkih. Povzeli smo nekaj njegovih idej in leta 1994 pod imenom Počitniška potepanja začeli poletni program za otroke. Župnik Alojz Bek je čutil, da mestni otroci tudi med počitnicami potrebujejo program, ki bo podpiral krščanske vrednote, zato si je v okviru župnije močno prizadeval razviti tedenski počitniški program. Prva Počitniška potepanja, po vsebini nekoliko skromnejša po obisku in niti, so kmalu prerasla v tradicionalni program s popolno obliko oratorija. Vsebuje štiri vzgojne stebre: dom, šola, cerkev in dvorišče. Vedno ga povezuje glavni junak, ki se v obliki zgodbe predstavi udeležencem. Naša prva lika sta bila Ostržek in Kekec. Skozi vsa leta smo spoznali veliko resničnih, svetopisemskih in svetniških oseb, pa tudi likov iz pravljic ali filmov. Program oratorija na privlačen način navdušuje za vrednote, za veselo krščansko življenje, za ustvarjalnost in za pošteno vključevanje v družbo.

LETOŠNJI ORATORIJ IN PRAZNOVANJE 30-LETNICE OBSTOJA

Za uspešno izvedbo oratorija, letošnjega se je udeležilo 70 otrok in mladostnikov, je potrebna dobra ekipa. Sodelovalo je 23 mladih animatorjev v starosti 14–20 let in nekaj odraslih kot podpora tehnični ekipi. Zahvala našim vsakoletnim donatorjem in dobrotnikom: Fotostudiu Ocepek, podjetjema Hermine Wech in Delalut, Občini Ravne na Koroškem in družini Kolping iz Kotelj ter drugim, ki so v teh letih občasno priskočili na pomoč. V zahvalo za požrtvovalno prostovoljno delo mladim in njihovim staršem smo organizirali izlet in romanje v Assisi. Tako smo v veselem druženju ter ob spoznavanju izjemnih osebnosti in čudovitih krajev obeležili našo 30-letnico, ki sta jo podprla Župnija Ravne na Koroškem in Občina Ravne na Koroškem. Kot voditeljica oratorija se ob tej priložnosti zahvaljujem vsem, ki so nas v 30 letih našega delovanja spodbujali in podpirali, z nami sodelovali in nam pomagali.

Koroški mladinski kulturni center Kompleks praznuje 20 let delovanja

Besedilo: Doris Brajnik | Foto: arhiv KMKC Kompleks

Koroški mladinski kulturni center (KMKC) Kompleks, osrednji prostor mladinske kulture na Koroškem, ki praznuje 20 let delovanja, mladim ponuja alternativni prostor za pobeg pred pretirano komercializacijo. Ob obletnici obujamo bogato zgodovino in stotine nepozabnih trenutkov, ki so zaznamovali kulturno dogajanje na Ravnah in širše.

KAKO SE JE VSE ZAČELO?

Kompleks je pred dvema desetletjema odprl vrata, ko je skupina posameznikov prepoznala potrebo po prostoru, v katerem bi mladi izražali ustvarjalnost in razvijali talente. V tem času je postal ključni prostor za kulturo, glasbo, umetnost, izobraževanje in družbeno angažiranje. Kot most med generacijami in umetniki je ustvarjal priložnosti za mlade, podporo alternativni kulturi in krepitev skupnosti. S svojim delovanjem spodbuja inovativnost, kritično mišljenje, kulturno raznolikost ter aktivno participacijo mladih, pri čemer ostaja zvest poslanstvu: omogočiti mladim prostor, v katerem se lahko izražajo, učijo in razvijajo potencialne.

DVAJSET LET NEPOZABNIH DOGODKOV

KMKC Kompleks je priredil več kot tisoč dogodkov – letno jih v povprečju organizira približno 80. Gostil je številna zavidljiva imena glasbene scene in hkrati odprl vrata mladim talentom, ki šele stopajo na pot ustvarjanja. Njegov bogat program vključuje vse od koncertov, gledaliških predstav, filmskih večerov in umetniških razstav do številnih delavnic, predavanj in okroglih miz, ki obiskovalcem vseh generacij ponujajo širok spekter kulturnih in izobraževalnih izkušenj.

Čeprav se Kompleks s ponosom ozira v preteklost, ostaja njegovo delovanje usmerjeno v prihodnost. Kljub izzivom, s katerimi se sooča, v Kompleksu trdno verjamejo v svojo vlogo pri soustvarjanju boljše prihodnosti za mlade. Kompleks bo tudi v prihodnosti ustvarjal prostor za osebni razvoj, kritično razmišljanje in aktivno udejstvovanje mladih.

Kompleks kot mladinski kulturni center že dolgo presega zgolj kulturno-mladinsko poslanstvo – vzpostavil je tesno sodelovanje z domačimi in mednarodnimi organizacijami, to pa bogati in razširja njegov program. Z zavezaneostjo k povezovanju kulture z izobraževanjem, trajnostjo, družbeno odgovornostjo in inovacijami ostaja Kompleks ključni prostor ustvarjalnosti, povezovanja in razvoja mladih na Koroškem.

20. Festival slovenskega jazz je združil tradicijo, mladost in umetnost

Besedilo: Robi Jamnik | Foto: Nika Högl in Jože Požrl

Jubilejni, 20. Festival slovenskega jazz, ki je potekal od avgusta do oktobra 2024 na Koroškem, je znova dokazal, da je jazz v Sloveniji živ in raznolik, če je izveden s srcem in predanostjo. Festival je letos postregel s širokim naborom glasbenih izvajalcev ter z bogatim spremljevalnim programom.

Eden glavnih poudarkov festivala je zastopanost mladih, še neuveljavljenih zasedb. Ena takih je bila zasedba Bosi Bossi, ki jo sestavljajo trobentač Filip Dihpol, klaviaturist Miha Kokot, kontrabasist Luka Dobnikar in bobnar Luka Taler. Pokazali so visoko raven ustvarjalnosti in glasbene zrelosti, kar lahko zapišemo tudi za zasedbi Jazz Mulci in Jazz Ravne Creative Youth Orchestra, ki sta navdušili z inovativnimi in energičnimi nastopi.

Med vrhunci festivala sta bila tudi koncerta pevca in pianista Uroša Perića ter tria pianista Marka Črnčeca z gostjo Manco Fekonja. Zasedbi sta vsaka na svoj način očarali številne obiskovalce. Perić, ki je praznoval 20 let

glasbene kariere, je s prepoznavnim slogom in energijo prinesel kanček retro jazz vzdušja, medtem ko je Črnčec s sofisticiranimi aranžmaji del Mojmirja Sepeta navduševal z globoko glasbeno interpretacijo. Predstavi sta pokazali vrhunsko kakovost slovenskih izvajalcev, ki premikajo meje domače jazz scene.

Poleg glasbenih nastopov je festival ponudil še druge kulturne vsebine. V Delavskem domu v Žerjavu je bila ob koncertu BB Radlje odprta interaktivna razstava, posvečena Mojmirju Sepetu, legendarnemu slovenskemu skladatelju in dirigentu, ki je bil navdih mnogim sodobnim glasbenikom. Razstava Društva ustvarjalcev D.tajl z na-

slovom Orion, saksofon, mesec, kontrabas je s Ploščadi Mojmirja Sepeta v Žerjavu odpotovala še na mednarodni festival Jazz v vinogradu (hrv. *Jazz u vinogradu*) v hrvaško Štrigovo ter na najvišji vrh Međimurja, Maderkin breg. Pregledna razstava Face slovenskega jazza, katere avtorja sta fotografa Nika Hölcl in Franc Kokal, je prav tako popestrila dogajanje in omogočila obiskovalcem vpogled v razvoj slovenske jazz scene skozi fotografski objektiv.

Festival je zaokrožil plesno-glasbeni dogodek SwinGradec 2024 z zasedbo Eddie Luis Sunshine Orchestra, delavnicami za otroke in mladino ter projekcijo dokumentarnega filma o zgodovini jazza na Ravnah. Končne prireditve, vključno z nastopom edinega slovenskega big banda, ki deluje v tujini, New Times Bigbanda iz Šmihela pri Pliberku, so festival povezale z mednarodno noto ter poudarile povezanost slovenske in tuje jazz skupnosti.

Kljub izjemnim nastopajočim pa je največja dodana vrednost še vedno izobraževanje otrok in mladine. Letos je bilo temu namenjenih kar osem dni: kreativnih delavnic se je udeležilo več kot 100 slušateljev in so z dobrim ducatom mentorjev ustvarili zavidanja vreden program.

20. Festival slovenskega jazza je dokazal, da se jazz kot žanr prilagaja novim trendom, ostaja živahen in privlačen za vse generacije. Že pred uradnim koncem festivala se je začela 18. sezona Abonmaja Jazz Ravne, ki bo do maja 2025 postregel z desetimi koncerti priznanih slovenskih in tujih zvezd jazza. Vabljeni k obisku, veselimo se nepozabnih trenutkov, ki jih bomo soustvarjali v prihajajoči sezoni!

Letos smo v Koroškem medgeneracijskem centru praznovali 10 let

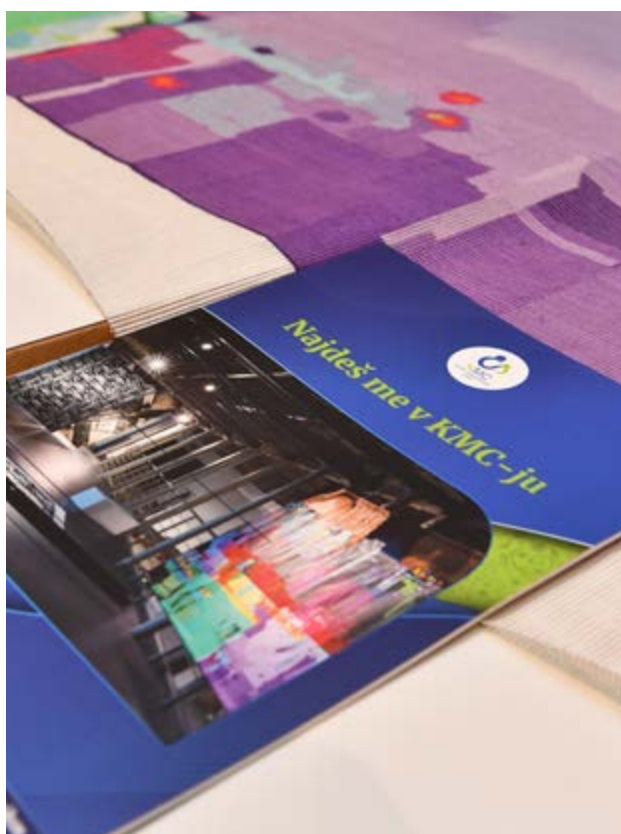
Besedilo in foto: ekipa KMC

Deset let druženj, pogovorov, petja, plesa, telovadbe, vezenja mega gobelina, skupnega ustvarjanja in kuhanja, peke mišk na dogodkih v ravenski občini, nešteto izdelanih voščilnic in pobarvank ter ogromno sklenjenih poznanstev in prijateljstev.

Izjemno ponosni smo na vse prostovoljce, ki dnevno vodijo različne aktivnosti, nekateri že deseto leto. Za svoje delo so prejeli priznanje za posebne dosežke, in sicer za izjemno spodbujanje prostovoljstva na Koroškem, ter z nesebičnim prizadevanjem in zavidljivim številom ur prostovoljskega dela ustvarili trajne pozitivne učinke na skupnost, podrli kar nekaj rekordov in pokazali pomembnost prostovoljstva v oblikovanju boljše družbe.

V tem obdobju smo v Koroškem medgeneracijskem centru (KMC) izvajali številne projekte, s katerimi smo ponujali kakovostne storitve in posledično dvignili kakovost življenja starejših in tudi drugih ranljivih skupin, eden od teh je projekt Razdeljevanje viškov hrane. V sodelovanju z Občino Ravne na Koroškem in Lions klubom že devet let skrbimo za občane, ki se srečujejo s težavami pomanjkanja in si s prihodki ne morejo zagotoviti dovolj hrane za dostojno življenje. Pomagamo jim s hrano, ki jo vsak večer pobere pri donatorjih. V prvih letih smo hrano prejeli od treh donatorjev, nato smo pridobili nove darovalce in število vseh povečali na deset. Tudi količina razdeljene hrane se je povečala za šestkrat.

KMC je tako postal kreativen prostor, ki vseskozi išče nove vsebine, omogoča druženje najmlajših z najstarejšimi in, kar je najpomembnejše – v naših desetih letih smo obogatili življenja drug drugega ter ustvarili nepozabne spomine.

Alojz Krivograd - Futy

(* 18. 6. 1964; † DOMNEVNO 1992 ALI 1993) – NEKAJ DROBNIH SPOMINOV
OB 60. OBLETNICI ROJSTVA KOROŠKEGA VOJNEGA FOTOREPORTERJA

Besedilo: Mirko Osojnik | Foto: Igor Napast

NAMESTO UVODA – ZAKAJ FUTY?

Kje so že tisti časi, ko je moja generacija na gimnaziji poučeval zgodovino ljubeznivi profesor Alojz Krivograd, oče umorjenega vojnega fotoreporterja Alojza Krivograda mlajšega - Futyja! Ker je kriva oziroma »zaslužna« za ta vzdevek prav moja generacija iz nekdanjega 4. b, naj najprej razložim, kako se je to sploh zgodilo. V tistih časih smo imeli dijaki še kar velik privilegij, da smo lahko filmske predstave obiskovali v naši kavarni oziroma Domu železarjev, ki se je bohotal na severni strani delavskega naselja na Čečovju. Najraje smo gledali vesterne. Ob nedeljah se nas je zbrala večina ravenskih dijakov, prišel pa je tudi profesor Maks Dolinšek, ki je prav tako rad gledal kavbojske filme. No, in ravno nek vestern, žal sem naslov pozabil, je kriv za ta vzdevek. Nasproti ameriški konjenici se je postavil pogumni indijanski poglavar Futa. V spominu je nam, sošolcem še zdaj ostal tisti njegov bojni vzklík, preden so se Indijanci spopadli z ameriški vojniki: »Futa kuti mango!« Potem smo se pogovarjali o filmu in nekdo je vprašal, ali se nam ne zdi, da je ta indijanski poglavar z rahlo razmršeno frizuro in postavo nekoliko spominjal na našega dragega profesorja Krivograda. In kot se rado zgodi, je tudi spoštovanemu profesorju ta vzdevek ostal, za njim pa ga je v malce spremenjeni obliki (Futa, Futek : Futy) »podedoval« sin Lojze.

TRAGIČNA USODA ALOJZA KRIVOGRADA - FUTYJA

Vsem Korošcem so že bolj ali manj znani osnovni podatki iz tragičnega Futyjevega življenja. Obnovimo jih na kratko. Alojz Krivograd - Futy, slovenski vojni fotoreporter, je maturiral na ravenski gimnaziji leta 1983. Odločil se je za študij novinarstva, a ga je prekinil, delal najprej za študentsko

Alojz Krivograd - Futy

revijo Tribuna, pozneje za Mladino. Med vojno v Bosni je fotografiral za številne znane mednarodne fotografske agencije (Stern, Observer, Globus, Time, Reuters, Slobodni tjednik ...), od slovenskih časnikov sta njegove posnetke objavljali edino reviji Tribuna in Mladina. Ena njegovih odličnih fotografij je pristala na naslovnici tednika Newsweek. Poleti leta 1992 se je

odpravil v dolino reke Drine in od tam septembra proti Foči, kjer so ga srbske paravojaške sile zajele in odvedle v fočanski zapor. Od takrat so za njim izginile vse sledi. Mednarodni komite Rdečega križa ga je kmalu zatem razglasil za pogrešanega. Po pripovedih ljudi, ki so Futyja poznali in za njim iskali sledi, so pazniki fotoreporterja s približno desetimi soujetniki nekega

Alojz Krivograd - Futy: Balkan v zadnjem desetletju 20. stoletja (okoli 1990)

jutra poklicali na zaporniško dvorišče, pod pretvezo premestitve v druge zapore, in ga odvedli neznano kam. Od takrat ga ni nihče več videl. Devet let pozneje so pri Foči našli množično grobnico – jamo Piljak, v kateri je po neuradnih podatkih domnevno končal tudi Futy. V jami je bilo najdenih ogromno kosti, odpeljali so jih v eno od tamkajšnjih mrtvašnic z laboratorijem za DNK, v kateri še danes leži na tisoče trupel. Veliko jih je še na čakalni listi za identifikacijo.

NEKAJ SPOMINOV

Knjižnični in muzejski delavci smo takrat hodili malicat v gimnazijo. Bil je ravno pustni torek, ko se je velika večina dijakov že našemila za pouk. Vračali smo se z malice, ko smo opazili Krivogradovega Lojzeta v elegantni črni obleki, beli srajci in kravati. Nekdo ga je pobaral, zakaj se ni našemil za pusta. »Ja, a ne vidite, da sem našemljen, in to zelo lepo!« nam je vrnil milo za drago. Seveda je bil našemljen, saj vendar ni bil oblečen v zanj značilne vsakodnevne kavbojke in pulover.

Nekoč nas je, kot že velikokrat poprej, spet prišel obiskat v muzejske prostore na ravnem gradu. Pa je vstopil njegov oče profesor Krivograd, takrat že upravnik muzeja, ga strogo premeril in mu zagodrnjal: »Lojz, a ne vidiš, da moje sodelavce motiš pri delu?!« Navidezna očetova strogost se je hitro stopila pred prijazno sinovo

razlago, da je v resnici prišel samo pozdravit njegove sodelavce.

Lojzetov oče, profesor Krivograd, ni rad veliko govoril o svojih otrocih. Ko pa se je Futy dokončno odločil, da gre po fotoreporterski poti vojnih zločinov na ozemlju nekdanje Jugoslavije, nam je ob neki priložnosti le povedal, da je sinu ponudil, da mu v njihovi hiši v Dobbi vasi dogradi najsodobnejši fotografski studio, v katerem se bo lahko po mili volji posvečal delu, ki ga tako veseli. Futy mu je menda odgovoril le: »Oče, jaz želim biti vojni reporter!« In ta želja je bila, žal, zanj usodna.

REDKI OBISKI DOMAČEGA KRAJA V VOJNIH LETIH NA BALKANU

Vsi vemo, da sta bila Futy in Benjamin Kumprej, žal že tudi mnogo prezgodaj umrli akademski slikar, velika prijatelja. Ko sta naju z Ireno obiskala – mislim, da je bilo pomladi leta 1992 –, je imel Lojze na obrazu čuden, odsoten izraz. Nekaj je momljal sam vase in sploh ni bil komunikativen. Ko je stopil v sanitarije, nama je Benjamin povedal, kaj je vzrok njegovemu ne navadnemu obnašanju. Na nekih balkanskih poljih je videl, kako svinje jedo človeška trupla. Takrat se mu je skoraj zmešalo od groze ter nejevere, kaj vse lahko človek doživi in vidi na nekaj tako prijaznih in priljudnih balkanskih prostorih.

REVOLVERAŠ

Nekega dne sva z Ireno srečala Futyja, ko se je pripeljal s svojo že nekajkrat preluknjano »katrco« iz smeri Kotelj. Ko naju je zagledal, je ustavil kar na cesti in pristopil. Takrat mu je nejevoljno zahupal šofer, ki je pripeljal za njim. Futy se je v trenutku prelevil v revolveraša in z namišljenima samokresoma v revolveraški drži »zagrozil« neučakanemu šoferju. Najbrž je bil že globoko v svojem svetu šokantnih, neverjetnih in zanj neopravičljivih, nesmiselnih groznih izkušenj, ki jih je doživel na fotoreporterskih potepih po hribovitem Balkanu ...

ŠE ZADNJIČ SKUPAJ Z BENJAMINOM PRI NAJU

Ko sta naju velika prijatelja Benjamin Kumprej in Futy obiskala še zadnjič, to je bilo najbrž v zgodnjem poletju 1992, se je Futy razgovoril o tem, kako pravzaprav kljub številnim vojnim posnetkom ni zase naredil nobene zelo pomembne fotografije, ker so vsi posneti filmi še »topli« romali na pošto in nato naprej na naslove znanih evropskih fotografskih agencij. Pri tem mu je bil v veliko pomoč tudi prijatelj Benjamin, ki je te filme z veseljem nosil na pošto v Pliberk, večkrat mu je tudi svetoval, naj gre raje iskat fotografske motive v Afriko in zapusti ta sod smodnika, nevarni Balkan.

Končalo se je nadvse tragično. V množični grobnici v jami Piljak nad Fočo je po vsej verjetnosti sklenil pot nadarjeni mladi koroški vojni fotoreporter Alojz Krivograd - Futy. Revija Mladina je takrat poslala ekipo v Bosno in tam jim je predsednik državne komisije Amor Mašović potrdil, da so zelo verjetno ujeti Bosanci in Futy izgubili življenje, ko so jih ustrelili na robu te globoke jame. Če bi se obrnilo drugače, bi 18. junija letos Futy dopolnil šestdeset let.

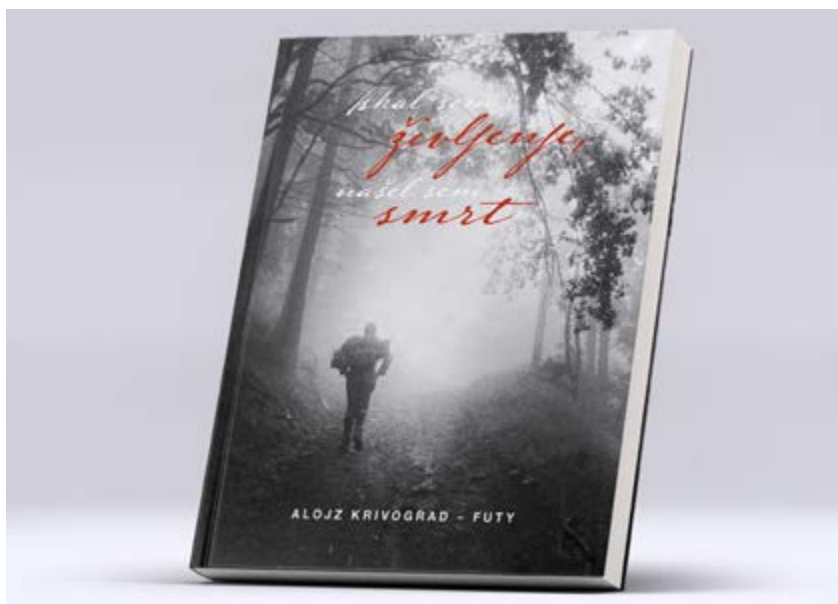
Alojz Krivograd - Futy: Iskal sem življenje, našel sem smrt

Besedilo: iz knjige Alojz Krivograd - Futy: Iskal sem življenje, našel sem smrt
(uredniški odbor: Vojko Močnik, Danica Hudrap, Karla Oder, Tomo Jeseničnik)

Alojz Krivograd ml. se je rodil 18. junija 1964 in ob jubileju njegovega rojstva sta Občina Ravne na Koroškem in Koroški pokrajinski muzej v njegov spomin pripravila fotografsko razstavo in monografijo z njegovimi izbranimi fotografijami. Izbor posnetkov je delo njegovega stanovskega kolega, odličnega fotografa Toma Jeseničnika. V monografiji, poklonu Futyju, njegovemu delu in življenju, so objavljeni tudi spomini, ki so jih napisali njegovi sošolci, prijatelji in kolegi.

Futy je na balkanskih bojiščih ustvaril na tisoče posnetkov, izbrane je poslal različnim agencijam v Evropi, veliko pa jih je ostalo v domači hiši. Družina jih je hranila in skrbno čuvala. Sestra Aleksandra Krivograd Klemenčič je bratove posnetke podarila Koroškemu pokrajinskemu muzeju. Zdaj so z izbranimi dokumenti njunih staršev Irene in Alojza Krivograda hranjeni v muzeju na Ravnah na Koroškem, v ustanovi, ki jo je dolga leta vodil Futyjev oče. V muzeju, katerega sodelavce nas je Futy vedno obiskal, ko se je vračal z bojišč.

Futy je bil na domačih Ravnah na Koroškem v osnovni šoli uspešen plavalec, pozneje ga je najbolj navduševala fotografija. Njegovi sošolci, prijatelji in znanci so ga opisovali kot večnega upornika, inteligentnega, radovednega, polnega energije in vedno pripravljeneza za akcijo. Kot šestnajstletni fant je samoiniciativno odpotoval v Beograd, da bi se udeležil pogreba maršala Tita. Tam je posnel serijo fotografij. Ljubezen do fotografije ga je v srednji šoli povsem prevzela, vanjo je vlagal vso energijo. Že kot dijak je dobil veliko priznanj, njegova želja je bila postati mojster fotografije. Po gimnaziji se je vpisal na fakulteto za novinarstvo, a ga je bolj kot študij privabljal delo na terenu, začel je delati za časopis Tribuna in revijo Mladina. Njegova predanost fotografiji je mejila že na poslanstvo in skrajno zvestobo, to pa je presenetilo tudi urednike znanih časopisnih hiš, saj se ob iskanju dela sploh ni zanimal za plačilo. Želel je samo delati tisto, kar je imel rad. Že leta 1988 se je odpravil na vroče Kosovo in si tam pridobil prve izkušnje fotoreporterja s kriznih žarišč, leta

1991 z začetkom vojn v Sloveniji in na Hrvaškem pa se je usmeril na bojišča v Slavoniji in na Plitvicah. Fotografsko je dokumentiral tudi padec Vukovarja.

Ampak če je bilo na Hrvaškem hudo, se je v sosednji Bosni in Hercegovini leta 1992 začela dogajati grozljivka. Futyja je njegov nemirni, raziskovalni duh vodil nazaj v vojno, ta pa je bila žal zanj usodna. Instinktivno se je odločil preseliti v Bosno, saj je čutil, da ga tam bolj potrebujejo, njegov fotoaparat je bil namreč orodje za beleženje resnice in človeške norosti hkrati. Deloval je na najbolj tveganih in najnevarnejših območjih v Bosni, od koder je pošiljal posnetke številnim tujim revijam in časopisom ter mednarodnim fotografskim agencijam: Sternu, Observerju, Timesu, Globusu pa Sipa Pressu, Reutersu ... Ena njegovih fotografij je pristala tudi na naslovnici

tednika Newsweek. Poleti leta 1992 se je odpravil v dolino reke Drine in od tam septembra proti Foči. Za francosko agencijo Sipa Press se je z Igmana z vodičem odpravil proti obkoljenemu Goraždu v vzhodni Bosni. Žal je vodič Ramiz v surovi pokrajini in v težkih razmerah izgubil smer. Zajele so ju srb-ske paravojaške sile in ju odpeljale v Kazenski popravn dom (KPD) v Foči.

Prostor Futyjevega ustvarjanja je postalo bojno polje na Balkanu. Tam je za dosego svojega ideala – fotografsko zapisati vojna grozodejstva in podobe od vojne izmučenih ljudi – znal, smel in zmogel uporabiti vse znanje in intuitivno moč. A vendar ga je na poti iskanja življenja prehitela smrt, zaukazana iz ust tistih, ki so odločali o življenju in smrti s črno-bele perspektive. Po treh desetletjih njegove fizične odsotnosti so spomini nanj še vedno živi.

November, mesec preprečevanja zasvojenosti: starši kot temelj zdrave družbe

Besedilo: Branka Božank

Letošnji mesec preprečevanja zasvojenosti je potekal pod skupnim geslom Skupaj zmoremo več: starši kot temelj zdrave družbe. Osrednji dogodek je bila že 18. nacionalna konferenca, ki se je odvila 7. novembra v Mislinji in na kateri je bil poudarjen velik pomen podpore lokalnih skupnosti pri preventivnem delu. Kot primer zglednega sodelovanja smo predstavili projekt Preprečevanje zasvojenosti v Občini Ravne na Koroškem.

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Živimo v času, ko smo priča ekstremno hitremu razvoju sodobnih tehnologij, ki nam na eni strani omogočajo komunikacijo z ljudmi, in sicer ne glede na to, kje na svetu smo, na drugi strani pa se soočamo s težavami v osnovni medosebni komunikaciji, tudi med starši ter otroki in mladostniki.

Sodobne tehnologije nam olajšajo marsikatero vsakodnevno opravilo, a s seboj prinašajo tudi številne izzive v vzgoji naših najmlajših in najranljivejših članov družbe. Žal otrok in mladostnikov danes z vidika tveganj za zdravje in razvoj zasvojenosti ne ogrožajo »zgolj« različne psihoaktivne snovi, (pre)pogosto so izpostavljeni tudi pastem elektronskih naprav.

Pri preprečevanju uporabe psihoaktivnih snovi (dovoljenih in nedovoljenih drog) pri otrocih in mladostnikih je vloga staršev oziroma skrbnikov

še vedno neprecenljiva in ključnega pomena, pri čemer je ne more nadomestiti nobena institucija ali aplikacija. Kako starši rešujemo svoje težave, na kak način se sporazumevamo med seboj in z drugimi, kake so naše družinske vrednote in lasten odnos do uporabe drog ali drugega tveganega vedenja ...Vse to vpliva na vedenjske vzorce naših otrok in mladostnikov. Naše preventivno delo se začne že, ko se pripravljamo na rojstvo novega družinskega člana. Z lastnim zgledom, podporo, ljubeznijo, pristnim stikom in postavljanjem jasnih meja, ki smo se jih zmožni držati tudi sami, starši ali drugi skrbniki ustvarjamo varno okolje, ki bo otroke usmerjalo k zdravim in varnim življenjskim izbiram.

Če se znajdemo v stiski, ko nismo več kos vzgojnim izzivom kot starši; če opazimo spremembe pri svojem otroku, ki lahko kažejo na to, da upora-

blja katero izmed psihoaktivnih snovi (najpogostejše droge so še vedno alkohol, tobaki in povezani izdelki – vejpi, snus ...) ali je razvil težave zaradi pretirane in nekontrolirane uporabe sodobnih tehnologij, je izjemno pomembno, da čim prej poiščemo ustrezno strokovno pomoč, najsibo pri šolski svetovalni službi, Centru za duševno zdravje otrok in mladostnikov, Regijskem sprejemnem centru Koroške Društva Projekt Človek ali drugje. Stopnjevanje težav ali celo razvoj zasvojenosti je precej lažje reševati, če se na težave osredotočimo že v začetni fazi. Številne vire pomoči, v regiji in širše po Sloveniji, lahko najdete na spletnih straneh (www.zadusevnozdravje.si; www.sopa.si; www.skupajzazdravje.si) ali v vašem najbližjem centru za krepitev zdravja oziroma v zdravstvenovzgojnem centru.

Namigi za zdravje: demenca kot tiha epidemija današnjega časa

Besedilo: Polona Moličnik

Demenco lahko opredelimo kot tiho epidemijo današnjega časa, ki lahko zamaje tla pod nogami vsem družinam, ko jih tako nehvaležno obišče.

Na spletni strani ministrstva za zdravje piše, da je demenca sindrom, ki ga povzroča možganska bolezen, navadno kronična ali progresivna, pri kateri gre za motnjo več višjih kognitivnih funkcij, vključno s spominom, mišljenjem, orientacijo, razumevanjem, računskimi zmožnostmi, učnimi sposobnostmi, govornim izražanjem in presojo. Zavest ni zamegljena. Opešanje kognitivne funkcije navadno spremlja ali včasih napoveduje zmanjšanje sposobnosti za obvladovanje čustev, družbenega vedenja ali motivacije. Ta sindrom se pojavlja pri Alzheimerjevi bolezni, pri drugih cerebrovaskularnih boleznih in stanjih, ki primarno ali sekundarno prizadejejo možgane.

Pri delu z ljudmi sem se naučila, da bolezen ne identificira osebe, na neki način je ne sme, in tega tudi ne smemo dopustiti. Dostojanstvo človeka moramo ohranjati vse življenje. Od takrat

ko naredi prve korake do takrat ko naredi zadnji korak. Dementna oseba torej ne obstaja. Obstaja pa oseba, ki ima stanje demence. Pogosto me ljudje vprašajo, kako prepoznati prve znake demence pri domačih ljudeh. Nihče od nas ne želi izgubiti ljubljene osebe ali je prizadeti s tem, da dobi neko določeno diagnozo. Pa vendar je prav, da če opazimo znake demence, čim prej tudi reagiramo. Obiščemo osebnega zdravnika, ki osebo napoti v nadaljnje obravnave in predpiše potrebno terapijo. Priporočljivo je, da ste takrat prisotni tudi domači, in če je možno, se tudi vi pogovorite z zdravnikom.

Ampak, kako vemo, da gre zares? Kdaj lahko resnično posumimo, da se pri vas ali ljubljeni osebi pojavlja demenca? Zgodi se, da smo kdaj preprosto preveč obremenjeni in pozabljamo, oziroma so svečke na torti že presegle sedem desetletij, in je povsem razumljivo, da se česa ne spo-

mnimo. Najprej se pojavi izguba kratkoročnega spomina (ljudje, ki imajo stanje demence, se pogosto zelo dobro spominjajo otroštva), nato se pojavijo težave pri izvajanju znanih nalog (gospodinja, ki vse življenje kuha govejo župo, iznenada ne ve več, katere sestavine gredo v to domačo župo). Osebe imajo pogosto tudi težave pri sporazumevanju, na primer se ne spomnijo, kako se že reče mizi, stolu, ali ne morejo slediti našim povedim, če so predolge. Izgubljanje v času in prostoru je lahko zelo jasen znak. To lahko ponazorim z zgodbo: nekdo se zbudi ob treh zjutraj in začne kuhati kosilo, saj ne povezuje več teme z nočjo, in ne loči, kdaj je ura tri zjutraj in kdaj tri popoldne. Naslednji znak je okrnjena presoja. Dober primer za to se navadno pojavi v domovih za starejše, kjer začnejo sostanovalce ali zaposlene obtoževati, da so jim kaj ukradli. Osebe s stanjem demence imajo tudi vedno

večje težave pri sledenju informacijam, izgubljanju predmetov, vedenjske in razpoloženske spremembe, težave pri prostorskem in vidnem zaznavanju ... Ko pa bolezen še bolj napreduje, sledi umik od dela in družbe.

Demenca je bolezen. Oseba s stanjem demence lahko spremeni svoje vedenjske navade, kot posledica te bolezni. Ljudje, ki nikoli v življenju niso preklinjali, v tem obdobju preklinjajo kot stari mornarji. Gospodinje, ki so vse življenje skrbele za čist in urejen dom, lahko v tem času lulajo sredi dnevne sobe. Mož, ki je ves čas ljubil svojo ženo in bil nežen do nje, lahko postane zelo nasilen. Žena, ki je na moževi kmetiji živela 50 let, se odloči, da želi nazaj domov, v svojo rodno hišo.

Po Naomi Feil obstajajo štiri stopnje oziroma stadiji demence. Stadij I pomeni pomanjkljivo oziroma nesrečno orientacijo. Govor je razumljiv, osebe skrivajo in tajijo izgubo vida, sluha in gibljivosti. Obupano se oklepajo stvarnosti in sedanjosti, vendar skrivajo in tajijo občutke veselja, strahu, zavračanja in osamljenosti. Vse njihove stvari morajo biti vedno na istem mestu, upirajo se spremembam. Ne želijo se družiti z ljudmi s stanjem demence, pogosto zavračajo stik z očmi ... Stadij II pomeni časovno dezorientacijo. Ti bolniki pogosto izgubljajo občutek za čas, zamenjujejo osebe iz preteklosti in sedanjosti, velikokrat so sprti z okolico. Pogosto imajo občutek, da so njihovi starši še vedno živi in da so njihovi otroci še majhni, želijo se vračati v kraj svojega otroštva, želijo domov. Občasno ne prepoznajo zadnjega bivališča, saj se

kratkoročni spomin počasi izgublja, ohranja pa se dolgoročni spomin. Za stadij III so značilni ponavljajoči se gibi, kot so hoja, zibanje in brisanje. Nenehno brundajo, tolčejo, jokajo, pojejo, kličejo. Redko prepoznajo ljudi, ki so jim bili znani (družina, sosede, negovalci ...). Občasno lahko odreagirajo na osebe iz preteklosti, prav tako na stvari. Velikokrat izgubijo občutek »jaza«. Stadij IV pa je stadij vegetiranja. Takrat svojcev ne prepoznajo več, ne izkazujejo čustev in občutkov, kot so jih nekoč. Pogosto imajo oči zaprte in ne komunicirajo. Zaznavanje njihovega lastnega telesa ni več opazno, posledično so tudi inkontinentni.

Življenje v domačem okolju z osebo, ki jo imamo radi in ki ima diagnozo demence, je lahko zelo težko. Zahteva neizmerno veliko spoštljivosti, prilagajanja, strpnosti, razumevanja in ljubezni. Vsak dan ni naš idealen dan, zato se tudi z izzivi spoprijemamo vsak dan drugače. Zelo pomembno pa je, če ste trenutno v tej vlogi, da se zavedate svojega izjemnega dela in da pazite, da kot posledica stresa ne postanete tudi vi naši pacienti. Ne glede na stopnjo demence in ljubezni, ki jo čutite do te osebe, je zahtevana ničelna toleranca do nasilja. Tukaj mora biti meja zelo jasna.

Z vami, ki ste trenutno v vlogi neformalnih oskrbovalcev, delim še nekaj nasvetov. Poiščite pomoč pri sogovornikih, ki doživljajo podobno kot vi. Vzemite si čas in poskrbite za svoje zdravje, saj lahko le tako poskrbite tudi za zdravje ljubljenih oseb. Sprejmite pomoč, če vam jo ponudijo sorodniki, prijatelji ali strokovnjaki. Naučite se učinkovito sporazumevati s

strokovnjaki (preden greste do zdravnika, si napišite, kaj se dogaja doma, kaj ste opazili pri osebi ali mogoče pri sebi). Vodite dokumentacijo vseh izvidov in obiskov na enem mestu ter jih vedno predložite, ko se pogovarjate z zdravstvenimi strokovnjaki. Svetujem vam tudi, da ste odprti glede možnosti uporabe nove tehnologije (telefoni, tablice, pametne ure ...). Bodite pozorni, da se pri vas ne razvijejo znaki depresije oziroma pazite na svoje duševno zdravje. Če opazite kakšno spremembo, ne oklevajte.

V Zdravstvenem domu (ZD) Ravne na Koroškem imamo izvrsten Center za duševno zdravje. Skrb za osebo s stanjem demence je zelo zahtevno opravilo, vzemite si dovolj počitka zase. Poskrbite tudi za vse pravno-formalne zapise. Če slutite, da bo oseba slej ko prej potrebovala premestitev v dom starejših, se o tem čim prej pogovorite z njo, dokler je to še lahko njena odločitev in ne vaša. V ZD Ravne na Koroškem je tukaj za vas tudi Zdravstvenovzgojni center, kjer se lahko pogovorite s psihologom, fizioterapevtom in diplomirano medicinsko sestro ter obiščete delavnice obvladovanja stresa, medsebojnih odnosov, tehnik sproščanja in podobno. Dobrodošli, da nas kontaktirate na tel. (02) 87 05 272 ali (02) 87 05 214. Prav tako se lahko obrnete na društvo Spomincica (Slovensko združenje za pomoč pri demenci), za vas so dosegljivi vsak delovnik med 9. in 15. uro na tel. 059 305 555 ali na svetovanje@spomincica.si.

Za odbojkarji Fužinarja še ena izjemna sezona

Besedilo: Mitja Jež | Foto: arhiv OK Fužinar

Za ekipami Fužinarja je še ena zelo uspešna sezona, na katero smo lahko izjemno ponosni. Potem ko so naše ekipe v letu 2023 osvojile kar tri naslove državnih prvakov v kategorijah male odbojke, starejših dečkov in kadetov, je bilo tudi leto 2024 izjemno uspešno.

Članska ekipa, ki nastopa v 1A Sportklub odbojkarški ligi, je osvojila zelo dobro 6. mesto. V tekoči sezoni nastopa z mladimi upi lastne odbojcarske šole, za katere se nadajamo, da bodo v prihodnjih letih prenesli izjemne uspehe, dosežene v mlajših kategorijah, tudi v člansko ekipo. Ob podpori sponzorjev in lokalne skupnosti ter z načrtnim delom si želimo v naslednjih treh letih vidnejši uspeh ustvariti tudi v članski konkurenci.

Poleg odlične sezone članov so presežke ponovno ustvarjali mladi upi ravske odbojke. Mladinci Fužinarja so po letu 2019 ponovno postali državni mladinski prvaki, za nameček so pripravili še senzacijo v pokalnem tekmovanju, saj so osvojili visoko 5. mesto. Kadeti so še drugič zapored postali državni prvaki in ponovili uspeh iz lanskega leta. Starejši dečki so po dveh zaporednih naslovih

tokrat osvojili 4. mesto v Sloveniji. Vse omenjene ekipe bodo tudi v aktualni sezoni ciljale na sam vrh.

K vsem klubskim uspehom lahko dodamo še uspehe naših igralcev ob zastopanju matičnih šol, saj so učenci OŠ Prežihovega Voranca postali šolski državni prvaki v odbojki na mivki in tudi dvoranski državni prvaki, dijaki Gimnazije Ravne na Koroškem pa so postali državni podprvaki v odbojki na mivki in dvoranski državni prvaki.

Za vse omenjene uspehe vsem akterjem še enkrat čestitamo, velika zahvala vsem podpornikom kluba, staršem, vsem sponzorjem in donatorjem, prostovoljcem ter vsem drugim, ki na kakršen koli način pomagata pri dejavnostih kluba. V klubu se že veselimo prihodnjih sezon in upamo, da bomo lahko še naprej s skupnimi močmi ustvarjali presežke!

Izvrstni dosežki igralcev namiznega tenisa tudi v letu 2024

Besedilo: Nika Pandev | Foto: arhiv Namiznoteniškega kluba Fužinar Interdiskont

Igralci namiznoteniškega kluba Fužinar Interdiskont so tudi v letu 2024 nanizali izvrstne dosežke.

V začetku leta sta se ženska in moška ekipa borili na ekipnem mladinskem državnem prvenstvu (DP), ženske so osvojile 2. mesto, moški pa 4. Darko Jamšek je osvojil dva naslova državnega prvaka na DP za veterane, v kategoriji posamezno od 50 do 60 let in v kategoriji moških dvojic. Uspešni so bili tudi igralci mlajših selekcij, na DP za kadete je Neža Horvat osvojila državni naslov v ženskih dvojicah. Na DP za mladince je Polona Horvat v kategoriji ženskih in mešanih dvojic osvojila državni naslov. Aljaž Godec in Žiga Kristjan Žigon sta na DP za člane do 21 let osvojila naslov državnih prvakov v dvojicah, nato je Aljaž dosegel še posamezni naslov državnega prvaka.

Ekipa so bile ponovno zelo uspešne v ligaških tekmovanjih. Ženske so v postavi Nuša Kadiš, Lea Kadiš, Polona Horvat, Nika Pandev in Urša Večko pod vodstvom Jureta Dretnika dosegle 2. mesto, druga moška ekipa v postavi

Blaž Pandev, Miha Homan, Jošt Jevšnikar in Miha Jamšek je v tretji moški ligi osvojila naslov državnih prvakov. Vodja ekipe Miha Jamšek je bil najboljši igralec lige.

Aljaž Godec, nekdanji igralec Fužinarja, ki zdaj igra v nemški ligi, je letos debitiral na olimpijskih igrah v Parizu. Z rezultati na DP U/21 se je dokazal kot najperspektivnejši mladi igralec in se s tem uvrstil v ekipo, ki je nato v Parizu pokazala izvrstno igro in veliko borbenosti.

Tako kot smo uspešni v mlajših selekcijah, smo uspešni tudi v veteranskih. Letos sta barve Fužinarja na svetovnem veteranskem prvenstvu zastopala Božo Šetina in Ernest Ruter. Živorad Marković se je udeležil svetovnega prvenstva za bolnike s parkinsonovo boleznijo: v posamezni konkurenci se je uvrstil v glavni žreb, v dvojicah je v tolažilni skupini dosegel 3.–4. mesto.

Številne kolajne in naslovi za člane Kolesarskega kluba Ravne na Koroškem

Besedilo: Matej Kodrin | Foto: arhiv Kolesarskega kluba Ravne na Koroškem

Za kolesarji Kolesarskega kluba Ravne na Koroškem je nadvse uspešna sezona v vseh disciplinah in kategorijah. Tekmovalci so nastopali na tekmah pokala Slovenije v gorskokolesarskem krosu SloXcup, pokala Slovenije v enduru SloEnduro, pokala Slovenije v spustu 20chocolate Downhill Cup, na državnih prvenstvih v krosu, enduru in kratkem krosu ter na izbranih drugih prireditvah doma in v tujini. Nežka Libnik, Tian Pečnik in Kai Sirovina Dvornik so postali državni prvaki, Klemen Mlinar ter Lucija Mlinar pa sta osvojila bronasto kolajno na državnih prvenstvih. Bili smo tudi del slovenske reprezentančne odprave na prvo svetovno prvenstvo v enduru.

V disciplini olimpijski kros so tekmovali štirje člani. V kategoriji U15 je Klemen Mlinar v pokalni razvrstitvi slovenskega pokala SloXcup osvojil 5. mesto, kar je dosegel z rednimi uvrstitvami na oder za zmagovalce, na državnem prvenstvu v kratkem krosu je osvojil bronasto medaljo. Za konec sezone se je preizkusil tudi na drugem kolesu in v drugi disciplini: na dirki SloEnduro je v močni konkurenci osvojil 12. mesto. Kai Sirovina Dvornik je v skupnem seštevku osvojil 6. mesto, uspeh kariere je dosegel z osvojitvijo naslova državnega prvaka v disciplini kratki kros. Oba tekmovalca sta bila povabljeni tudi na tako imenovani trening kamp za nadobudne kolesarje, ki ga organizira Kolesarska zveza Slovenije. Vid Okrogelnik je v kategoriji U19 osvojil končno 6. mesto, na mednarodnih dirkah je uspešno nabiral tudi točke UCI. Tina Vrhovnik je dirkala le v prvem delu sezone, vendar je vseeno zbrala dovolj točk za skupno 5. mesto v pokalni razvrstitvi.

Velik poudarek v klubu je bil namenjen številnim mladim tekmovalcem v enduru, teh se je nabralo kar dvanajst! V kategoriji U15 je Jakob Pristovnik odlično stopnjeval formo iz dirke v dirko, dosegel prvo zmago na domači tekmi v Mežici ter na koncu zasedel 3. mesto v pokalni razvrstitvi. V tej kategoriji so nastopali še Rok Glešičič, ki je končal sezono na 18. mestu, Tai Bizjak, ki je končal na 22. mestu, in Max Titovšek, na 34. mestu. V kategoriji fantov U17 je Nik Potočan osvojil 15. mesto v končni razvrstitvi pokala, Jernej Jamnik 33. mesto ter Marcel Adam 39. mesto.

Nežka Libnik je zadnje leto nastopala v kategoriji U17 in zmagala na

vseh dirkah, postala državna prvakinja ter zmagovalka v seštevku pokala SloEnduro. Najboljši časi na izbranih etapah so ji prinesli tudi skupno zmago v razvrstitvi posebnega točkovanja Shimano Superstage. Na zadnji dirki v Grožnjanu je nastopila v kategoriji višje – v njej se bo pomerila prihodnje leto – ter postala absolutna zmagovalka med ženskami.

Tian Pečnik je sezono med starejšimi mladinci U19 zaključil na 3. mestu, osvojil zlato kolajno ter naslov državnega prvaka, zmagal je tudi na domači dirki v Mežici. Z dobrimi nastopi si je zagotovil mesto v slovenski reprezentanci in septembra odpotoval v Canazei na prvo svetovno prvenstvo v enduru. Vodenje odprave je prevzel naš trener Blaž Högl. Tian je prvo izkušnjo z velikih dirk končal na 104. mestu, tretji med Slovenci. Če bi na dirki bila mladinska kategorija, bi se Tian uvrstil na 10. mesto. V kategoriji žensk je nasto-

pila Lucija Mlinar, ki je osvojila bronasto medaljo na državnem prvenstvu, nanizala redne uvrstitve na oder za zmagovalke ter na koncu osvojila 4. mesto v skupni razvrstitvi.

V zimskem obdobju smo imeli redne treninge v telovadnici, kondicijo pa krepili s teki in pohodi. Otrokom smo omogočili tečaj teka na smučeh ter voden raztezanje s športno jogo. Izvedli smo delavnico o nastavitvi koles. Med letom smo redno izvajali tako imenovane trening dneve z vadečimi na različnih lokacijah po Sloveniji ter jim na ta način omogočili še spoznavanje novih krajev in prog. V začetku leta smo kolesarji na prireditvi Slovenska olimpijska bakla na Ravne pripeljali baklo. Nadaljevali smo sodelovanje z ZKŠTM pri zgodbi Bike Parka Poseka, aktivni smo bili na kolesarskih delavnicah med počitnicami. Že sedmo leto zapored smo sodelovali pri organizaciji Kolesarskega kampa Vida Peršaka.

Gimnastičarji ŠD Partizan Ravne od vztrajnosti do državnih prvakov

Besedilo: Jasmina Boromisa Jurčič | Foto: arhiv ŠD Partizan Ravne

V Športnem društvu (ŠD) Partizan Ravne smo veseli, da otroci za svoj hobi še vedno izberejo gimnastiko. Še bolj pa nas veseli, da pri nas uživajo in sklepajo nova prijateljstva. Z odlično ekipo trenerjev ob danih pogojih vadečim omogočamo kakovostne treninge, ti so tudi letos obrodili bogate sadove.

Med najpomembnejšimi so uspehi na državnem prvenstvu (DP) v skokih z male prožne ponjave (MPP): cicibanka Neža Šuler je osvojila 3. mesto, mlajše deklice ekipno 3. mesto, starejše deklice in mladinke pa ekipno naslov državnih prvakinj. V posameznih kategorijah je v kategoriji starejših deklic Lia Štruc osvojila naslov državne prvakinja, Mojca Valentar je postala državna podprvakinja, naslov državne prvakinja v kategoriji mladink je osvojila Vita Čeh, Neža Štern pa 4. mesto. V skupnem seštevku za Pokal Slovenije so se po razvrstitvi treh tekem v skokih z MPP uvrstile: v kategoriji mlajših deklic Nika Hribernik na 2. in Rubi Čapelnik na 5. mesto, v kategoriji starejših deklic Mojca Valentar na 1., Lia Štruc na 2., Živa Kogelnik na 3. in Iza Sentič na 10. mesto, v kategoriji mladink in članic Neža Štern na 5. in Vita Čeh na 7. mesto. Sodelovali smo tudi na DP v teamgymu (TG): Stela Pušnik, Nika Hribernik in Rubi Čapelnik so osvojile naslov državnih prvakinj v otroški trojki TG2, Cataleya Kragelnik, Frida Lamprecht in

Sara Potočnik pa so v otroški trojki TG2 osvojile 2. mesto. Na prireditvi Športnik leta 2023 je priznanje za mlado perspektivno športnico v letu 2023 prejela tudi naša članica društva Anna Taks.

Tekmovalci Špela Trost, Enej Jurčič, Anna Taks, Vita Smolak, Milena Vranjek, Inja Čeh, Iza Kosem Kovačič, Skye Lukman, Nika Štosir, Sara Potočnik, Mia Pongrac, Zala Šteharinik in Nika Zagernik so letos posamično in ekipno na tekmovanjih dosegli vrhunske rezultate, saj so se na vsaki tekmi uvrstili na odlična mesta.

Gimnastika našim vadečim ne prinaša le športnih uspehov, ampak tudi oblikuje njihovo osebnost. Na treningih se učijo vztrajnosti, medsebojnega sodelovanja in spoštovanja ter premagovanja ovir, cenjenja truda in uživanja v vsakem koraku napredka. Prav takšen recept – dobra motivacija, nekaj talenta in trdo delo – je tudi ključ do uspeha našega kluba.

Zaključek športne kariere za Gregorja Vezonika

Besedilo: Danica Hudrap | Foto: osebni arhiv Gregorja Vezonika

Vrhunski slovenski športni plezalec z Raven na Koroškem je v začetku oktobra v Seulu zaključil bogato športno kariero, ki je trajala dve desetletji.

Po bronu na svetovnem prvenstvu v Innsbrucku

Prejel je več priznanj Planinske zveze Slovenije in Bloudkovo plaketo, ker je bila njegova tekmovalna pot polna dosežkov – leta 2018 je zmagal na tekmi svetovnega pokala v Münchnu in dvakrat stal na zmagovalnem odru (Moskva in Taian). Istega leta je v Innsbrucku na svetovnem prvenstvu osvojil bron, kar je bil vrhunec njegove kariere. Čeprav se mu zadnje tri sezone ni uspelo povzpeti na stopničke, je na zadnji tekmi v Seulu, na balvanski preizkušnji svetovne serije, dosegel čustven vrh, ko je uspešno preplezal zadnji balvanski problem.

Ob zaključku kariere se je težko zadržal – solze so se pojavile ne samo pri njem, temveč tudi pri trenerju Romanu Krajniku in olimpijski prvakini Janji Garnbret, s katero je treniral. Oba sta ga v Južni Koreji pospremila na njegovo zadnje tekmo, čeprav Janja tokrat ni tekmovala. Na družbenih omrežjih je Gregor delil čustven zapis, v katerem je skromno priznal, da ni »legenda« ali »generacijski talent«, ki bi preoblikoval šport, a poudaril, da je plezanje globoko oblikovalo njegovo življenje. Njegova objava je požela ogromno odzivov aktivnih in nekdanih plezalcev, trenerjev ter ljubiteljev športa. Poudarili so, da je Gregor z delom in osebnostjo pustil močan pečat.

Vezonik ni bil le tekmovalni plezalec, temveč tudi vrhunski plezalec v naravi – med njegovimi dosežki so vzponi v izjemno zahtevnih športnoplezalnih smereh do ocene 9a ter večraztežajne smeri. Mnogi mladi plezalci ga vidijo kot mentorja in vzornika, ki je z vztrajnostjo, predanostjo in

spoštovanjem do drugih pustil nepozaben vtis v slovenski in svetovni plezalski skupnosti.

Gregor Vezonik, ki je poleg vrhunske športne kariere zaključil tudi študij na Fakulteti za šport in postal diplomirani kineziolog, bo ob koncu tekmovalne poti ohranil globoko povezanost s plezanjem. Njegova strast do tega športa ga bo vodila v novo poglavje, v katerem bo znanje, izkušnje in strast delil kot postavljevalec smeri na najvišji tekmovalni ravni. A to ni vse – kot podjetnik in oblikovalec plezalnih oprimkov Veziholds ter mentor in navdih številnim mladim bo poskrbel, da bo plezalna skupnost še naprej rasla. S predanim delom in nenehno željo po preseganju mej bo Vezonik postal figura, ki bo še vrsto let krojila prihodnost slovenskega in svetovnega plezanja ter navdihovala nove generacije, da se vzpenjo proti lastnim vrhovom.

Njegovi kolegi in mladi plezalci ga vidijo kot navdih, saj z njimi deli izkušnje, jih motivira in spodbuja k preseganju lastnih meja. Poleg tekmovalnih uspehov je Gregor znan po svoji skromnosti in zavezanosti skupnosti – opisujejo ga kot človeka, ki vnaša pozitivno energijo in spodbuja vrednote, trajnejše od športnih dosežkov. Čeprav se je poslovil od tekmovalni, bo še naprej prisoten v svetu plezanja. Tudi v zasebnem življenju ima novo vlogo očeta, saj sta z ženo Nušo dobila prvega otroka.

Odnesel me je snežni plaz

Besedilo in fotografije: Matjaž Šerkezi

Odnesel me je snežni plaz. Večkrat. Imel sem srečo. Lahko bi rekel, da večjo kot pamet. Nekateri je žal niso imeli.

Z angleškim prijateljem Stevom Longom, predsednikom tehnične komisije Mednarodne gorniške zveze – UIAA (lahko se pohvalim, da sem podpredsednik te iste komisije), ki se ukvarja z minimalnimi standardi gorniške opreme, planinsko vzgojo in usposabljanji ter s podobnim, Američanom Ronom in Madžarom Gergő smo stali sredi z makijo porasle krajine Cipra, iz katere so se dvigali posamezni skalni osamelci.

»Ti, Steve, zakaj imaš pa tukaj čela do na glavi?« je zanimalo Rona.

»Veš, ker sem v mladih letih izkoristil že vseh devet življenj,« je sledil odgovor.

Gergő se je vprašal: »A jih nima mo sedem?«

»No, potem pa sem skuril že dve preveč. Ja, zato jo imam na glavi tudi tukaj,« se je nasmehnil Steve.

Bil sem še alpinistični pripravnik ali celo tečajnik. Od tega je že dolgo. Osmi razred osnovne šole, takrat še ni bilo devetletke. Vsak petek, celo zimo, sem v šolo hodil otovorjen z nahrbtnikom in komaj čakal, da minejo ure. Z avtobusom do Črne na Koroškem in

potem peš do Grohata pod Raduho. Tri, štiri, včasih tudi pet ur hoje. Odvisno od količine snega in razmer. To so bile še prave zime in takrat nihče ni delal drame za -15°C in manj. Ravno pred nekaj dnevi sem bil pozoren na to ob opozorilih posameznih spletnih portalov, da se je treba obleči, ker prihaja hud mraz, -4°C . Upam, da ne bom doživel dneva, ko bo po mestih kovinski glas virtualne Alexe opozarjal: »Ljudje, oblecite se; ljudje, oblecite se; ljudje, oblecite se ... Danes je mraz.«

Utujen, moker in srečen kot majhen kuža sem odprl vrata alpinistične sobe v koči. Po navadi je bila ledena, a tako domača. Nekaj koščkov smrekove smole in polen, ki so jih minuto pozneje lizali rdeči plameni, jo je hitro naredilo toplo in prijetno. Čaj iz smrekovih vršičkov, skrbno nabranih v poznih pomladnih dneh, in živo rdeč sok jerebice, ki ga je Mihova mama vsako leto pripravila za nas alpiniste, sta hitro povrnila moči in nasitila osamljeno dušo s spomini.

Že kakšno uro sem ril sneg do prsi proti Lanežu in se izogibal občasnim plazičem. Počasi je svet postal precej

strm, posamezni macesni, ki so mi nudili zavetje, pa so se poslovili in me izročili surovi skali. Rdeča lavinska vrstica mi je kot dolga kača sledila in se vila po moji gazi. Tisti pok. Pok, ob katerem zaledeni kri. Gmota udara v telo. Črno-beli svet. Prhek sneg skozi nos potisne v usta in naprej v grlo. Hlastam za zrakom, ki ga ni. Sekunde postanejo minute, kot film v počasnem posnetku. Z rokami grabim svojo dušo. Beži iz telesa. Tlačim jo nazaj. Vse je mirno. Popolna tišina. Diham. Čutim bolečino na rebrih, ko me deblo macesna neusmiljeno potegne iz bele smrti v varno zavetje. Od sedem sem odštel ena. Popravil nahrbtnik, se očistil snega in nadaljeval. Ne dol, gor ...

Prav veliko ni več za odšteti. Če pa, gre že krepko v minus. Danes zbiram pike. Kot tiste za cenejšo Sparovo posodo. Izkušnje delim s svetom, da drugi ne bi počeli neumnosti, kot sem jih sam. Da bo njihov odhod v gore varnejši in pametnejši, odgovornejši. Moj v mladih časih ni bil. Imel sem srečo. Lahko bi rekel, da večjo kot pamet. Nekateri je žal niso imeli.

PRIPOROČILA ZA VARNEJŠI OBISK ZASNEŽENIH GORA

Gorski svet je prelep, omogoča nam številne aktivnosti in nas napolnjuje z energijo. Ob napačnem lotevanju, ob napačnih motivih ter ob lahkomiselnosti ali celo malomarnosti je naše početje tam zgoraj lahko tudi nevarno.

Zato se pozimi v gore nikoli ne odpravljajte sami. Predvsem pa nikoli ne pozabite upoštevati teh deset pravil za varnejše obiskovanje zasneženih vrhov:

- V gore se podajajte primerno opremljeni, opremo se naučite uporabljati.
- Že doma in tudi pred turo na izhodišču preverite delovanje plazovne žolne, zamenjajte baterije in jo uporabljajte dosledno.
- Pred začetkom sezone vadite hojo z derezami, pravilno uporabo cepina in zaustavljanje s cepinom na pobočju z varnim iztekom.
- Izbirajte poti, primerne svojim psihofizičnim sposobnostim, na turi se prilagodite najšibkejšemu udeležencu.
- Pri načrtovanju ture upoštevajte kratek dan. Na izlet, turo ali pohod se odpravite dovolj zgodaj.
- Preverite odprtost planinskih koč (večina visokogorskih in sredogorskih koč je zaprtih).
- Že več dni pred turo spremljajte vremenske razmere in napoved za območje, kamor se odpravljate.
- Upoštevajte podatke o snežnih razmerah – o višini in stanju snežne odeje ter o stopnji nevarnosti proženja snežnih plazov.
- Po obilnem sneženju ali otoplitvah še vsaj tri dni ne zahajajte v gore zaradi povečane nevarnosti proženja snežnih plazov.
- O svojih poteh in načrtih obvestite domače.

Če hoje v zasnežene gore niste vešč, vas pa njihova čarobnost očara, jih lahko obiščete s planinskim ali gorskim vodnikom. Tudi tukaj velja nasvet, da preverite njihovo usposobljenost. Lahko se udeležite plazovne delavnice, ki jo vsako leto organizirajo gorske reševalke in reševalci GRS Koroške.

Intervju z Robijem Jamnikom: Publika, vzdušje in staromodno koroško gostoljubje so zmagovita kombinacija

Besedilo: mag. Irena Oder | Foto: osebni arhiv Robija Jamnika

Robi Jamnik je prejemnik nagrade Občine Ravne na Koroškem za leto 2024. V obrazložitvi nagrade je zapisano, da jo je prejel »za življenjsko delo na področju programa jazza ter za ustvarjanje na kulturnem, izobraževalnem in glasbenem področju, ki pomeni trajen prispevek k razvoju občine ter je pomembno za delo in življenje v njej ter za njen ugled«.

Kako alpinist, strojnik in uspešen podjetnik zaide ne samo med redne poslušalce, ampak tudi med promotorje in organizatorje jazza na Ravnah?

V bistvu ima veliko zvezo z alpinizmom, saj je bil moj soplezalec Rok Kolar ljubitelj jazza. V njegovi katrci so bile vedno kasete jazza, in ta zvrst glasbe me spremlja že od srednje šole. Ko sem šel v Ljubljano, sem obiskal kakšen koncert, vendar takrat še nisem bil strasten obiskovalec koncertov. Tudi doma smo vedno poslušali dobro glasbo, si izmenjevali kasete. Potem je prišlo obdobje, ko je sin Vid začel igrati v glasbeni šoli. Po spletu okoliščin sem srečal Boška Petroviča in začel sodelovati z njim. Takrat sem bil že čisto v jazzu, hkrati tudi predsednik Alpinističnega kluba Ravne.

Med mano in drugimi člani kluba so bila kar velika razhajanja v viziji delovanja kluba. Želel sem, da bi v klubu delovali bolj profesionalno, a mi ni uspelo. Razšli smo se in po kratkem času »brezdelja« sem si rekel, da če mi pri jazzu uspe to, kar sem želel pri alpinizmu, bom tudi sebi dokazal, da sem imel prav, in bo to to. Priznam, da sem zelo zmotno mislil, da če bodo prišli glasbeniki na Ravne, mi ne bo treba voziti sina drugam. To razmerje se je hitro obrnilo, in sem imel veliko več dela z jazzom kot s sinom, ne nazadnje je zelo hitro odšel v tujino.

Tako se je začelo, čeprav smo s Francem (Kokalom, op. p.) in prijatelji vse pogosteje govorili, kaj bi na Ravnah potrebovali, kaj na Ravnah pogrešamo ..., a ni nihče naredil prvega konkretnega koraka. Neko nedeljo

sem rekel: »Samo govorimo, naredimo že kaj!« Poznal sem Janka Pešla iz Komplexa, pridružili so se še Franc Kokal, Darino Vinkl in Riko Plevnik. Že marca 2007, ko se je odprl prenovljeni Komplex, smo v njem organizirali prvi koncert. Naš proračun za prvo leto je bil 800 evrov. Hvaležen sem vsem glasbenikom, ki so praktično »za bencin« prišli igrati na Ravne. Res je tudi, da smo vse te glasbenike pozneje še povabili na Ravne in jih pošteno plačali, saj smo tudi na pobudo mnogih poslušalcev začeli pobirati vstopnino in tudi zaradi tega povečali »jazzovski proračun«. Poslušalci so želeli, da se tovrstni koncerti obdržijo. Najbolj glasen je bil Damijan Berložnik. Ekipi se je takrat pridružil še Lojz Črešnik, saj je bil njegov sin bobnar.

Leta 2010 ste ustanovili Kulturno društvo Drugi zvoki. Ali so se cilji, ki ste si jih takrat postavili, tudi izpolnili, upoštevajoč vso to »ravensko jazz sceno« danes?

»Takrat smo si predstavljali kotalke, zdaj imamo fičota,« če se izrazim slikovito. Nismo imeli zelo konkretnih ciljev, bolj smo delovali po načelu »Go with the flow« / »Prepuusti se toku«. Največjo zaslugo za ves ta razvoj ima Samo Kolar. Z mojim sinom je že veliko pred našimi začetki vadil vsako nedeljo; njegova šola je unikatna, ne samo v Sloveniji, tudi veliko širše. Vsi njegovi učenci so brez težav solisti, kar je zelo velika redkost na vsem svetu. To sem opazil pozneje, ko sem spoznal kar veliko poletnih šol jazza. Samov način dela z mladimi je prav poseben, veliko šteje tudi to, da z nji-

mi dela vse leto. Veliko zaslug ima tudi sedanjí ravnatelj Glasbene šole Ravne, mag. Aleksander Kotnik, ki je vse od začetka ravnateljavanja Sama Kolarja imenoval za učitelja jazza.

Prav posebna dodana vrednost festivala jazza in nasploh vašega delovanja je prav gotovo izobraževanje mladih.

Ne poznam drugega festivala, ki bi skrbel za vzgojo lastnega kadra. Vzor mi je nogometna zveza, ki vztraja, da mora klub ob članski ekipi imeti tudi tekmovalce vseh starostnih skupin. Tako bi morali delovati vsi festivali. Morali bi imeti svojo šolo, svoje »bende«. Mi jih imamo kar nekaj. Vsako leto organiziramo nekaj koncertov lastne produkcije. Filip Dihpol je bil letos kar na nekaj koncertih in v ospredju. Vsi festivali se radi hvalijo, da lahko denimo pripeljejo najbolj znamenita imena jazza. Meni je najpomembneje, da se lahko pohvalimo, da smo izpeljali projekt, kot je Marko skače, v katerem je sodelovalo dvajset mladih in s katerimi je bila posneta zgoščenka s slovenskimi ljudskimi pesmimi.

V okviru Festivala slovenskega jazz-a smo letos imeli devet izobraževanj s 110 otroki. V Dravogradu je imel Matic Črešnik 90 udeležencev na tridnevni začetni šoli jazza. Zelo obiskane so bile tudi šole Sama Kolarja in Filipa Dihpola.

V »provinci« si pripeljal tudi Festival slovenskega jazz-a (FSJ).

FSJ je nadaljevanje prvega jazz festivala v Jugoslaviji, ki je bil na Bledu. Čez nekaj let je Jazzovsko društvo Ljubljana začelo organizirati svoj festival, ki so ga poimenovali Festival slovenskega jazz-a. Osem festivalov so pripravili v Ljubljani, potem so se zaradi starosti organizatorjev odločili, da prenehajo delovati. Na Ravnah smo bili že dve leti soorganizatorji tega festivala, ki ga v Ljubljani ni bilo. Domenili smo se, da prevzamemo to društvo, in letos smo obeležili 20. FSJ, osem festivalov je bilo v Ljubljani, dvanajst pa pri nas.

V začetku je bil festival samo na Ravnah, letošnji jubilejni festival pa smo razširili na Hrvaško. Z Avstrijo smo sodelovali že prej, ne nazadnje imajo v Šmihelu edini slovenski big band v tujini (New Times bigband). Drugo leto si želimo Festival razširiti na Slovaško, vedno iščemo nova sodelovanja, da bi tudi v tujini predstavili naše koroške glasbenike.

Jazz je raznolikost, sprejemanje drugih idej ... Pred osemnajstimi leti marsikdo ni imel veliko izkušenj s poslušanjem koncertov v živo. Po vaši zasluzi smo lahko v živo slišali to raznolikost ... Kakšne izkušnje imaš s publiko? Kakšni poslušalci smo?

Ne zato, ker je to naša publika, ampak, ker je to res. Naši poslušalci so najboljši poslušalci. Znajo komunicirati z nastopajočimi in s ploskanjem nagraditi

dober solo, kar tudi glasbenikom veliko pomeni. Publika sprejme tudi zelo »težek« koncert. Publika je radovedna. Opazil sem, da je bila korona poseben mejnik. Pred njo smo imeli starejšo publiko, po njej pa se je publika, po zaslugi Stanke (Blatnik, op. p.) tudi zaradi večje prisotnosti na družbenih omrežjih, spremenila. Skoraj tretjina je denimo Avstrijcev, Mariborčanov, Savinjanov ..., tretjina je stalna publika in tretjina poslušalcev je tistih, ki prihajajo občasno, enkrat letno.

Kako vam uspeva na Ravne pripeljati tako slovenska kot svetovna zveneca imena jazz-a, saj si predstavljam, da vaš proračun ne more pokriti vseh honorarjev? Ali torej nekateri glasbeniki še vedno igrajo »za bencin«? Ali pred izbiro glasbenikov njihove koncerte poslušate tudi v živo?

Ja, veliko koncertov obiščemo. Smo člani organizacije Europe Jazz Network, ki združuje več sto jazz organizatorjev predvsem iz Evrope. V Gentu nas je bilo letos približno 300, mi smo edini »prostovoljci«. K nam pridejo glasbeniki preko prijateljskih zvez, na primer bobnar Bernd Reiter je igral s sinom Vidom. Vedno ko je prišel na Ravne, je bilo zanj in za njegove glasbenike odlično poskrbljeno. Letos ima odlično zasedbo in s pomočjo Avstrijskega kulturnega foruma smo (7. novembra 2024) gostili vrhunsko zasedbo. Na Koroškem tuje zasedbe ne nastopajo ravno zaradi denarja, ampak zaradi vzdušja. Samo Šalamon je nekoč rekel: »Koliko sem do-

bil kje plačano, se ne spomnim več. Kje sem se lepo imel, pa vedno.« In Ravne imajo ta sloves. V Gentu sem srečal glasbenika, ki je osebni prijatelj norveškega kraja, in mi je povedal, da ve, da je bil pri nas Arild Andersen, eden najboljših evropskih basistov. Publika, vzdušje in staromodno koroško gostoljubje so zmagovita kombinacija.

Ravne so prav gotovo mesto športa, saj imamo veliko tovrstne infrastrukture. Kakšni pa so osnovni pogoji za gostovanja, denimo glasbenih skupin? Ali bo novi Kulturni center sledil minimalnim pogojem (kolikor pač poznaš načrte)?

Osnovne pogoje komaj dosegamo. Prizorišča, kjer ni pravega klavirja, so vsaj v tujini bolj izjema kot pravilo. Imamo star pianino, po prijateljskih vezeh ga vedno uglasimo pred koncertom. Drugi pogoji so na meji regularnega. Na srečo, jazzarji niso »komplikatorji«. Ko obiskujem druga tuja prizorišča, mi je kar malo nerodno.

Po navadi za opremo zmanjka denarja, upam, da bo tokrat drugače. Ne potrebujemo veliko. Restavriramo klavir, ki nam ga je podaril klarinetist Borut Bučar. Manko na infrastrukturi strani nadomestimo z gostoljubjem. Bob Moses je rekel: »Nikoli si nisem mislil, da bom igral v hribih sredi gozda.« Ugotovil sem, da je mislil Ravne. V Ameriki moraš v veliko mesto, da lahko igraš jazz. Tu pri nas pa ga lahko igraš pod krošnjjo.

Na Ravnah imamo grad, Formo vivo, štavharijo ... Ali zaznavaš kakšno povezovanje? Ali morda to našeto sploh ni združljivo?

Mi imamo marsikaj, vsak ima v svojem sefu zaklenjeno marsikaj. Ali na

Ravnah vemo, da je letos 60 let Forme vive? Ali smo to čutili? Mislim, da premalo. Dobro sodelujemo z Zavodom za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti ter tudi s Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika, zelo pogrešam pa sodelovanje z drugimi institucijami na področju kulture.

Najin intervju poteka v Grajski časopisni kavarni Eleonora. Ne bom pozabila, kako si me prav ti »povlekel« v klet, tam posnel čudovita prostora, ki sta bila takrat po obnovi hermetično zaprta. Opozoril si me na idealno prizorišče za kak komorni koncert. Ta prostor smo odprli, upam, da bo tam še kdaj kakšen koncert. Tu so še druga prizorišča ...

Tega se seveda spomnim, to je arhitekturna dediščina, ki jo kaže izkoristiti, ampak še nimamo zaodrja ... Obstojita zunanja prizorišča so vse preveč odvisna od vremena ... Še posebno Grajski park je fantastičen prostor. Po svetu znajo najti neko vrsto sožitja med starim in novim, kar nosi pečat kulturne in naravne dediščine. Pri nas pa to ne gre ali pa je tako zelo težko in traja ...

Kakšen odnos do kulture imajo odločevalci na Ravnah in kakšen odnos ima občinstvo?

Odločevalci na Ravnah kulturi namenijo kar zavidanja vredno vsoto. Kak pa je njihov osebni odnos, pa ... Marsikoga pogrešam na kulturnih prireditvah ... Ravensko prosveto ... Tiste, ki bi morali oziroma bi lahko mladino navdušili za kakšno kulturno dejavnost in doživetja. Pogrešam tudi vodilne ... Občanov pa je določen odstotek, ki hodijo na tovrstne prireditve.

Na koncu še čisto podjetniško vprašanje: Zakaj, če sploh, se spleča vlagati v kulturo?

Pri nas se evro, vložen v kulturo, še bolj oplemeniti kot kje drugje. Šestdeset odstotkov denarja dobimo izven občine, prav tako sponzorje, podpirajo nas ameriška, avstrijska, danska ambasada, Poljska ... Veliko denarja pripeljemo na Ravne. Sam pravim, da če en evro daš, dva evra dobiš. Da ponazorim: občinske dotacije društvu so 1.000 evrov. Od tega gre večina denarja banki, finančnemu servisu, združenju SAZAS ... A kljub vsemu ob tem letno dobimo dobre predstave, saj vse drugo naredimo prostovoljno. Nikjer ni takega donosa.

Na Ravnah so zadnja leta dobri abonmaji. Vsak najde kaj zase. Tudi množičnost je večja. Skozi morda kdaj lahkotnejše programe se publika izobražuje, postaja radovednejša. Tudi naši začetki so bili z jazz glasbo, ki je bila standard, danes si lahko privoščimo tudi improvizacijo, pa imamo kljub vsemu publiko. Ljudi ne smeš podcenjevati. Tudi pri nas je dobro sprejeta zahtevnejša vsebina.

Robi, najlepša hvala, da si si vzel čas za pogovor.

S hudomušnim nasmehom z vso resnostjo reče: »Ne pozabi napisati, da sprejemam občinsko nagrado kot nagrado vsej ekipi in ne samo meni osebno. Še posebej naj omenim Franca Kokala, brez katerega takega delovanja ne bi bilo. Sam ne bi mogel nič. Kako drugače bi lahko bilo, če bi se vsi zavedali, da s sodelovanjem lahko veliko naredimo.«

Temu zaključku lahko dodam le: »Moj poklon. Še na mnoga leta, ekipa.«

Ustvarjalci s srcem

Besedilo: Janja Čebulj | Foto: arhiv Ustvarjalcev s srcem

Ustvarjalci s srcem smo skupina občanov na Brdinjah, ki v Občini Ravne na Koroškem s prostovoljnim ustvarjanjem poskrbi za zanimive kreacije. Te stojijo ob glavni cesti, malo naprej od table Brdinje v smeri Kotelj. Naš pokrovitelj je Občina Ravne na Koroškem. Skupino sestavljamo koordinatorica Iris Topler, Milan Rebernik, Zlatka Schäffer, Miran Schäffer, Miran Čebulj, Veronika Čebulj in Janja Čebulj.

Ideje, ki se porodijo, oblikujemo v zanimivo celoto. Vsak iz skupine je pomemben člen pri nastajanju končnega izdelka. Iris in Milan sta še posebno pomembna, saj nam omogočata prostor za ustvarjanje.

Ustvarjamo kreacije, katerih vsebine so vezane na dogodke skozi vse leto, zato imajo vedno sporočilno vrednost. Zmeraj dodamo kulturni pridih z odlomki iz literarnih del in mislimi, ki jih v kaligrafski pisavi zapiše Zlatka Schäffer in Janja Čebulj.

V letu 2024 smo začeli ustvarjanje s februarjem, mesecem ljubezni in slovenskim kulturnim praznikom na Prešernov dan, nadaljevali pa z veliko nočjo in sporočilom tega časa. Sledila je majska dekoracija, ki je bila posvečena Prežihovemu Vorancu, njegovi črtici Solzice in materi ter vsem materam oziroma ženskam.

Jadrnica nas je zapeljala v vesele in razigrane počitnice. Sledil je pozdrav šolarjem za uspešen in vesel začetek šolskega leta. Ko je prišla jesen, smo postavili jesensko sobo na prostem z jesenskimi plodovi. V oktobru smo dodali roza pentlje, ovili drevo v roza in mimoidoče ozaveščali o boju proti raku na dojkah. Veseli december je pri nas praznično obarvan.

Na ta način skrbimo za promocijo naših Raven na Koroškem in naselja Brdinje. Osrečuje nas, da se ljudje veselijo z nami, nam povedo, zakaj jim je kreacija všeč, in izrečejo ali zapišejo pohvale našemu delu. Veseli smo, ker jim na tak način polepšamo dan.

Prijaznost je moja izbira

Besedilo in foto: Mirjam Senica

Svet, ki ga živimo, je dober in je slab, je svetel in je temen, je boleč in je radosten ... Ljudje ga okušamo na mnoge načine, izbiramo poti, se odločamo, preverjamo in se učimo. Včasih je težko. Včasih mislimo, da naše odločitve niso naše, in se jezimo. A vendar imamo moč. Silno moč. Vsak zase. Moč odločanja o tem, kar je čisto naše. Naše so misli, besede, sporočila in odločitve ... kaj in katere bomo izbirali in jih pošiljali v svet. Odgovorni smo do njih in s tem do sebe.

Trinajstega novembra je mednarodni dan prijaznosti. Več kot šestindvajset let in v več kot dvajsetih državah sveta se na ta dan še posebno govori o pomenu drobnih prijaznih dejanj, s katerimi razveselimo neznanca, polepšamo dan ljudem, ki jih imamo radi, ali naključno izrazimo pozornost človeku in naravi. V tujini so kot simbol prijaznosti na ta dan delili rumeno cvetje.

Na pobudo Društva Humanitarček in predvsem njegove ustanoviteljice Ninne Kozorog, humanitarke, borke za starejše in osamljene ljudi, se je Slovenija pridružila praznovanju leta 2015. Z umetniško slikarsko šolo Atilem so začeli barvati kamenčke. Najprej, da bi razvedrili bolne ljudi v bolnišnici. Humanitarček je takrat postal uradni ambasador dneva prijaznosti v Sloveniji. Barvanje kamenčkov in njihovo sporočilo sta se širila med ljudmi. Praznovanju tega dne se je iz leta v leto pridružilo več zavodov, organizacij in posameznikov. Barvanje kamenčkov na dan prijaznosti je v Sloveniji postalo gibanje. Barvajo

jih otroci, odrasli, barvamo jih vsi, ki nam je odgovornost sporočil, ki jih posredujemo v okolje, pomembna. Barvanje je meditacija, je droben občutek majhnih sreč in rojevanje dobrih misli. Skupaj smo jih letos pobarvali že 40.000.

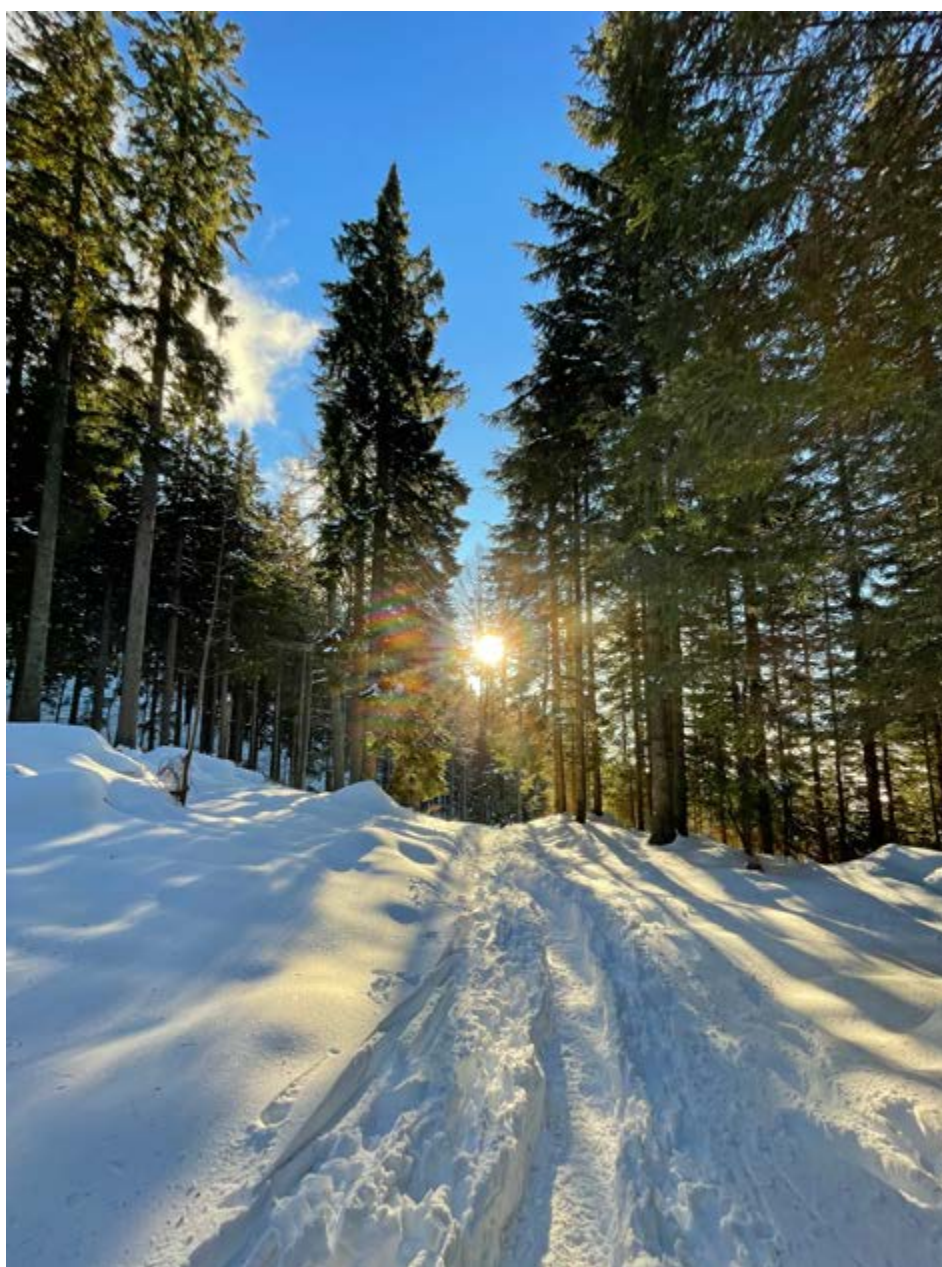
Priprave na 13. november so bile letos še posebno simbole. V Humanitarčku je zaživela ideja, da se na ta dan, z množico zlatih src, pobarvanih na kamenčke, poklonimo veliki humanitarki Aniti Ogulin. Povsod, v najmanjših vaseh, društvih, vrtcih, šolah, med upokojeanci, prijatelji ... se je barvalo srca in se jih polagalo na različna mesta po vsej Sloveniji. Misel je potovala med ljudmi in se poklanjala izjemnemu poslanstvu Anite, ki je postala simbol dobrodelnosti in človeške bližine. Če ste našli kamenček s sporočilom, je vaš. Je simbol povezanosti in simbol odločitve nekoga.

Ker prijaznost je vedno izbira, moja in tvoja. Zato, barvajmo kamenčke, za Anito, za prijaznost ali kar tako ... Barvajmo!

Fotografija na naslovnici: Zala Lesjak

Besedilo in foto: Zala Lesjak

Avtorica tokratne naslovnice je Zala Lesjak.

»Življenje. Barvito ali pa ne. Včasih je vse črno-belo, prevlada sivina. Nič zato. Barve se vedno vrnejo, če ne drugače, si jih sami pribarvamo nazaj.«

Beseda fotografija ima zame močen pomen. Je del našega vsakdana, pa se tega sploh ne zavedamo. Je nekaj le-

pega, nežnega, nekaj polnega kontrastov, svetlobe, senc ... Čar fotografij je, da ima vsaka fotografija svojo zgodbo in je vsaka zase edinstvena. Fotografitanje me osrečuje in mi omogoča širjenje obzorij.

Ko je tisti dan sonce pobožalo moj obraz

Besedilo in foto: Jana Komprej

Zame je bilo leto 2024 polno padcev in »udarcev«, ki so me držali pri tleh več mesecev. Nisem vedela, ali se bom lahko pobrala, vendar mi je ob podpori družine, predvsem mame, uspelo težave prebroditi. Ko sem si končno opomogla, sem med pospravljanjem našla fotoaparata. To je tisti, ki me na moji fotografski poti spremlja že veliko let. Po več mesecih sem brezskrbno šla na fotografski sprehod po naših prelepih Ravnah. Oblile so me solze sreče.

Ko je tisti dan sonce pobožalo moj obraz, sem začutila toplino v srcu. Vsakič ko se ozrem proti njemu, se spomnim nanj. Na svojega najboljšega prijatelja, največjega podpornika v življenju, ki ga ni več ob meni. Verjamem pa, da mu je zdaj lepše tam na drugi strani mavrice, od koder me gleda in čuva. Lahko bi rekla, da moje fotografije, ki so nastale v tem letu, pomenijo neko upanje in nov začetek, ne samo zame, ampak tudi za tiste, ki preživljajo težke čase. Čeprav se zdi situacija brezizhodna, se na koncu vedno vse uredi in vsak najde svojo pot naprej. Nekoč sem zasledila misel: »Dear stranger, in case no one told you, you're beautiful and you matter. Hard times will pass, I promise.« / »Dragi tujec, če ti ni povedal še nihče, čudovit si in pomemben. Težki časi pa bodo minili, obljubim.«

Moniki Plestenjak v slovo

Besedilo in foto: Ivana Prislan

Februarja letos je v 88. letu odšla v svetlobo Monika Plestenjak, moja draga prijateljica, spoštovana krajanka, organistka, zborovodkinja in občinska nagrajenka, prejemnica plakete za 50-letno glasbeno ustvarjalnost.

Vodila je številne pevske zборе in njihovo ustvarjanje dopolnjevala z orgelsko glasbo. Pomemben je njen prispevek k ohranitvi koroške narodne pesmi, saj je za različne pevske skupine priredila približno 50 pesmi. V njeni priredbi je tudi znana pesem Mitje Šipka z naslovom Uršlja gora.

Monika ni bila Korošica. Rodila se je v Dobju pri Planini, v bližini Lisce in Bohorja. V svet glasbe jo je že v najstniških letih popeljal njen oče, organist in zborovodja. Orglanja jo je učil dr. France Kimovec, duhovnik, skladatelj in predvojni predavatelj na orglarski šoli v Ljubljani.

Na Koroško je prišla 20-letnica, z enim kovčkom, ko so na Prevaljah v farni cerkvi iskali organistko. Pozneje so se na Koroško preselili tudi njen brat in starši. Z bratom sta se zaposlila v Železarni Ravne.

Skrbela je za bolne starše, ki so imeli hude zdravstvene težave zaradi štiriletnega izgnanstva družine s tremi otroki v različnih delovnih taboriščih po Nemčiji med 2. svetovno vojno. Njena komaj 17-letna sestra je zaradi posledic vojne umrla.

Potem ko so ji umrli starši in se je končala njena nesrečna zakonska zveza, je bila glasba njen smisel življenja in tolažba za ranjeno dušo. S številnimi zbori je sodelovala na različnih pevskih revijah po vsej Sloveniji. Za potrebe dela in na glasbenem področju se je dodatno izobraževala.

V tem času je posvojila deklico Leonido, ki je v enem mesecu izgubila mamo, dedka, dom in družino. Bila ji je dobra in skrbna mama ter pozneje ljubeča babica vnuku Luki. Zadnjih 20 let je živela v Kotljah in vodila pevski zbor Solzice vse od ustanovitve dalje, dokler so ji dopuščale moči.

»Tu v tej lepi, sončni, zeleni dolini, polni prijaznih ljudi, je moja predzadnja postaja. K počitku se bom vrnila na Prevalje, na grič k sveti Barbari.« To so poslednje besede Monike Plestenjak iz življenjepisa, ki mi ga je poklonila ob svojem zadnjem obisku pri meni doma. Tudi fotografijo Monike sem posnela ob tej priložnosti in jo delim z vami, spoštovani bralci in bralke Ravenskih razgledov.

Draga Monika, hvala za prijateljstvo in zaupanje in hvala za bogato sled, ki si jo pustila v srcih ljudi, ki so s tabo ustvarjali glasbeno podobo naše doline.

Iz Vorančevih knjig do ljudi

Besedilo: Tone Partljič | Foto: Taja Oderlap

V petek, 25. oktobra, je bila v Večnamenski dvorani v Kotljah slavnostna akademija ob Kuharjevih dnevih. Slavnostni govornik je bil Tone Partljič, ki z vami, dragi bralci Ravenskih razgledov, deli takrat izrečene besede.

Od malega sem rad bral, vedno več in vedno debelejšje knjige. Če sem naletel na kakega zanimivega pisatelja, sem poskušal prebrati čim več njegovih knjig. Začelo se je z Jurčičem, v srednji šoli sem »znorel« za Cankarjem, v zadnjih letnikih učiteljišča za Prežihovim Vorancem, pozneje so me pritegnili ruski klasiki Puškin, Turgenjev in Tolstoj, šele ko sem bil odrasel, tudi težji Dostojevski. Potem sem naletel na grške klasike, predvsem dramatike, osupnil me je zlasti Sofoklej s *Kraljem Ojdipom* in *Antigono*, potem sta sledila Krleža in Andrič ... Ko sem bil v službi v gledališču, sem v glavnem prebiral dramatik, poleg sodobnih Sartra, Williamsa in Osborna seveda največjega Shakespeara.

Zdaj v osmem desetletju lahko kot penzionist berem, kolikor mi duša da, berem in se sam mučim s pisanjem. Medtem sem se navezal na Koroško in njene pisatelje, k čemur me je usodno pritegnila vodja slovenjegraškega doma za starostnike, Ravenčanka (iz Mežice) Marjana Kamnik. Pri teh srečanjih ji pomaga draga Sandra. Kakšnih petkrat na leto obiščem starostnike v domu, z njimi prebiramo koroške avtorje (Voranca, Meška, očeta in sina Suhodolčana, Matjaža Pikala, Andreja Makuca, pesnika Milana Kamnika, Mitja Šipka, koroško pesnico Milko Hartman, letos Valentina Poljanška ...). Najprej smo se priklonili koroškemu pisateljskemu klasi in največjemu – Vorancu. Gotovo

sem desetkrat prebral cele *Solzice*, *Samorastnike* in *Jamnico*, nekajkrat *Doberdob* in *Požganico* ... Večkrat tudi vse Druškovičeve opombe.

Velikokrat se ustavim v Kotljah, obiskal sem Strojno, Uršljo goro, Ravne na Koroškem, Prevalje, Šentanel ... Tako lepe hribovite dežele ni na Slovenskem, tako lepih ljudskih pesmi zagotovo ne, saj skoraj vedno (starec sentimentalni!) dobim solzne oči, ko slišim *Pojdem u rute*, *Nmav čez izaro*, *Mojcej, oj Mojcej* (hčerka ima po tej pesmi ime) ... Zdi se mi neverjetno, da ljudje ne govorijo o pisatelju Lovrencu Kuharju, ampak o Vorancu. Cela pokrajina ga kliče po imenu. Morda je pet simbolnih determinant Koroške: Drava, železarna na Ravnah, Uršlja gora, koroška ljudska pesem in Voranc. Ko domačini govorijo o Koroški, poleg mislijo tudi Voranca ... Ampak zdaj so Korošci, o kakršnih je pisal, stopili v moje življenje, ne samo mati in oče iz *Solzic*, ne samo Meta iz *Samorastnikov*, Bunk in Munk iz *Jamnice*, Peter Močivnik iz *Požganice* ali *Svetneči Gašper*, deček, ki je imel še levi »devžej«, ne samo tragično erotična Radmanca ali »terba«, ki so ji vzeli otroka ... Imel sem čast se dvakrat srečati z Marijo Šišernik Kuhar, njegovo prijazno vdovo, roko sem stisnil trem prapravnukinjam Alenki Gosar, Mojci Petrič in Urški Petrič, Danici Hudrap, pranečakinji, Anzanovi hčeri, njihovim otrokom in zakonskim partnerjem, govoril sem še z Gorenškom, koroškimi

»vorancologi«, obema Sušnikoma, Janezom Mrdavšičem, Mirkom Osojnikom, Marjanom Kolarjem, Silvijo Borovnik ... Srečal sem se z njegovo kurirko Kristino Brenkovo.

Bil sem ob Soči, kjer je na fronti preživel četrto in peto soško bitko, splezal na Uršljo goro, na Sele in do ljubeznivih Ravnjakov, prijatelj sem z Nikom Kolarjem, Milanom Kamnikom in levim »devžejem«, bil sem na Strojni, tam dal roko gospe Irmi, v Kotljah so igrali mojo komedijo in sem se spoprijateljil s celo igralsko ekipo, šepetalka Milena je že dolgo moja prijateljica ... Tam imajo vsako leto Kuharjeve dneve.

Poskušam napisati roman o Vorancu, a to je najbrž prevelik načrt zame. Zakaj in čemu vse to pomešano naštevanje še živih in žal že tudi pokojnih znancev? Vsi so na poseben način koroški, Vorančevi ljudje, kakor da so stopili iz knjig. Vsi me tudi opozarjajo, da so poleg Vorančeve sestrice Anice, ki je umrla šestletna, tu še trije bratje Kuharji, duhovnik in znanstvenik Alojz, Gustl, inženir, nekdanji urednik Koroškega fužinarja, in Ivan, tisti Anza, ki so ga gestapovci ubili morda tudi zato, ker je bil Vorančev brat. Veliko vem o njegovi bolezni in tudi o komunistični partiji, za katero je tako rekoč žrtvoval svoje in družinsko življenje, a je po vojni rekla, ko je zmagala, »ti si ib'ržen«! Ko grem na Koroško, grem med Vorančeve ljudi, a že nekaj časa tudi svoje ljudi.

Iz zakladnice Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne

**OB 140. OBLETNICI ROJSTVA JAKOBA ŠPICARJA (1884–1970):
»ŽIV, NEUGNAN VRELEC LJUDSKE DRAMATIKE«**

Besedilo: Simona Šuler Pandev | Foto: Tina Dokl, Gorenjski glas

Jakob Špicar je bil koroški Slovenec, rojen v Skočidolu v Zgornjem Rožu, na Koroškem je preživel otroštvo in mladost ter nekaj časa tam tudi služboval. Iz fonda gradiva, ki ga hrani knjižnica, je razvidno, da je, kljub preselitvi v Radovljico, z družino do konca življenja ostal neločljivo povezan s Koroško.

Odprtje razstave in predstavitev knjige o Špicarju v Radovljici

Del razstave »Živ, neugnan vrelec ljudske dramatike«

Zapuščina Jakoba Špicarja je našla pot v Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika Ravne (KOKR) po zaslugi Mirjane Vevar, roj. Špicar, iz Mežice, vnukinje Jakoba in Marice Špicar. Mirjana Vevar je otroška leta preživela pri starih starših v Radovljici. Po dedovi smrti je skrbela za njegovo literarno zapuščino in jo v sedemdesetih letih 20. stoletja zaupala v hrambo KOKR.

Fond obsega sedem arhivskih škatel in fotografski album z družinskimi fotografijami, fotografije uprizorjenih dramskih del oziroma gledaliških predstav ter fotografo iz Špicarjevega vsestranskega udejstvovanja ter življenja koroških Slovencev. Na tem mestu naj poudarim njegova dramska dela z domoljubno (pretežno koroško) tematiko, najdragocenejša in največkrat uprizorjena je vsekakor Sketova *Miklova Zala* (1907).

Napisal je približno 90 gledaliških iger in prizorov. Objavljal jih je v časniku *Mir* in reviji *Mladi rod* ter kot radijske igre. Njegovi najpomembnejši deli sta predelavi literarnih besedil *Miklove Zale* (J. Sket) in *Bukvice od Matjaža* (A. Šuster - Drabosnjak) v dramsko obliko, *Radovljiška revolucija* pa je ena najboljših slik zgodovinskih dogodkov na Slovenskem v času pomladi narodov (1848). Precej njegovih del posega prostorsko in idejno v koroško območje. Špicar je bil velik prijatelj koroških Slovencev in neprestano vtkan v boj za njihove pravice.

Z bibliotekarjem Juretom Sinobadom iz Knjižnice Antona Tomaža Linhartarja Radovljica, sva, po predhodnem dogovoru,

ob tej priložnosti pripravila dve razstavi. Naša knjižnica je prispevala razstavo »Živ, neugnan vrelec ljudske dramatike«, Jure Sinobad pa je predstavil Špicarjevo aktivno delovanje v Radovljici z naslovom *Imeli smo gledališče*. Iz njegove zapuščine smo prispevali tudi kar nekaj originalov dramskih del in drugih dokumentov. V Radovljici smo razstavo odprli 3. septembra, mesec dni po tem dogodku (ob krajevnem prazniku mesta Ravne na Koroškem) smo jo postavili na ogled tudi v naši knjižnici. Jure Sinobad je, v sodelovanju z bibliotekarko Simono Šuler Pandev in vnukinjo Mirjano Vevar, izdal tudi knjigo z naslovom *Dramatik in gledališčnik Jakob Špicar*. Naša knjižnica je dodala prispevek o zapuščini Jakoba Špicarja v KOKR in tudi natančen seznam gradiva, ki ga hranimo. Ob predstavitvi knjige in odprtju razstave so v radovljiški knjižnici tamkajšnjo dvorano poimenovali po Jakobu Špicarju, kar je zelo lepa gesta, ki si jo Špicar s svojim delovanjem v Radovljici vsekakor zasluži.

Več o tem »neugnanem« dramatiku lahko preberete na portalu [Obrazi slovenskih pokrajin](#), njegovo zgodbo smo zapisali tudi na spletnem informacijskem portalu [Kamra](#). Fotografo iz bogatega albuma in njegovi rokopisi so v digitalni obliki dosegljivi na [Digitalni knjižnici Slovenije \(dLib\)](#).

Spomini *dobrškega* dekleta – III. del

Besedilo: Anica Vodnik | Foto: Osebni arhiv Anice Vodnik

Nadaljujemo objavljane spominov upokojene zdravnice Anice Vodnik (rojene Kotnik), ki živi v družinski hiši na Dobrihah, izvira pa iz rodu dobrijskih Kotnikov.

Nemci so izgubljali vojno, nas nebojence so s spremstvom vred poslali z vlakom domov v Guštanj. Na trgu pred komando Gestapa so nas pričakali gestapovci in številni guštanski radovedneži. Eni so nas gledali sovražno in privoščljivo, drugi so sočustvovali z nami. Najbrž smo bili videti bolj kot »potolčeni Kramolhi«. Naenkrat je iz »Cvitaniceve gostilne« pritekla atijeva bratranka Tončka Cvitanich. Odločno je pristopila do komandanta in rekla, da imamo pri njej prenočišče in vso oskrbo in da nas vabi k sebi. Tako je tudi bilo, nazaj domov na Dobrije nismo mogli; na našem domu je prebival Nemčur – »novi Županc«! Krivogradov Hajni je izvedel, da smo se vrnili k Cvitanicu – en dan je prišel na obisk z našim Čuvijem. Ne morem opisati veselja ob ponovnem srečanju! Najbolj se je razveselil Šimija. Pri Cvitanicu nismo ostali dolgo. Minko in Šimana so ujeli Nemci in ju poslali v celovške zapore, mama in drugi otroci pa smo se umaknili v Otiški Vrh, k Pernatovi *bici*. Tu smo se počutili domače, saj sta bila z nami tudi teta Micka - »Prodmanca« in stric Nanti. Kruha je bilo malo. Teta je Minčija in Zdravka poslala za pastirja na Hof v Šentjanžu. Končno sem si malo opomogla. Teta Micka mi je vsak dan ob molži dala piti sveže mleko »izpod krave«.

Bica me je naučila jesti bob in toplo mleko. Začela sem se popravljati, a kaj ko vojne še ni bilo konec – zmaj je še otepal z repom. Vrstili so se letalski napadi na Dravograd – na hidroelektrarno, železniško postajo, skladišče goriva in most. V nizkem letu, nad hlevom, so tudi streljali na ljudi. Po tleh so frčali veliki tulci nabojev. Ko je bilo zelo hudo, smo se zatekli v močno obokano klet. Ženske so molile rožni venec, teta Micka je jokala. Jaz pa nisem vzdržala – planila sem na svetlo in se pognala v breg za hišo. Bežala in bežala sem stran od letal, bomb, streljanja – od vojne.

Pribežala sem do domačije pri Šmonu. V kuhinji so kuhali kosilo – spominjam se, da je gospodinja še nalagala na ogenj, otroci pa so se igrali. Pridružila sem se jim in se pomirila v prepričanju, da me tu letala ne morejo dohiteti in da tu zgoraj na hribu ni nobene vojne. Rešila sem si kožo. Na mamo, *bico* in teto nisem niti pomislila. Ta beg sem ponovila ob vsakem letalskem napadu.

Prišel je 9. maj 1945, a v Otiškem Vrhu vojne še ni bilo konec. Skozi dolino so se vlekli množice v črno oblečenih vojakov ter družin z vozovi, na konjih in peš. S seboj so vlekli vse mogoče imetje – ustaši so bežali pred maščevanjem zmagovalcev. Ampak se niso dali – na predvečer bitke na Poljani smo pri Pernatu ostali med dvema ognjema. Partizani so napadali s šentjanških bregov, ustaši so bili na našem bregu reke Mislinje. Minomet je stal ob naši hiši. Mi smo ostali v navzkrižnem ognju. Pobegnili smo v klet, a mater je stisnilo pri srcu – kaj bo s fantoma na Hofu? Zagrabila me je in se odločila, da greva k fantom. Zunaj so švigale krogle, ustaši so streljali proti Sv. Petru in Pavlu, minometalec je občasno oglašujoče zadonel. Vojaki v črnem so naju opozarjali: »Dole, dole ...« Listje je frčalo po tleh, kjer so ležali mrtvaki. Prvič sem videla mrtvega človeka z nepozabno bledico obraza in črnimi nohti na rokah. K sreči sta fanta ostala živa in zdrava – orožje in pokanje sta jemala kot zabavno fantovsko igro.

Po končanih bojih je v dolini ostalo eno samo razdejanje; žitna polja so bila pomendrana, trave pohojene. Na poljih so ležali mrtvi konji, strti vozovi, orožje in razna krama. Konji so se napihovali od majske vročine – ne vem, kdo je odstranil ubite ustaše in kje so pokopani. V zraku se je čutil sladkoben smrad po mrličih in crkovini. Ves svet je bil prepojen s tem vonjem. Tudi naši lasje in obleka so bili prepojeni s smrtjo. Umivanje nam ni pomagalo. Ko so pokopali vse poginule živali in pospravili kramo, je življenje počasi prešlo v mirne vode. Mama je mislila na vrnitev domov in na pozno setev. *Bica*, Begantov stric in prijatelji so darovali semenski krompir, razna druga semena za vrt in seme za jaro žito. Fantje so vpregli naložen voz, zadaj je capljala podarjena bela krava, mlekarica. Torej sem bila preskrbljena za naprej. Ko smo kot »cigani« prispeli na naše Dobrije, je »novi Županc« še vedno prevzetno gospodaril na našem imetju. Milostno nam je dodelil eno sobo. Spominjam se starega železnega gašperčka, na katerem je mati pripravljala našo hrano: prežganka, krompirjeva juha, črna žitna kava in koruzni kruh so nas kar nasitili. A živeli smo v svojem domu! Ko je bilo že prehudo, je mama dala pošto »Lubasovemu« stricu Benu. Ta je prišel in takoj uredil zadevo – vrgel je tujca čez prag, rekoč, da se bahajo na tujem domu in naj se takoj poberejo. Tako se je tudi zgodilo.

Komaj sem prepoznala mamo. V celjskem zaporu je ob vsakem bombnem napadu čemela pod pisalno mizo kot preplašena živalca z rožnim vencem v rokah, sedaj pa tolikšni volja in moč. Hiša je bila prazna: zidan štedilnik je

bil porušen in odnesen, na vratih so bile pobrane vse kljuge. Ne vem, kdo je izdelal lesene zapahe na vsa vrata. Hišo je pospravila navlake, nesnage, poribala in umila. Kar so sosedovi shranili od opreme, smo dobili nazaj. Vrnili so nam tudi najlepšo mlado kravo Burgo. Stara vodnica Bela je bivala pri Pandevu. Ko so jo fantje pripeljali skozi via-duk, je veselo zamukala in zbežljala v hlev na svoje mesto. Kamenčki mozaika so se počasi sestavljali. Vloženo je bilo veliko truda; brat Šimen je zoral polja z vojaškimi konji, ki so se potikali po dolini. Mati je posejala jara žita in posadili

smo krompir. Tudi vrt je uredila – vse je bilo narejeno, da bi v jeseni pobrali pridelke in se preživeali. Kruh nam je bil zagotovljen, saj je v kozolcu ostalo neomlateno žito. Mama je na skednju vsega *oštraifala*, omlatila snope po podestu. Zrna smo očistili – oveli, nato pa zmleli. Ob Potočnikovem grabnu je stal lesen mlin v solastništvu z Blatnikom. Ob dežju je graben uspešno poganjal veliko mlinsko kolo in nam zagotovil vsakdanji kruh.

Se nadaljuje ...

Triperesna *det'lca* – I. del

Besedilo: Jože Kovačec | Foto: osebni arhiv Jožeta Kovačeca

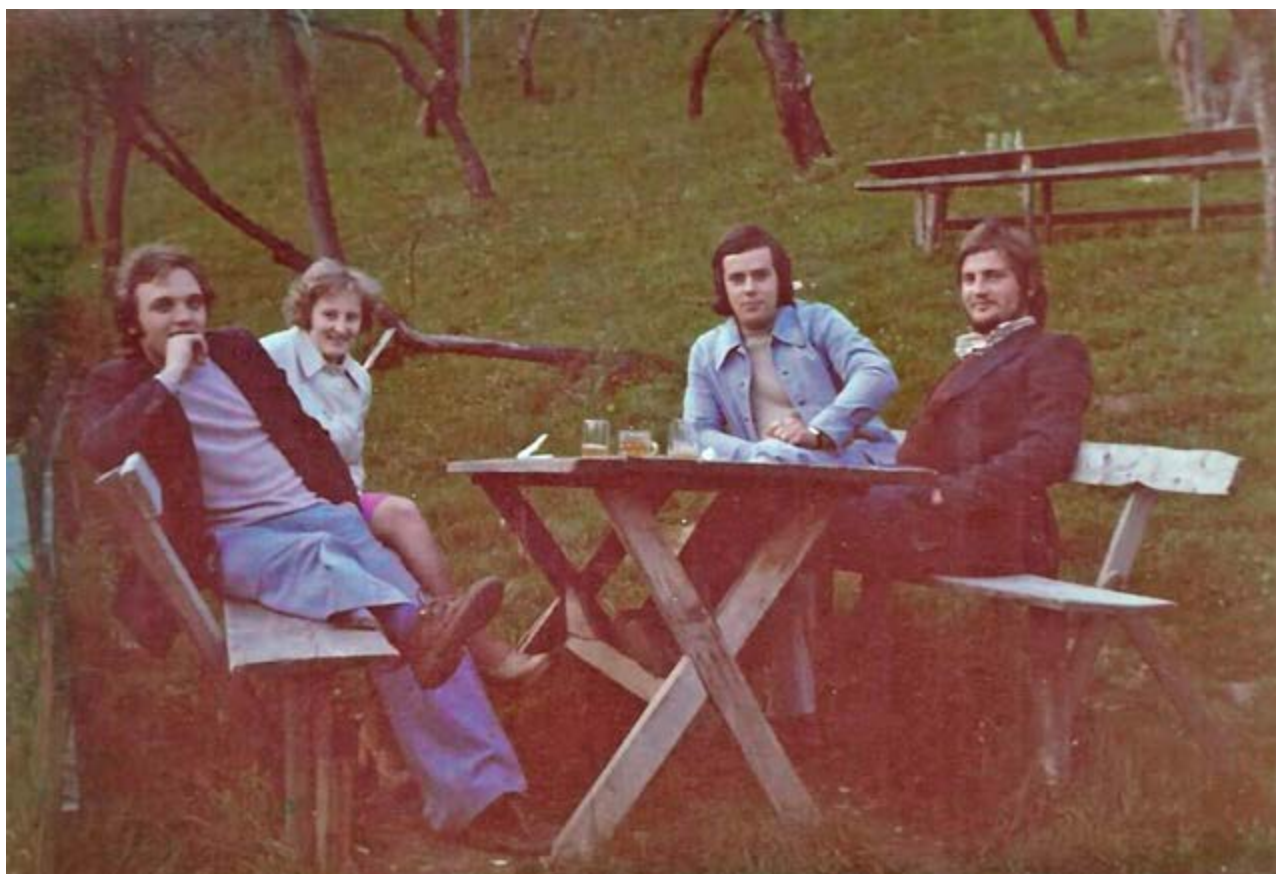
Smo generacija 1953, skupaj smo hodili v osnovno in industrijsko šolo, se zaposlili v fabriki, za *det'lco* pa je bilo odločilno, da smo bili člani naše godbe.

V glasbene vode se je prvi podal Srečko Hudrap (za prijatelje Curc), saj je bil sosed glasbenega doma, pa še brat Marko je igral klarinet. Odločil se je za trobento. Drugi sem šel k tovarišu Pavliju jaz. Tudi moj brat Milan je igral klarinet, in da bi lahko skupaj »urezala« kako Avsenikovo, sem se tudi sam odločil za trobento. »Bajtni Anza« (Ivan Dretnik) mi je nekoč pri Cvitaniču razkril, da ima on veliko zaslug, da igram. Pri rojstvu v njegovi bajti (Stara ulica 5) je stal pod oknom in žvižgal. Tako sem od njega dobil nekaj posluha. Za to razlago sem moral takoj plačati dva *deci* rdečega. Tretji je začel trobiti Dani Satler. Bili so glasbena družina, veliko so peli, oče je bil pevovodja, pa še brat Hinko je igral tenor.

Takratni učitelji niso poznali pedagogike in psihologije, a so vseeno vzgojili veliko dobrih glasbenikov. Bili so ljubitelji glasbe in zanesenjaki, glavni so bili Pavli, Franci in Peter. Njihove pedagoške navade so se razlikovale od današnjih, vendar, kdor je prestal vse to, je postal kar dober. S tovarišem Pavlijem sva imela kar lep odnos, a če nisi dosti vadil, je rekel: »Danes pa imaš tak ton, kot bi pihal v *špric* kanglo.« Pa še to mu ni bilo všeč, da imam *pavrško* ime Pep, saj da obstajajo tako lepa imena kot Pavli, Peter ali Stanko. Bili smo zagnani in marljivi, pa mogoče še bolj nadarjeni, da smo bili že po letu ali dveh sprejeti v veliko godbo. Začeli smo bolj zadaj, na 3. ali 4. trobenti. Z rednim obiskom vaj in vestnostjo smo hitro napredovali. Zaradi pomankanja tenorjev je Curc opustil trobento. Bil je zelo dober tenorist. Ko smo igrali solistični koncert, pri katerem so bili solisti profesionalci, Stanko, Lojzi, Gusti in Anzi, je tudi Curc igral svoj koncert. Z Danijem sva lepo napredovala, najprej na 2. kornet in 2. krilovko, še pred vojsko pa sva zasedla eno najtežjih in odgovornih mest, 1. krilovko.

V vojski smo bili vsi trije *trubači*. Najbolje je to izkoristil Dani. Povedal mi je, da je na zelo mrzel zimski dan na kontrolo v kasarno prišel general. Po protokolu ima ob prihodu in odhodu *trubač* veliko vlogo. Ko se je general poslavljal, je Dani trobil in trobil in iz nosu sta mu pokukali svečki. Seveda se ni mogel obrisati, ker je igral, general se je obrnil h komandantu kasarne in mu ukazal: »Daj trubaču deset dana nagradnog!«

Po vrnitvi smo se takoj pridružili godbi, začeli smo igrati tudi domačo glasbo. Dani in Curc sta se pridružila harmonikarju Jeromlu, jaz pa Štrikarjem (Koroški jeklarji). Curc je bil basist in ob priložnosti si je kupil še bas kitaro. Šel je k profesorju Lojzu, da mu pokaže prijeme in prage na vratu kitare. Že isti večer je nato brenkal na veselici. Dani pa je bil originalni imitator Franca Koširja. Pri tej glasbi nista dolgo vzdržala, jaz pa sem vlekel vse do štiri-desetih let igranja. Zaradi vse pogostejših bolezní smo se sporazumno razšli, a ostali smo prijatelji. Naš ansambel je igral na več kot 600 porokah. Veliko ženinov smo spravili v težave, da jim je enako težko kot nam, ki smo poročeni. Stari *mehač* Gustl nam je zaupal, da so bile najboljše ti-ste *ovseti*, po katerih so bili prvi nevestini otroci podobni muzikantom. Ko smo na eni prvih porok spremljali svate proti cerkvi, nas je slišal »Bajtni Anza« in ocenil, da »l'po ni bvo preveč, gvasno pa še kar«. Tudi ta ocena me je stala dva *deci* rdečega. Imel je tudi navado, da je vsakemu nepovabljenemu, ki se je pridružil njegovi mizi, zabrusil: »Bod' ponosen na svojo traparijo, pa boš gospod!« Takrat nisem razumel bistva izjave, danes pa vidim, da je bila prav preroška, saj je večina trapastih postala gospoda.

Za nekaj časa se nam je pridružil kitarist Teks. Po svoji prvi odigrani poroki je zjutraj izjavil, da ni nič boljše kot to, da lahko celo noč ješ in piješ, zjutraj pa ti še plačajo. To so bile zelo dolge *ovseti* in si moral biti kar v dobri kondiciji, da so zdržale ustnice, seveda smo jih vlažili s *špricarji*. Paziti pa si moral, da se nisi prehitro preveč navlažil. To verjetno veste, da če teliček noče piti, ni potreben veterinar. Težava se hitro reši, če mu na glavo poveznemo gasilsko čelado,

lovski klobuk ali godbenikovo kapo oziroma ga oblečemo v muzikantov *lajbič*. V poletnem času smo večkrat igrali na sobotnih porokah, ob nedeljah pa na veselici. Po teh dveh *špilih* nekaj dni nisem pogledal trobente.

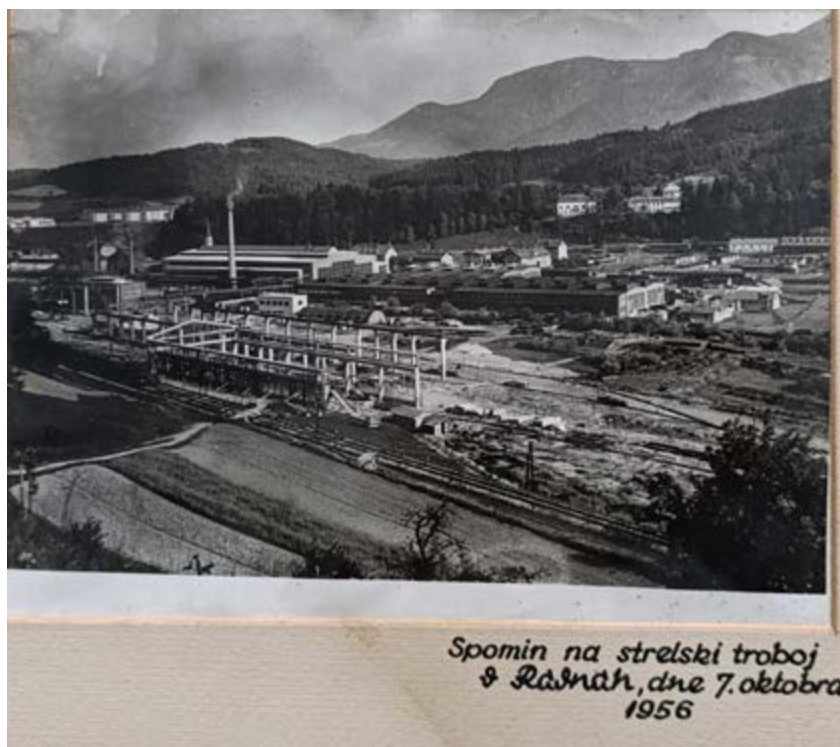
Pri godbi je bilo 25 let (1973–1998) za našo trojico res zelo uspešnih. Sodelovali smo na večini veselih, žalostnih in slavnostnih dogodkov. Veliko smo gostovali in se družili s prijateljskimi godbami. Najraje smo tekmovali, saj smo v Sloveniji, Jugoslaviji, drugje v Evropi (Italija, Francija, Španija) in na svetovnem prvenstvu v Holandiji dosegali le najvišja mesta. Prislužili smo si toliko zlata, da bi vsaj polovica muzikantov lahko imela zlate zobe. Za prvo svetovno prvenstvo nas je pripravil mojster Herman. Domači muzikanti smo bili zelo dober *grund* (osnova), potrebovali pa smo nekaj profesionalcev, da so popoprali vse skupaj. Na pomoč je prišlo nekaj mojstrov iz Ljubljane. Ta čas je Curc igral že B-bas. V obvezni skladbi je bilo mesto, kjer je igralo le nekaj instrumentov, bilo je zelo tiho, in dirigent je odločil, da na tem mestu igra le en basist, to je bil Hudrap (Curc). Pogledal sem ljubljanskega basista in opazil, da se mu je močno povetil nos. Večkrat smo pomagali tudi sosednji godbi, še posebno, ko je bil dirigent naš klarnetist Ivan. Ko so v Slovenj Gradcu sestavili Koroški plesni orkester, smo vse trobente zasedli Ravenčani (Tonko, Peter, Dani, Pep). To obdobje smo se resnično veliko družili, pravili so, da smo skupaj kot rit in hlače, drugi pa, da smo triperesna *det'lca*.

Se nadaljuje ...

Lepi spomini ostanejo za vedno

Besedilo: Srečko Križanec

Na strelišču v železarskih Štorah, kjer smo pred časom obnavljali prostore, sem našel to lepo fotografijo; veseli me, da je objavljena v tokratnem časopisu Ravenski razgledi. Meni je zelo draga, ker sem ljubitelj zgodovine in tudi strelskega športa. Sicer pa obžalujem, ker nimamo nikjer natančnih podatkov o tem strelskem troboju in o orožju, s katerim se je takrat streljalo na tekmovanju. Ostajajo pa vsekakor lepi in nepozabni spomini za vedno, ki zares nikoli ne zbledijo in ti vedno pobožajo dušo.

Spoštujem Ravne na Koroškem in njihovo dolgoletno železarsko tradicijo. V železarni sem bil prvič leta 1968. To je bil zame eden najlepših izletov, saj smo se peljali z vlakom, takrat še s parno lokomotivo. Še danes iskreno obžalujem ukinitve takratne železniške proge. Ampak to je že druga zgodba. V železarni sem bil pozneje večkrat po službeni dolžnosti in jo nosim v lepem spominu. V nepozabnem spominu imam tudi nekatere posameznike, ki so dali Ravnam na Koroškem velik in neizbrisen pečat.

S prvim sem se »srečal« v šoli, to je bil pisatelj Lovro Kuhar - Prežihov Voranc. V svoji bogati knjižnici imam skoraj vsa njegova dela. *Jamnica*, *Požganica* in *Doberdob* so knjige s

pomembnimi in dragocenimi vsebinami naše zgodovine, pravi knjižni zakladi. Knjigo Prežihovega Voranca *Gospodstvo polje* sem že večkrat prebral, in bolj ko prihajam v jesen življenja, težje prenašam izgubo Koroške. Temu velikemu pisatelju namenjam svoj globok poklon.

Drugi je nadporočnik Franjo Malgaj iz Hruševca pri Šentjurju, ki je padel na koroškem območju. Bil je Maistrov borec in velik domoljub. Imam fotografijo Malgajevskega spomenika na Tolstem vrhu pri Guštanju. Stric mojega očeta in ded moje žene sta bila tako imenovana malgajevca, borca za severno mejo. Veterani iz Štor redno obiskujemo Malgajev grob na šentjurskem pokopališču.

Nikoli, resnično nikoli pa ne bom pozabil srečanja z Mitjem Šipkom. Slučajno sva se srečala v Logatcu na neki proslavi v organizaciji zveze borcev. Poznal sem ga kot metalurga in vrhunskega strokovnjaka za ultrazvok (UZ). Bil je vsestransko nadarjen človek z mnogimi darovi. Na Titovem Modrem vlakcu na Topčideru v Beogradu je z UZ pregledoval osi vagonov. Na njih je večkrat odkril napake. Vse to sem izvedel, ko sem bil nekaj časa v kabinetu predsednika Tita. Usoda ali pa čisto naključje, v katero nekateri sploh ne verjamejo. Omenil mi je letnico 1952, tega leta naj bi prišel na Ravne, takrat so Guštanj preimenovali v Ravne na Koroškem. Letnica 1952 me spremlja že od rojstva. Povedal sem mu, da delam v železarni v Štorah in mu podaril svojo knjigo *Železarske Štore*. On mi je podaril svojo, z lepimi rdečimi trdimi platnicami in meni ljubo rdečo barvo, knjigo z naslovom *Pesem in jeklo* s podpisom Mitja. Tako sva si izmenjala knjigi po golem naključju, spontano in iz srca. Ko se danes spominjam tistega srečanja z Mitjem Šipkom, mi kar zaigra srce. Tako iskreno preprosto, skromen ter cenjen in spoštovan, dostopen in prijazen. Ne pretiravam, če rečem, da je bil plamteč v svoji srčnosti. Spoznati tako imenitnega človeka je resnično določen privilegij in po svoje pravi blagoslov.

Danes se na raznih posvetih občinskih organizacij Slovenije srečujem s poveljnikom Štaba civilne zaštite Občine Ravne na Koroškem Brankom Kakerjem in z veterani vojne za Slovenijo.

Skozi Blažev objektiv

Foto: Blaž Kajzer

Vlaki še vedno prihajajo po ravenska plemenita jekla ...

Skozi vizir protiletalskega topa se vidi marsikaj.

75 LET ...			RR	KAVNI NADOME- STEK	DUHOV- NIŠKI POMOČNIK	LESENA OPORA ZA BETONIRA- NJE	ŠVEDSKI PISEC OLAF		ČEŠKI SMUČ. SKAKALEC PAVEL	OKRASNA NIT	JADRANSKI OTOK
			SADEŽ, SAD		L			KRAJEVNI PREDLOG			
			JESENSKA KRMILNA RASTLINA		E			PRODUKT GOZDA NIKELJ			
			ELIPSNOST OBDELANO POLJE		V						
					I						
KOI	OTROŠKI IZRAZ ZA ŽUŽEKO	PRITOK REKE SVIR (RUSIJA) MANEKEN KOBILICA			T	SREDO- ZEMSKA RASTLINA					
PRISTA- NIŠČE NA JUGU ITALIJE				AFRIŠKA ANTILOPA	HRIB NAD KOČEVSKO REKO						
ILOVKA											
VRSTA OMAKE, PREŽGAN- KA											
ČETRTE RIMSKI KRALJ				... ET CONTRA RAJKO SPAN							
	NOGOME- TNI TRENE MATJAŽ	GOROVJE V BURMI AMER. VESTERN J. WAYNE						TELUR	NASAD PRI HIŠI	MESTO V ETIOPIJI	
SLO. IGRALEC SANDI					LANTAN	DIVJA RACA KARENINA				A	DRŽAVA V AZIJI
ZVIŠANA NOTA E				MESTO V ARMENIJI PISALA ZA ŠOLSKO TABLO						D	
PLUTO- VINA					ČEŠKI DA VEZNIK			HIMALAJ- SKA KOZA SLADKOVO- DNA RIBA		A	
	KAR JE NABRANO ZAGOZDA				REKA V AVSTRIJI BIBLIJSKI OČAK				MAJDA ARH MLETJE STAR.	M	
ŽIVALSKI TROP					O	SLO. NOGO- METAŠICA- KRISTINA				A	
DANSKI ROKO- METNI VRATAR NIKLAS					N	...AVIV BARIJ				NARODNA BANKA	KAZALNI ZAIMEK, TALE
INJE, SREŽ				IMETNIK ABONMAJA	A						
MADŽAR- SKI ŠAHIST JOSEF					NATRIJ	N	ŽENSKO POKRI- VALO				

IVAN KOS

*Dan brez smeha je izgubljen.
In na tem svetu preživimo premalo dni,
da bi si lahko privoščili kakšnega izgubiti.*

– Charlie Chaplin

*Spoštovane bralke, spoštovani bralci Ravenskih razgledov,
želimo vam blagoslovljene in mirne božične praznike,
novo leto pa naj bo radodarno z zdravjem,
smehom in toplimi trenutki.*

Uredništvo RR, Občina Ravne na Koroškem in
Kolektiv Koroške osrednje knjižnice

Borzen

Kontaktna točka OVE

**BREZPLAČNO.
STROKOVNO.
CELOVITO.**

Svetovanje za
fizične in pravne
osebe pri izvedbi
projektov rabe
obnovljivih virov
energije.

MREŽA SVETOVALNIH PISARN
PO SLOVENIJI

kt-ove.si

Ob praznovanju 35-letnice trgovine Inter diskont z veseljem obeležujemo našo dolgoletno zgodbo uspeha in rasti. Leta 1989 smo začeli skromno, s terensko prodajo in peščico predanih sodelavcev.

Danes pa se lahko poleg terenskih prodajaln pohvalimo s trgovinami na Ravnah, v Ljubljani, Novem mestu in Murski Soboti. Poleg tega gradimo tudi spletno prodajo, kjer našo ponudbo približujemo še širšemu krogu kupcev. Naša ekipa se ves čas širi in razvija.

Hvaležni smo za zaupanje strank in se veselimo novih izzivov v prihodnje!

ZVOK IN SLIKA

kot se šika

OPTOMETRIJA

merjenje dioptrije, kontaktne leče,
nadzorovanje kratkovidnosti, trening vida

SLUŠNI APARATI

test sluha, servis, prodaja

TEARSTIM

trajnostno odpravljanje težav
s suhimi očmi

skeniraj me
in se naroči

02 82 40 540

Spodnji kraj 34 | 2391 Prevalje

V AVTO CENTER RAVNE

ACR
AVTO CENTER RAVNE

**PO AVTOMOBILSKO
ZAVAROVANJE IN
CENITEV ŠKODE**

ZA VSE ZNAMKE

**ALLIANSA, GENERALI,
GRAWE, SAVA, TRIGLAV**

ROMANA.ABRAHAM@AVTOCENTER-RAVNE.SI

ODPRTJE V JANUARJU 2025

NOVO NA RAVNAH!

- ✓ VRAŠČENI NOHTI
- ✓ MEDICINSKA SPONKA
- ✓ DIABETIČNO STOPALO
- ✓ TEST NA GLIVIČNO OKUŽBO
- ✓ KURJA OČESA IN BRADAVICE
- ... IN ŠE VEČ

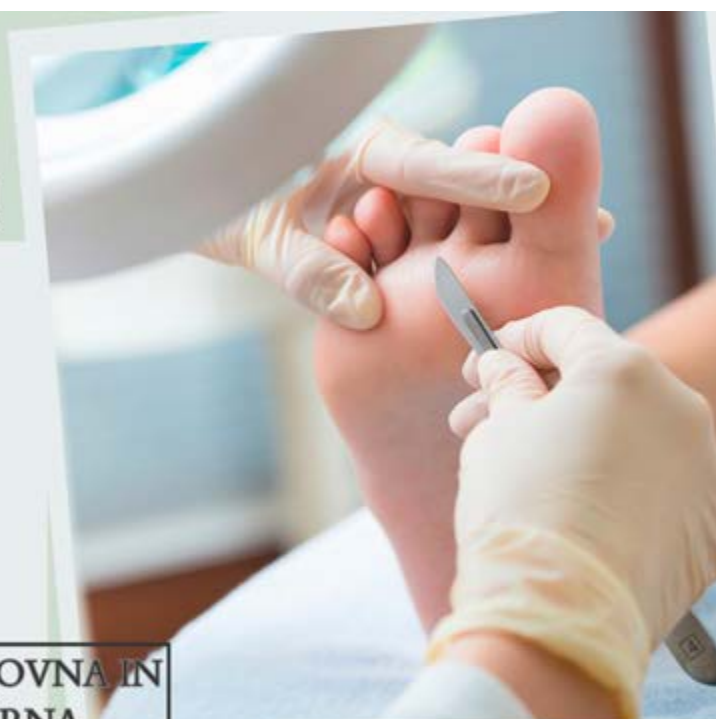
PROPED

**KUPON ZA
10% POPUST**

OB PRVEM OBISKU

januar in februar 2025

**STROKOVNA IN
VARNA
OBRAVNAVA
VAŠIH STOPAL!**

PROPED
Profesionalna medicinska pedikura

Prežihova ulica 7, Ravne na Koroškem

PRODAJA NOVIH IN RABLJENIH VOZI

PRODAJA SKUTERJEV

SERVIS MOTORNIH VOZIL

POPRAVILA MOTORNIH VOZIL

PRODAJA DODATNE OPREME

AVTOMOBILSKA ZAVAROVANJA

CENITEV ŠKOD

3D OPTIKA

RENT-A CAR

INFO@AVTOCENTER-RAVNE.SI

02 870 56 80

BOŽIČNO - NOVOLETNI *Koncert*

Pihalnega orkestra železarjev Ravne

Sreda
25.12.
2024
ob 19.00 uri

"Božično - novoletno potovanje"

Dirigent: Gregor Kovačič

Solistke: Nadja Rošer, Zarja Pšeničnik,
Neža Verbovšek, Ana Šlogar, (flavte)

Solist: DJ I-K-O

Športna dvorana pri OŠ Prežihovega Voranca
Ravne na Koroškem

Cena vstopnice 7 €.

AKCIJA KAVA + ROGLJIČEK 3,00 € AKCIJA VELJA OB PREDLOŽITVI KUPONA	 eleonora GRUJSKO ČISTOPISNO KLOUBNO "Vedno si vzemi čas za kavo." Lepo vabljeni! KOROŠKA OSREDNJA KNJIŽNICA DR. FRANCA SUŠNIKA NA GRADU 1, 2390 RAVNE NA KOROŠKEM
---	---

Carl Otto Hayd, Kunststalt, München. No. 6447.

Schloss Streiteben, Post Gutenstein, Kärnten.

GRAD RAVNE (Schloss Streiteben, Post Gutenstein, Kärnten); izdelal Carl Otto Hayd, Kunststalt; München, pred letom 1900; ni bila poslana.

GRAD RAVNE (Streiteben, Post Gutenstein, Kärnten); izdelal H. C., Dunaj; poslana 19. septembra 1909.

Streiteben, Post Gutenstein, Kärnten.

Gutenstein, Kärnten

Kyriele lude! Danke Dir
habe ich für Deine l. Karte. lüde!

Lieba Selma!
Kind für Men.
bey Margrit.
bey mir & Ufo
glücklich ange.
kommen: für
ich ab 1000 fof.
Kind für Men.
bey mir & Ufo
glücklich ange.
kommen: für
ich ab 1000 fof.

Hauptplatz

Kind für Men.
bey Margrit.
bey mir & Ufo
glücklich ange.
kommen: für
ich ab 1000 fof.

RAVNE, GLAVNI TRG (Gutenstein, Kärnten; Hauptplatz); fotografiral Paul G., Oberlercher, natisnil Joh. Leon sen., Klagenfurt; poslana 7. avgusta 1901. V ozadju je viden GRAD JAVORNIK (Schloss Gamseneg).

Razglednice hrani v svoji zbirki prim. mag. Franc Verovnik, dr. med., Kotlje.